

YELOD 27id

NÜM: 01

YANUL 2017

Pads: 01 jü 08

PÖTÜ YELACEN

O Volapükaflens valöpo!

Yel pasetöl äbinon yel gudik pro Volapük. Grup Volapükik pö el Facebook nu labon limanis plu 270 – fe mödikünans voiko no jäfedons. Us enotükobs nünedis mödik dö Volapük, sevabo yegedis, dokümis, plänis dö gramat e gebäd vödas fikulik, e sis brefük notükobs us spikamalärnodis fa cifal ettimik: Johann F. Krüger.

In gased obsik ekanobs pübön konsälis fa el Arie de Jong, kelis läxcifal: Brian R. Bishop < ikonletom bü degyels anik. Vicifal: ‘Daniil Morozof’ elautom yegedis anik – dilo valemikis, dilo dö patäds Volapüka –, kels epubons in gased obsik. El Danny Zhang etradutom konoti bal e poedotis de Tsyinäna- e Yapänapük; id epoedom liänemis lönik nemediko me Volapük. El André Cherpillod äpübom tidabuki: “Volapuko en dek lecionoj”, e lautan famik: Frank Roger < dönu ägebidükom obes anikis konotas bisarik oka. I vob tefü vödabuks äprogedon. Fe atos binon vob vemo timiflagöl e töbik. Danobs alanis,

kels ästütöns obis pö vob at.

*Yel kömö! obli-
nonös progedis
dönuik!*

*Ko glids gudikiin,
cifal e redakan:*

Vipobs menefe yeli püdik: 2017

HPL-L. Pfs

KARDINAN: ‚MEZZOFANTI‘.

Pükinolan mu süperöl.

*Fa ‚Prof. Dr. theol. et phil. Albert Sleumer‘, studadilekan
plödü dün, stimacifal Vpanefa.*

Yeged at äpubon balidnaedo in *Volapükagased pro Nedänapükans*, 1949.

Tü mäzul 15 ayela yels kuratiko 100 epasetikons, das el ‚Giuseppe Mezzofanti‘ edeadom. Irivom bäldoti yelas 74 e tio mulas 7. Motedazif oma äbinon ‚Bologna‘ (Litaliyän), kö ün 1774 setul 19 pämotom as son ramarela in vobods cinädik mu tälenik e mota se famül vönädanoubik ipöfiköl: ‚Dall‘ Olmo‘ ilicinöla. De cils vel te tel älovelifädons palis oksik: ‚Giuseppe‘ e ‚Teresa‘: sör mö yels zao 10 bäldikum omik. ‚Giuseppe‘ no nog ifilifädom lifayeli 3id okik, ven pals mödajäfotik älükonfidons omi jitudane, kel ämutof kösömükön cili liföfik ad taked e leod. Bi om ye ko noliäl dadesiröl äkompenom nomöfiko pö tid jenöfik ciles bäldikum, e ya go suno äfägom ad begespikön verätiko julasäkis mödik, päkedädükom fa jitudan as julan lölöfik, ed ädagetom latikumo mö yels zao bal e lafik in diläd löpikum ya tidi latina. Aldeliko tidan ä kultan: ‚Filippo Cicotti‘ ästunom aiplu dö tälenül ela ‚Giuseppe‘ ed äkomandom pales ad koedön „studön“ cili onsik. Fat ye äcedom, das ävilomöv buikumo dugälön hipuli ad mufavan skilik. Läbo mot spiritälük ä mu relöfik älabof cedi votik. Roatoranakultan: ‚Giovanni Respighi‘ ävobädöm hipule dub läb beatike ün 1786 lasumi oma ini stitod, in kel glato löpatid pägevön. Bevü tidals stitoda at i limans kil ela ‚societas Jesu‘ (= yesuitanarod) äbinoms, kels, äsä ettimo, pöjut rodanas äkekodon, pidränoms se Merop Spanyänik ini Glügän. Ätefos Spanyäni, Gvatemänani e Svedänani. De tel balid ‚Giuseppe‘ älärnom sunädo pükis Spanyänik e Mäxikäniki. Pö tidals valik memäl gianagretik cila ämagädon levemo. Hipul, kel i älabom täleni poedik, älautom julavobodis okik bulöfo in poedastül: dunamod, keli i äfövom ün lif fovik oka.

Kardinan: Guiseppe Caspar Mezzofanti, 1774-1849

Somo nog ün atim de om milats no pebuköls lianas in püks **difikün** dabinons! Bälidotü yels degtel ‚Giuseppe’ äbelotädöm niveri di ‚Bologna’; pos stud kilyelik äsufom nidiko dokaxami in filosof, ed ädagetom in seadod notidik pö lobül tuvemik lilanefa tituli: ‚Doctor’, ko gitod ad duinön spikädis in niver. Ab niveratidal yunik deglulyelik ifegebom löliko sekü vob täläktik töbidik koapanämis okik, ed ämutom nu dü lunüp spalön vemo oki. Posä idagetom dönu sauni, älüälükom oki lü Godav. Kejulan, dekätan latikum: ‚Monti’, kel älovelifädöm omi, ätemunom, das ‚Mezzofanti’ äsikom oki so plöda-kösömiko in jäfüd alik Godava (äs lekredalesetav, südav, kritajenav, kanunagit, plän diatekas vönik e nulika, e r.), äsva igebädöm nämä lölik oka te pö jäfüd balatik alik. Pos fiduin staböfik studas Godavik ‚Giuseppe Mezzofanti’ äbinom nog mödo tu yunik ad dagetön kultasakrami, pro kel bälidot yelas 25, u ko däl papala yelas pu 23, pebüostipon. So pro pükistuds omik livüp benokömik äreton. Sunädo äbemaston mödoti gretik pükas semitik, ibevobom klatädalautanis Vöna-Grikänik valik, ed äspikom in püks nutimik, äsä länan. Nog büä ko säbligam papalik päsaludükom tü 1797 setul 23 as kultan, igevoy ome profäsori kösömik pro hebrey in niver lomazifa omik.

Ettimo levolutatrups Fransänik äloveflumons love tats papik. Äsäcälons profäsorani yunik se cal omik, bi no äduinom yuli piflagöl gönü repüblik Fransänik, ed as reigäb papala i no ädalom duinön. Yels kudas vemik äkömons; ibä fat omik ibäldikom äd idöfikom, mot omik igo ibleinikof; famül söra omik: ‚Teresa’ äbinädön täno me pals sa sons mäl e dauts mäl, sodas fat: herotel ‚Minarelli’ no äfägom ad kosididön nen yuf cilis okik, e nog neplu äkanom koedön dugälön onis. So ‚Mezzofanti’ ävedom kälafat onas valik, kel ägevom nenfeniko privatatidadüpis, ed äjäfom in ledom grafa: ‚Marescalchi’, kel igebidükom ome bukemi bundanik okik. Krigans pevunöl mödik (sekü komips vü Fransänans, Lösteränans e Rusänans), kels äbinoms ettimo in malädanöps di ‚Bologna’, ed äbinädoms me tsyegans, Rusänans, Kroasänans, slovenans, macarans e Rumänans, älofoms kultane as Samaritänan miserik bitöle pöti bundanikün ad seivön, äd as nätäpretan äd as koefapatär, pükis nulik, ed ad vedön dub lüspikots flenöfik, i no-katulanes, trodan. Ün tim et ‚Mezzofanti’ äpenom in bal penedas mödik okik: „Tik ädolon ladäli obik, das ävedoböv sekü def suemükamamedömas nefägik, ad yufön pöfadanis et, kels äliedoms koapo so vemo ledoliko, ed i äneodoms yufi lanik.“

Bi ‚Mezzofanti‘ – leigoäs ‚Origenes‘ gretik ün 254 p. Kr. edeadöl – tio nefõro ägõnom oke slipi düpas plu kilas, äkõsõmom ad dütõn oke ün stil neita se gramats, vödabuks, bibasaitots e se kategabuks pükis nulik neodik, ad kanõn yufõn balatani alik. Kosäd flenõfik ko fizirs de licin distõfik äneleton leigüpo omi ad lärnõn pükis fõginänik te de mens nekulivik. Lotidõpans mödik di ‚Bologna‘, kels no äplõpons ad rajanõn ko dutävans fõginänapükik mödik, äbegons pükinolane põ jenets susnumik medami, e so äjenos, das ‚Mezzofanti‘ aidõnu ädagetom mögis, ad dunõn penetis dö gramat e vödastok, ed igo ad lärnõn in tid fõginänanas et proni verätik võdas. Pas ün yel: 1803 aidõnu ädagetom mögis, ad dunõn penetis dö gramat e vödastok, ed igo ad lärnõn in tid fõginänanas et proni verätik võdas. Pas ün yel: 1803 stad monik mana famik ävedon gudikum, sevabo, ven pácãlom põ ‚Stid di ‚Bologna‘‘ asã tidal pükas lofudänik e Grikänapüka. Ün tim et älärnõm pükis Pärsänik, Larabänik e Türkäniki.

Bi om as pükinolans no pebepluöl älabom repüti Yuropik, ‚Napoléon‘ I ävipom ad tirädõn mani gretik lü ‚Paris‘. ‚Mezzofanti‘ ärefudom ye lofi nidik at, e sekü neflagiäl stedälik e sekü lõp pro lomän e famül okik. Poso mö yels tel ye mifät badik ädrefon omi. Tidjäfud pükas lofudänik päfimidon süpiko fa Fransänans, e lemesed omik päläsükon ad kildil uta, keli igetom jünu. Dõnu man mödo petomõl ämutom gevõn patatidadüpis, ab äkanom näi atos õn mod vo süpädik dugälõn oki so vemo in nolavs at asã nolavan süperik. Cifods Fransänik ägevons nu fino mane nobik cali cifa bukema niverik, ed ägebidükons ome boso latikumo lödaspadädi põtik in bumot niverabukema.

Põ getäv okik se Fransän lü ‚Roma‘ ün yel: 1814, ven nämäd Korsikeänana ilefailon, papal mödikosi esufõl: ‚Pius‘ VII ästebom in ‚Bologna‘ ed ävipom ad logõn mani, kel ifiedom fümäliko kol om. Papal äsenälom stunidi dibätik pro kaladanäman balugik ä nenokiälilik at, ed ävüdom omi ad lovesumõn in ‚Roma‘ cali leveütik sekretana propagidakongregata; abel ‚Mezzofanti‘ mükik äbegom papale, ad nedemõn promuvi at, bi cal nidik in ‚Roma‘ õloveükonöv omi se stil studacema ini runäd lifamoda noidik. ‚Pius‘ VII fe ädälälom, ab ädunom pos tim anik ome medamü kardinan-tatasekretan: ‚Consalvi‘ lofi ot, ab nensekiko.

Kis binon-li lelivamason?

fa 'Emmanuel Wald (Fransän)

Balido, sagobös, das no binob lelivamasonan. Bo plu binob neudik, ab i no nolob lelivamasoni ninao. Ye nitedälob dö lelivamason e reidob tefü on. Sagobös, das sevob gudiküno lelivamasoni Fransänik. Dabinons difs ma läns.

Alans sevons dabini lelivamasona. Rituls, sümbols, stids, ... val lelivamasona pesävealon bü lunüp. Ab lelivamason pamisuemon, e lugs mödik dabinons tefü on. Lelivamason no binon plu sog klänik, ab sog prüdik (dabinon vödapled Fransänapüko: “la franc-maçonnerie n'est plus une société secrète, mais une société discrète”). Kis binon-li veratiko lelivamason nutimo?

Set nonik kanon fasiliko bepenön lelivamasoni. Dabinons jenöfo lelivamasons ömsotik: in Fransän dabinons degats stidas nesümik ed ömna igo mätedölas! No dabinon stid bevünetik, kel kontrolon stidis netik u topikis (stabäd smalikün binon klub nemü ‘loge’, e lölot stidas netik panemon “klubemi” in yeged at). Ab valiks baiädons tefü dins mödik.

Lelivamason binon svistef (te manas, te vomas, u bofikas) tanätöl limanis dub yuls. Rituls e yuls licinons de gilds zänodatimädik bumanas, ab lelivamason “tikädik” (lelivamason ko bumans veratik äbinon lelivamason “bumöl”) edavedon dü tumyels 17^{id} e 18^{id} in Britän.

Zeil lelivamasona binon nedöfükam lanöfik e stöfik menefa. Ad nedöfükön menefi, lelivamasonans cedons, das sötöns nedöfükön okis, e das diseinü atos sötöns studön sümbolis, kelas siämi tüvoy pianiko medü ritul. Lelivamasonans gebons lalegori meika stukota, kelos binon magod meika pösoda. Lelivamason binon metod lalegorik, ab lelivamasonans libons tefü kluds okas.

Lelivamason no binon rel u seg. No binon rel, bi no dabinons lesets lelivamasonik. Klubems mödikün büostipons pö limans oksik lekredi in God (“Bumaval Levala”), ab no valiks (a.s. el “Grand Orient de France”: klubem gretikün in Fransän < no büostipon osi), e Bumaval Levala et kanon binön god kritik, slamik, yudik, ... ud igo god filosofik. No binon seg, bi binon nefasilik ad slopikön lelivamasoni, ab fasilik ad seditön se on. Lesets u mastal no dabinons. Atos no ai äveraton, patiko in Fransän, ab nutimo lelivamason no binon bolitik. In klubems mödikün rel e bolitik binons yegäds peproiböl dü kosäd lelivamasonik. Igo if lelivamasonans anik binons nämädans, nämäd bolitik e konömik lelivamasona binon smalik, e no dabinons stid valemik u cif bevünetik.

Kikodo lelivamason binon-li sog klänik? Kis binon-li el “klän lelivamasonik”? Äsä ya esagob, rituls e sümbols lelivamasona binons notiks nutimo. Dabinons sevädovavöds, namajästs, ... kels binons kläniks. Ab dabinons buks e resodatopedes, in kels kanoy reidön dö “kläns” et. Dins tel binons kläniks nutimo: nems lelivamasonanas, e plak däpa.

Klän balid jinon binön kludöfik. Lelivamason labon repüti badik. Lelivamasonan dalon koefön, das binon svist, ab no dalon koefön, das votan binon svist. Svist dalestümonös lifi privatik svistas okik. Klän telid binälo no kanon pasävealön. Ad sevön, kimodo däpalezäl jenon, no plaädon plaki ota. Binos plak, kel mögükon lelivamasonane ad nedöfükön oki. Dat plak plu vobedonös, binos gudikum ad no sevön ritulü, ab if atos kanonöv kodön töbi, no peproibos ad sevön oni. Ye, lelivamason binon metod, e metodis sökoyös stepo: At binon kod kläna lelivamasonik. ■

Flap storditöl luta flifik (1)

fa ‘Frank Roger’, ini Volapük petradutöl fa ‘Hermann Philipps’

Vedel et eprimon äsä del alseimik votik.

El Paul Bloomfield: cif fiama veütik tefü kaen biologik: ‘Cyborganix’ < älöädöm se bed gödo tü düp mälid, ädujetom, älenükom klotis, äjanedom, äkidom ledito jimatani e soni, ed ämogolom vobio. Äbenüxänom toodi okik, äkurbom äsä ai stiriani itjäfidik, ed äkovenükom oki su seadöp. Leyans äfärmons, e tood äprimon ad vabön lüodü zeil ma vobadels pebüolonöl, sevabo lü bumot cifabürük di ‘Cyborganix’. Vabam lomao ödulon zao dü minuts foldeglul, bisä dakosädastobs no pluonsöv ka kösömiko. Du skilatood löliko ävabon itjäfido, el Paul äkanom takädön, slipülön u vobön me platanünöm okik. Kösömiko ävobom, bi tim omik vemo ävöladon, ed übinonöv nevisedik ad no löliko frutidön mögis skilatoodas nutimik.

Bi ävobom leküpäliko, pas äsienom pos minuts teldeg, das seimos no äbinon kösömik. Imoflekom logis de skrin platanünöma ed ilogetom da fenät plödio steifülölo ad memön pati konfera büikum, ven äküpom, das länod no äbinon ut, keli kösömiko äbeivegom.

Älelogom kontrolaskrini tooda, kel ad bluv omik äjonon zeilöpi: “SÜPÄD”. Din bisarik kion! Kis ijenon-li? Ästeifülom ad säjäfidükön itjäfidömi, ye nen plöp. Dü blasfäm nelaodik äsuemom, das bo änüdranoy ini jäfidasit skilatooda omik, do ot pälecedon löliko sefik.

Ägleipom telefonömi okik ad flagön yufi, ye älogom su skrin ota nuni: “STEBEDOLÖS DEMÜ VOTASTIT!” ed äkonstatom, das nos ota äjäfidon. Änüdranoy-li leigo ini telefonömasit? Atos äbinon löliko nekredovik. Parats valik e programs oksik piblimons me jelasits gudikün e nomädiko pänululons e pävestigons. Bo sitanüdranans ai äbinons föfikums mö step ball!

Ven ävilom fövön vobi okik, skrin platanünöma leigo äjonon nuni votastita. Atos no plu äsüpädon omi. No plu älabom nämädi tefü sits okik. Nendoto suno bo öflagoy ome bosu.

Seifölo ägeblegikom in seadöp ed ästebedom. Bo no äkanom dunön votikosi. Äjinos lü om, das tood älüvon zifi. El Paul Bloomfield äblasfämom dönu. Vifiliko älülogom gloki. Ya isötom erivön cifabüri. Kevobans omik äkudons-la ed isteifülons-la ad telefonön omi – luveratiko nen plöp. Lio kojmar at öfinikon-li?

Pos düp plu bal tood ästopon. El Paul Bloomfield äzilogedom stunölo. Kiöpio tood iblinon-li omi? Neföro äbinom is. Go fümo äbinom fagü fozif. Zü om äbinons te bims e bimülem dub vien muföls. Älogom ni domis u bumotis votik ni retodis koma menik. Äbinom zänodü soalöföp, spikamamedöms valik oma no äjäfidons, ed äsenälo nenyufi mu vemiki.

Pos minuts anik toodayans ämaifikons e nun äpubon su telefonöm: “SESTEPOLÖD DE TOOD!” Äbleibom seadön dü timüls anik; täno ädasevom, das öbinos nenfrutik ad nelobedön, klu äsestepom. “Fino progedobs”, ätikom, ven ton telefonöma omik äsleiton stili. Ätirom oni vifo se pok ed ädalilom. Sunädo äküpom, das atos äbinon nun büo pirezistaröl. Äklülos, das no öspikotom ko sita-nüdranans, e das no ölabom pöti ad tivön dö bos e suno finükön dinädi at.

“Benokömö in jenöfl!” vög äsagom. “Ekö! zepolös tikamagoti stunüköl nulik at! Senolös soli su skin ola! Senolös, vio vien lebladilon da hers ut, kels nog eretons su kap ola! Lielölös brumön näsäkis e tyilpön bödis! Fredolös dö pabs beifänädö! Atos bo diston löliko de skilatood e бүr pelutitölatöls ola, vo-li? Kisi cedol-li dö senäl ad no plu pastöbön de nať, de lif voik? Ba igo atos opliton oli. Alo äcedobs, das äsötobs lofön ole süpädili at. Spiretonös oli! Kodonös, das nulo takädol kondöti olik! Dido no vilobs dämükön oli. Sosus cedobs, das blümol, ogegivobs ole bemastami.

Poso val osekidon de ol. Spelobs de ol lonädis verätik. Läbö! o söl: ‘Cyborgfield!’

Vöds anik in yeged löpik pegeböl (Vpk, Lingl., Deut.):

itjäfidöm automatic control system, Automatik;
jäfidasit operating system, Betriebssystem;
jelasit safeguard / firewall, Schutzvorrichtung / Firewall;
kontrolaskrin control panel, Kontrollfeld;
(sita-) nüdranan intruder / hacker, Eindringling / Hacker;
pelutitölatöl air-conditioned, klimatisiert;
platanünöm laptop, Laptop / Klapprechner;
skilatood smartcar, selbstfahrendes Auto;
votastit reconfiguration, Neukonfiguration.

,Richard Cory'

fa poedan Lamerikänik: Edwin Arlington Robinson (1869–1935),
ini Volapük petradutöl fa el Danny Zhang.

Whenever Richard Cory went down town,
We people on the pavement looked at him;
He was a gentleman from sole to crown,
Clean favored, and imperially slim.

,Richard Cory' kömölo ini zifil,
obs: zifans < ai älogetobs omi.
Äbinom söl verik de nin lü plöd
klinöfik, e neföro äbiegädöm.

And he was always quietly arrayed,
And he was always human when he talked;
But still he fluttered pulses when he said,
“Good-morning,” and he glittered when
he walked.

Ai äklünom oki so keiniko,
ai äbitom as söl spikölo.
Noe glid, abi step aliks oma,
vemiko ätirädons obis.

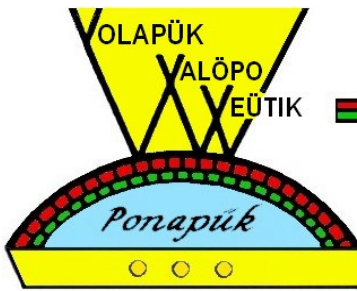
And he was rich – yes, richer than a king,
And admirably schooled in every grace;
In fine, we thought that he was everything
To make us wish that we were in his place.

Äliegom – si! liegikum ka reg,
benodugälik pö kaliets valik;
äcedobs omi süadükani benik
ad ceinön obis ad omikans.

So on we worked, and waited for the light,
And went without the meat, and cursed
the bread;
And Richard Cory, one calm summer night,
Went home and put a bullet through
his head.

Ai nog ävobobs, ed ästebedobs liti,
ai nog ädefon mit, ed ämaleditobs
bodi;
e ,Richard Cory' cädik, ün neit seilik
ädomiogolom, ed ädeibejütom oki.

VÖG VOLAPÜKA

Hermann Philipps, cıfal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

Sirkülapenäd Volapükaflenes valöpo

YELOD 27id

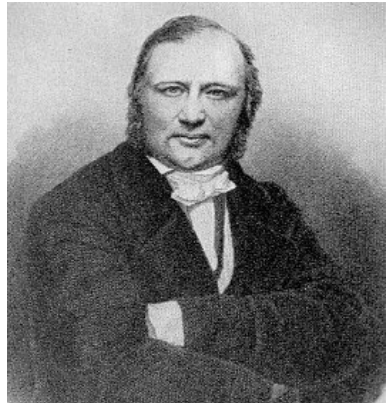
NÜM: 02

FEBUL 2017

Pads: 09 jü 16

O Volapükaflenes valöpo!

Ün mul at ya vedobs nesufädiks tefü stom. Kiüpo nifüp fino opaseton-li? Dat ya nu okanolsös senälön olis boso vamikumo, nüm at ninädon brekoti konotila ko stom mu vamik. Bü degyels mödik el Arie de Jong ätradutom se Nedänapük dili smalik kapita ela „Sevädan vönädik“ fa el Nicolaas Beets (1814-1903, magälanem: ‚Hildebrand‘). Otan – logolsös magodi – ägebom setis lunik e komplitikis labü stukots partisipik mödik, ed el ‚Arie de Jong‘ ästeifüloom ad sümädön onis. Dido atos mögon, ye valemo ai sötoy steifön ad gebön setis brefik, nekomplitik e suemovikis, ven penoy bosı medü Volapük (u medü mekavapük seimik votik). Liedo el ‚Arie de Jong‘ ätradutom setemis te nemödikis, sevabo: degdili < konota et. No igo kolkömobs sevädani vönädik in tiäd konota pemäniotöli. Sevädan et no binom lomo, ven el ‚Mr. H. J. Bruis‘ fino erivom domi etana. Lifädom hitüpi sa famül lölik oka in länädadom plödü zif Nedänik et. Flens vönädik glidoms odi, ed el ‚Mr. H. J. Bruis‘ seivom jimatani, sonis tel e dauti bal sevädana okik. Cils no binons plütülik, dünanef binon mähpüdik, mödikos jenon. Ed ai hitos. Binos konot lunik e nitedik dö sifanalif in Nedän gölika tumyela 19id. Mutobs pidön, das el ‚Arie de Jong‘ no ätradutom konoti lölik.

Vipob obes valik florüpi e hitüpi jönikis ayelo!

H.P.L. Philipps

KARDINAN: ‚MEZZOFANTI‘

Dil telid ä lätik

Fa ‚Albert Sleumer‘

Dönu ‚Mezzofanti‘ päcälom as tidal pükas lofüdänik in niver di ‚Bologna‘, e pälecedom as ‚il confessore dei forestieri‘ (= koefapatär foginänanas). Atans äkömons mö trups gretik, mödo plu ad logön mani famik, ka ad duspatön niverabukemöpi leigo famiki. So ädajonoms okis kronaleson Bayänik: ‚Ludwig‘ (1812), leson Preusänik: ‚Friedrich Wilhelm‘, lampör ‚Franz‘ I Lösteräna (1810), leson Svedänik: ‚Oskar‘ (1828), Danänan nolik: ‚Molbech‘, e pükavan Deutänik cädik: ‚Friedrich Jacobs de Gotha‘ (1825). Poedan: ‚Lord Byron‘ ävedom tidäb omik in Nula-Grikänapük (1823). Nemom eli ‚Mezzofanti‘ „pükamilagani, bukemi spatöl ä heroldani valanas“ e cedom: „el ‚Mezzofanti‘ isötom lifön timü bum tüma di ‚Babylon‘; binom stunidot veratik, e näi atos nen okplid u rog alseimiks!“

Ün yel: 1831 elans di ‚Bologna‘ äsedons depütäbefi lü ‚Roma‘, ad stimodön papali enu pidavälöli: ‚Gregorius‘ XVI (1831-1846). ‚Mezzofanti‘ äkoikom* pö atos, bi äsevoy, das atan ikosädöm me spod nätimik ko kardinan büikum: ‚Cappellari‘. ‚Gregorius‘ äcälom omi sunädo ad protonotaran paostolik, ed ästigädöm omi ad fealotädön lü ‚Roma‘. Pö naed at kultan neflagiälük äcedom, das ämutom dälälön. Ädagetom lödi in ledom it di ‚Quirinale‘: hitüpaledom papalik ettimik. ‚Roma‘ äbinon verato top verätik pro pükilöfan nenfenik. Pläamü Tsyinänapük äkanom tuvön us i tida- e geidabukis pro püks seledikum; Tsyinänapüki älärnom ye sunädo dü stebüp pluvigik in ‚Napoli‘, kö su el ‚Capo di Monte‘ Tsyinänans yunik pädugäloms ad lekredinunans.

* [At ba binon bükapök → äkomom]

Tü 1833 mayul 15 ‚Mezzofanti‘ ävedom cif löpikün bukema patädasotik di ‚Vaticano‘ äd i klerätan de ‚San Pietro‘. Tü 1838 febul 12 ädagetom diniti kardinana ed ägetom asä titulaglügen eli ‚San Onofrio‘ su el ‚Monte Gianicolo‘. Dü tim, das ‚Mezzofanti‘ äbinom prelatal (1831-1838) änemoy omi suvo eli ‚Monsignore Limosiniere‘ (= monsinyor: limunal), bi ägivom dili gretikün lemeseda okik pöfanen, sodas papal it pö promuv mana mu relöfika ad kardinan ämutom dunön pelotis zesüdik demü klotem e konöm oma.

Fredazäli veratik dugäläbs propagida äblümükoms ün tim et pilestimölane: äbenovipoms omi in püks difik 53, e kardinan ädanom alani in pük ot, in kel pilüspikom, ed igo in dialegs, kels pigebons!

Näio pamäniotosös, das äföлом konsienöfiküno bligis mödanaedik okik; änemoy omi no nen kod suvo eli ‚santo vivente‘ (= saludan liföl). Bligädis täläktik e lanöfikis susvemikis kinikis iföлом **fama-fuliko**, davestigan lifa omik odasevom pas täno lölöfiko, if odemom, das man mu tälenik at äbinom yunao fibilik, ed ämutom sufön dönü-amiko malädis vo vemikis! Ven nu yel: 1848 ko voluts sovadik okik, ko lükasasens calala papik: ‚Monsignore Palma‘ e ministerana: ‚Rossi‘, ed i ko fug papala lü ‚Gaëta‘, äkömon, lifäl ela ‚Mezzofanti‘ äläsikon aiplu, jüs luegaflamat äjedon omi ün yanul yela: 1849 sui dolabed ed äblinon ome deadami niliköl omik. Ädeadom, posä idage-tom ko devod fäküköl deadölanasakramis saludik, nen gaon alseimik. Vöds lätik omik äbinons: ‚Vilobs finikön me el stim binonös lü Fat, e lü Son, e lü Saludalanal, e täno spidön ini parad!“

Levolutaministeran ettimik: ‚Gherardi‘ ästetom oki klieniki ad büedön sepülön kardinani ko stim ‚republikik“. Röletans ädeimons atos, ed äblinons veadi talik mana gretik ün neit primöl tü d. 17id mätzula in sepülamagoläd smalik ä stilik lü titulaglög omik: ‚San Onofrio‘, kö päsepüлом flanü poedan lefamik: ‚Torquato Tasso‘ († 1595). Maboinaplatot balugik ätegon sepüli, e pas ün yel: 1885 mebamal digädik pälobumon pro pestimodölan, ab leigüpo sark i pämaifükon büdü kardinan: ‚Parocchi‘ († 1903), as valemavikaral papala, komü depütäbef dinitanas klerik e volädikas, ad moukön sagädi sis yels mödik pipaköli. Ipakoy sevabo sagädi, das bü sarkam de fun kap pidesumon, ad sufükön breini ela ‚Mezzofanti‘ xame sananik. Ab nu äklülükos, das pos yels 36 fun lölik, kel vo no pi-bainon, nog äbinon **nenviodik!**

Balan lifibepenas kardinana: ‚C. W. Russel‘ äkonletom ün 1858 temunodis go konfidovikis tefü gred nedöfa me kel pükinolan mugretik äbemastom pükis balatik; tefü atos nunom sökölösi.*

1. Püks, kelis ‚Mezzofanti‘ äspikom ko kurat süperik, äbinons: hebrey, hebrey rabinanik, Larabänapük, kaldey, koptapük, larmeniy (vönik e nulik), Pärsänapük, Türkänapük, Lalbanänapük, maltey, Gri-känapük (vönik e nulik), latin, Litaliyänapük, Spanyänapük, Portugänapük, Fransänapük, Deutänapük, Svedänapük, Danänapük, Nedänapük, Flanänapük, Linglänapük, Lilüränapük, Rusänapük, Polänapük, tsyeg, macar (Macaränapük), tsyin (Tsyinänapük); fovo: süriy, geet, lamhariy, Hindostänapük, gusratiy (bal pükas Lindänik), bask, Valagänapük, Kalifornänapük;

2. püks, kelis äspikom seledikumo e läs lölöfiko, äbinons: kurd, grusiy, Särbänapük, bulgar, pük ziganas, dialeg in topäd di ‚Pegu‘ paspi-

II:12:2017

köl, gaal, Langolanapük, Mäxikänapük, Cilänapük, Peruvänapük;

3. püks, kelis äspikom nelölöfiko, äbinons: singal, Birmänapük, Yapänapük, Lireyanapük, gael, delever, coipev;

4. püks, kelis istudom te se buks, äbinons: sanskrit, maläy, Tonkänapük, lap, ruten, Frisänapük, latviy, Kotsyintsynänapük, tibät, lislad, kornig (dialek kältik in topäd di ‚Cornwall‘), kitsyuv (pük länanas vönik Peruväna). Lü ats dialegs nemu 50 pükas at nog dutons, kelis äspikom skilädiko.

Ad säk, vio kardinan: ‚Mezzofanti‘ äfägom, ad lasumön ini mem susvemik omik pükis so mödikis, om it ägevom gespiki sököl: ‚Lece-dob pükatälani asä legivoti patik Goda, kel ägivom obe lilamafägi mu feiniki pro püks, sodas liläm obik fanädön e memidon go kuratiko toni alik se mud votana. God: Söl ägivom obe näi at spikämis so ble-gülovikis ä lobediälkikis, das äkanob givodön kuratiko vödi alik, si! silabi alik. Ägivom obe memäli levemo konfidoviki, dub kel vöd pelilöl u pereidöl pädakipon laidio, e fino nog fäg, ad suemön nentöbo binodi ninedik püka balatik.“

Fümo i siso mens mödik ejonülons okis asä pükavanis e pükinolans süperikis. Kanoy jonön ön tef balid datuvali Vpa: ‚Johann Martin Schleyer‘ († 1912 gustul 16), dö kel pämaniotos, das „estudom“ bo pükis 88. Jenöfo in bukem omik lebuks pükik dö degtelats mödik pükas difik äposbinons! I eli ‚Ludwig Schütz‘ ün yel: 1940 tö ‚Frankfurt am Main‘ edeadöli eküpälükoy, kel ma sag ebejäfom ünü lif nolik lunik ä nentupik pükis difik plu 200, mani kelik äläramenoy, flanaü tat e privatan, aidönu jü deadam omik, ad tuvedön vödemis seledik, – ab jünü nonikan pükinolanas **espikom** jenöfo kleiliko e verätiko mödoti mödo gretikumi, ka degtelati plunätöfik pükas difik. Atos äbleibon pebüdakipön jünü te pro letälen ela ‚Mezzofanti‘ plödakösömiko zilika e lä atos ai ko neflagiäl nobikün äbitiköla. ■

* **Püks, kels no äkanons padientifükön:**

Cilänapük, gaal, geet, Kalifornänapük, Lilüränapük, Mäxikänapük, Peruvänapük, Langolanapük.

* **Dots dabionns tefü:**

kaldey, tsyin (sotül kinik tsyina-li?), Valagänapük, dialeg in topäd di ‚Pegu‘, ruten.

• **Ba ans reidanas sevons-la plu** •

SEVÄDAN VÖNÄDIK

**Brekot kapita se ‚Camera Obscura‘ (1839), in kel pakonos,
viovamik äbinos, e viofagik.**

‚Een Oude Kennis‘ fa ‚Hildebrand‘ (magälanem ela ‚Nicolaas Beets‘).
Petradutöl se Nedänapük fa ‚Arie de Jong.

Äbinos poszedel filamahitik fridela in zif Nedänik semik; äbinos so hitik e so filik, das spärs su nuf äcavons: bos, kelos nämätü spikamamod Nedänik äbinon hit gretikün, keli kanoy fomälon. Sol äsvieton nemmiseriko ini süts ed älokön nidülölo su pavastons sekü säg pipuinädöls.

In süts ut, kels äzugons äl sulüd, e kels kludo no älabons jadaflani, ädäsperükön jenöfo beigolanis. Lumans, kels äzispatoms ko smalaplöms e vinabüns, ädekluinoms tü pülatimils valik flomis oka me lebavets linumik oksik.

Lodotipolans, kels voto kösömoms ad lägön ön säjäfälikam vatiälik limedis okas love stutöms ponas — jästäd, kele deboms is ed us in Nedän dani kodü nem stimöl: „baliekluiwers“ (= stutömituetans) — äseatoms len söpajol foloveiko etenikölo su kubits okas ko skal labü böridamilig pla gein nai oks.

Masonans pö vobod, eseadöls* futü bumaskaf su bem ko kubits oksik su kiens e ko nams tel oksik bovüli gretik ezügpleipöls, äbladoms love tied oksik ga telna so lunüpiko, äsä äkösömoms, e kludo küpädiküno ä stunükölo lunüpiko.

Jidünans ädunetöl äkanofs töbo föfiotränön love süt cilis, kels ikegolons ön spel ad getön zuo plömi u figi lä pitatedülan, ed änotodofs beigolölo keliedi vemik ä zadiki kol jiklinükans, kels ko logods flamädik e ko bonäts dis cün pilivüköls äklinükofs süti.

Nek äbinon takedik, pläs is ed us bäldan balik, kel ko neitabonät blövik suik, ko pantufs blägik lenik, e ko lögs su pärunülabamil okik petenüköls, äseadom äd äsmökom pipi, komü matiöl e balsamin, fredöl dö „del stoma vönädatimik“.

Pö stomastad somik laboy vo keliedi tu nemödiki kol mens bigik. Binos veratik, das suvo süükons pö ol senäli vama e teafa, ebo ven ol me tak e taked ekanol ze sufidön hiti, dub kömön bladölo ed ai dönu bladölo lä ol, e dub jonülön klieni nedamütovik ad livükön kravati okas, du lülogons oli me logs esvolöl; ab binos i veratik, das jäfäbs at sufons vemiko.

O mans bigik e voms bigik talaglöpa at! va ols ün yels lätik nog ekanols logön kienis e futis olsikis, u va emutols yilädön ya lunüpiko lelogami läbüköl yegas at; igo if alseiman volanefa kofonöv-la bigi olas, pinädi olas, veti olas: in blöt ela ‚Hildebrand‘ lad keliedöl ai pebon pro ols.

II:14:2017

Bevü pösods pinädik timas lätik söl: „Mr. Hendrik Johannes Bruis’** ädigädöm ad labön, do no pladi balid, ga i pladi. Äbinom balan privilegäbas et, tefü kelans neföro dalos jenön, das koskömons sevädani vemo vönädiki, nendas vöd balid atana lü ons binon: „Kio evedol bigik!“ du alan, kel dü vigs tel no elabon läbi ad lelogön logodis onsik, temunon ones, das **dönu** evedons bigikums.

Äbinom balan läbikanas et, kels dub vinegs mil röletanas oksik, küpons das, ma nilud vemik atanas, odeadons sekü paopläg, e kels too pastigädons fa natäl okas, ad dunön, ad fidön ed ad drinön utosi valik, kelos vero binon dämik, kelos bigükumon, kelos kodon gästioni, e kelos pö mods mögik valik vemükon bludasirkülami. Äbinom balan läbikanas, kels, ven labons dub pinäd oksik hitüpo senäli vama, i labons ed ün nifüp ed ün hitüp senäli vama dub zun, fäkädäl e fäkädikam.

Söl: „Mr. Hendrik Johannes Bruis’ ämufom in poszedel fridelik filamahitik löpo pebepenöl ze tü düp lulid vegü bal sütas zifa, keli no enemob, ed atosi ädunom, ädemölo hiti dela e magedi oka, mödo tu vifiko. Äkipom in bal namas häti oka, ed in votik pokasärvätüli sadinik yelovik oka sa bambudastaf okik labü gnob viorik glöpöfik, gnobi kelik äjoikom pö naeds mödik dub jästam neskilik ta kap oka, ven ävilom gebön pokasärvätüli.

Pödü om äbunülom sütahipul smalik, kel äpolom plöguni mana love brad e sakädi oma in nam, nen hät u luhät su kap, piklotöl me yäk blövik labü flab blägik in kubitatop bala slivas e flab gedik in votik, e kela knop balid (binü bom blägik) päfimükon medü knopahog folid, du knop telid (binü läten), kel binon su plad folida, pädamüton fa knopahog mälid. Älabom läbi ad no labön stogis len ok ün hitüpatim vamik et, soäsä äbinos küpovik nilü nügolöp boadajukas oka e zuo nog is ed us.

„Benö! kitopo dom täno binon-li? O hipul! kitopo täno binon-li?“ söl: „Mr. Hendrik Johannes Bruis’ äsäkom nesufädiko.

„Dom balid et labü pärunül platik et,“ hipul ägespikom, „yan telid de selidöp svinibecöpana; näi dom, kö spionalokils et föfobinons.“

„Gudö! gudö! gudö!“ söl: „Mr. H. J. Bruis’ äsagom. ■

- - - - -

* eseadöls → seadöls [ud: okis eseidöls]. Jinos, das el Arie de Jong ätradutom notodoti at bosu tu vödiko se Nedänapük („neergezeten”).

** Titul: „Mr.’ in nem ela ‚H. J. Bruis’ binon: ‚Meester’, kel malon eli ‚meester in de rechten’ (Nedänapükik) = dokan gitava.

Flap storditöl luta flifik (2)

Atos val äbinon. “Bisarö!” ätikom. Sita-nüdranans äflagons nosi, no äflagedons livioremanoni. Pro kis üfo itöbidons-li so vemo, das iblinons omi isio? No äkanom suemön osi.

Suno äprimom ad senälön neplidi. Suetatofs äsüikons su flom e brads oma, e jit omik äluimikon dub suetam. No äkösömom ad sufidön hiti. Kösömiko äbribom in züäd pelutitölatöl dü del lölik: lomo, in tood ed in bür, keli no igo älüvom demü fided.

Näsäks, ba petirädöls fa suet omik, äbrumons zü kap omik ed ätiskänons omi. Äjekom, ven pab süpo, no pespetölo ädoseidon oki sui jot omik. Nekom bürablimotoas brumöl, telefonömas tonöl, pösodas me klavems u parats votik vobölas, äbinon tio dolik kopiko, äsva bos mu veütik ädefon pö om.

Ebo ven iprimom ad dredön, das öfätükoy omi is laidüpio, ägetom nuni pö telefonöm omik: LEKÄL FINON – FÖVOLÖS VEGAMI OLIK !

“Lekäl-li?” ästumom. Dö kis äspikons-li? Kis äbinon-li desin tefü atos valik? Ägegolom ini tood omik, e yan ämaifikon. Ädalogom kontrolaskrini, kel ad sädredikam omik nu äjonon zeili pebüolonöl. Pos brefüp dönu äbinom su veg lü cifabür ela ‘Cyborganix’.

Älükömom usio tü zedel, ed äzunom demü per dela lafik. Sunädo ätelefonom cifi sefadiläda, äsagom ome, das ibinom viktin ed äbüadom nätükami e nulükami lölikis sefasitas valik in bumot ed in tood e lom oka. Id äbüadom vestigi diseinü dientifükam utanas, kels inüdranons ini sits. Öpelons suämi vemik sekü midun mubapik oksik.

No äsenälom faemi, klu äsäbonedom fidedi. Zuo nu äpödadinom tefü vobadisin omik, ed ämutom vobön vemiko ad sädämükön timi peperöl. Ab no äkanom leküpälön ad vob okik. Ön mod seimik züäd lesevädik büra omik no plu äbinon plitöfik. Äzilogom ad dientifükön kodi.

Ekö! fūmo utos äbinon, keli älogom de bürafenäts omik in tead löpikün bumota: lefogs in sil so fagio teniköls, äsā äkanoy logön. Atos ämemükon omi tu vemo dö belifot mu neplitik oma. Ägeblinon memotis dö hit, dö noided bledas in vienil, dö näsäks böladik e dö pab seadik et, dö höl nencinik et, dö vagöp, ini kel piblinom; ini nat, u “lifi jenöfik”, äsā lienetilans at inemons osi.

“Jalusidis doniö!” äbüdom, e sit me vög pastiröl älobedon sunädo. Denu öblebükom jalusidis laido pedonükölis. Öplitos omi ad ösoelikön de jeikot plödo lüköl, ed atos ömögükon omi ad geikön ad vobajenäds kösömik oma.

II:16:2017

Ün del et el 'Paul Bloomfield' ävobom jü tim latik, e päveigom lomio fa skilatood oka – ko sefablimots vemikum – nen tups seimik. Äsäditretülom ed äspelom, das neföro ömutom sufön dönu lenaudodis somik. ■

KRODAVÖDARÄT

fa kadäman: ‚Igor Wasilewski’

HORITÄTIKO

1. Buk gretik, kel ninädon plu-
uneplu nunis valik dö vol.
5. Sio no plu, ab güo.
6. Pled in pledöp, kö kanoy
gaenön u fepledön.
8. Reigasit, in kel nämädi
labon pöp.

1		2			3		4
	■		■	■		■	
					5		
6				7	■	■	
	■	■	■		■	■	
8							

PENDITIKO

1. Nim vietik ä blägik.
2. Lifon in mel, binädon me tio lölöfiko vat, prüdö! ven kontagol oni.
3. Bos leno veütik.
4. Sab valöpo, sio soafoy us.
7. Givol eke bosí, ab getol votikosi plao.

[Tefü tuvedots krodaräta at, logolös padi: 12!]

Koräkots tefü gased yanula

Reidan küpälik etuvom pökis anik in gased yanula, efe in aeged do kardinan: Mezzofanti.

Pad: 2, kedet: 7 donao:

... kels, äsä ettimo, pöjut rodanas äkodedon, pidränons ... →
... kels, äsä ettimo pöjut rodanas äkodedon, pidränons ...

Pad ot, kedet: 5 donao:

Ätefos Spanyolani, Gvatemänani ... →
Ätefos Spanyolani, Gvatemänani ...

Pad: 4, setem 1id:

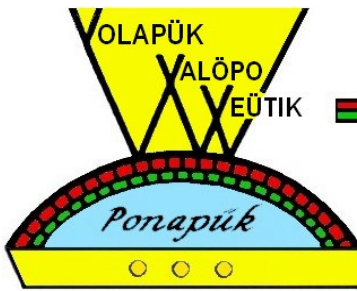
kedets: 11, 12 e 13 jü yelanüm: 1830 pökiko pedönuons.

Pad ot, setem 2id, kedet 3id:

sekü löp pro ... → sekü löf pro ...

Pad ot, setem lätik, kedet 6id:

... **abel** ‚Mezzofanti’... → ... ab **el** ‚Mezzofanti’...

VÖG VOLAPÜKA

Hermann Philipps, cıfal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

YELOD 27id

NÜM: 03

MÄZUL 2017

Pads: 17 jü 24

O Volapükaflenes valöpo!

Ün gased at lautans tel pajonodoms. ‚Arkadij Timofejevich‘ äbinom lautan e satirel. Ün 1903 äprimom ad lautön satiris. Dü yels sököl ävedom bal satirelas benodistikün Rusäna. Zuo äpenom teatakrütis. Pos levolut Rusänik ün 1918 äfugom lü zif Tsyegänik: ‚Paha‘ (iproiboy gasedi satirik: ‚Satirikon‘ oka). Us nog äpübom ko benosek konotis mödik. Pos logakötet e maläd vemik ädeadam bäldotü yels: te 44 < ün ‚Paha‘. Äposbinükom bukis zao 20 mödadilo veitacediko cogedikis. Bu valikos äbepenom döfülis menik, satirs omik ye ai äblebons menätiks. Sam atosa binon koned fa om in gased at

Arkadij Averchenko,
1881-1925

Akutagawa Ryūnosuke
1892-1927

Lautan telid binom Yapänan: ‚Akutagawa Ryūnosuke‘. Pösodanem omik: ‚Ryūnosuke‘ sinifon: son draka, bi pemotom ün yel, mul, del e düp draka. Palecedom „fat brefakonota Yapänik“, e literataprem veütikün Yapäna panemon mebū om. Mot omik: ‚Fuku‘ ävedof lanamalädik brefüpo pos moted oma. Sekü kod at famül motabloda edaoptom omi. Do no ilifädöm timi mödik ko mot oka, äsenälom vemiki baiädi lanik ko of. Igo ädredom, das id om it ökanomla vedön lanamalädik. E dido saun koapik e lanik äläsikon. Edeadam dub nam okik me susmödet ela ‚Veronal‘ bäldotü yels: 35.

Do lif lautanas at äbinon lügik, vipobs reidanes juiti pö reid konotas tel at.

HPL-Lips

Yeb, me but pedoniopedöl

fa hiel 'Arkadij Averchenko', petradutöl fa 'Daniil Morozov'

Noet tradutana. *Koned sököl magon timädi sifanakriga Rusänik (de yel: 1917 jü 1922). Ye pö tradut ätikob dö krigs mödik attimik, pö kels soldats sumätöfö bolitans dalienetik ai dönu malekoms e bleiboms doniopedön yebi.*

“Lio cedol-li, lifayelis liomödotik labob-li?” jipulil smalik äsäkof, du ästanof medü bunüls täno su lög bal, täno su votik, älemufükof herakrugülis dofik ed älogof obi profülo me log gretik gedik...

“Ol-li? Cedob so, das labol lifayelis luldeg.”

“Nö! spikolöd fefiko! Begö! sagolöd!”

“Ol-li? Labol bäldoti yelas jöl, vo-li?”

“Bö! Bäldot obik binon vemo gretikum, sevabo: yels jöl e laf.”

“Ö! Lifatim kiomödik! Äsä sagoy: bäldüp no binon fredüp. Bo ya etuvol-li higamili?”

“Lenö!” (Sunädo fron dibik horitätik esüikon su flon takedafulik ofa.) “Lio nutimo daloy-li koedön davedön famüli pö ok? Val binon tuvemo jerik.”

“Godö! spikots kio süenöfiks!... Lio stodon-li pup dalestümabik olik?”

“Kögon. Ädelo äseadob ko on lunüpo lä flumed. Reto vilol-li, das ogolobs lü flumedil ad seadön? Us binos gudik, böds kanitons. Ädelo ädafanob näsäkili vemo droliki.”

“Kidolöd oni nemü ob su lögil! Ab no dalobsöv golön lü flumedil, ibä etflano: etflanü flumed < jütöy.”

“Sio dredol-li? Fopan kion! Jütots ga no reafons isio, plad et topon fagiko. Obo tökü atos oresitob ole poedoti. Ogolobs-li?”

“Benö! üfü poedot val votik binon pülik. Pö jenet somik no daloböv bitön as trögan, kel no vilom golön...”

Pö vegam, dugölo len nam obi, änunof:

“Sevol, das muskit neito ebeiton mu süpiküno lögi obik.”

“Lobedob. If okolkömob oni, tän oflapob oni sui logod.”

“Klülädos, das binol levemo drolik.”

“Lesi! Laidälob in kondöt somik.”

Len jol flumeda vemo koveniko äseidobs obis sui stonil dis bimil tuigagik. Änästülof len jot obik, ädalilof jütami fagik, e dönu fronil ot kudi e säki panotodöl, äsvo vum lenaudodik, äsüikon pö flom klinöfik. Äröbof me cügil okik sekü gol rosadakölik ivedöl stofi grobik guna obik e, du älülogof me logs nenmufiks ivedöls kami takik flumeda, äsäkof:

III:19:2017

“Sagolöd! el ‘Vaticano’ üfo geädon-li me nos ad midunots boljevanas?”

Dredikölo äfeamufükob obi de of ed älülogob mudili rosadakölik at ko löpalip jiniko bosilo isveliköl, älülogob mudili at, kiöpaof fraseod somik mostöfik demü dinöf oka änu isekömon nen töbidam seimik, ed ädönusäkob:

“Kis-li? Kis-li?”

Ädönuof.

Sofälisko äbradob ofi len jots, äkidob kapi ofik ed ävisipob ini lil:

“No nedolös, o löfäbil! spikön dö atos! Erajanobs-li? Binos gudikum, das oresitolöd poedoti, soäsä epromol.”

“Ag! poedot! Ga eglömob. Dö hiel ‘Maks’:

*El ‘Maksik’ föro borom,
Namis okik neai lavom,
Nams et blägin sümedon.
O ‘Maks’! slap binon kion!
Herem binon äsvo sigayebakum,
Keli köbom ta vil okik ko glum...*

Poedot at binon drolik, vo-li? Ereidob oni in el “Vöd ladöfik” vönädik.”

“Kio süpero pijafädos! Reto äresitol-li osi pö motül olik?”

“Benö! suemol, labof kudadinis votik, sevabo: laimalädof.”

“Kis jenon-li pö of?”

“Bludadef. Sevol, ilifädof yeli lölik pö reig boljevanas tö ‘Peterburg’. Us ämalädikof. Pins ädefons, nog ets... nitrineriks ini lifot i no... vio sagoy... no änüdranons. Ekö! me vöds nemödik: parad kobädimik.”

“O cil pidabik!” ävisipob glumälo, luröbölo heremi ofik.

“Si! vo pidabik! Ven äfugobs se el ‘Peterburg’, äperob in levab bedili pupa, e pledadinaberil ästopedon ad feifülön. Ba sevol-li, kikodo äkanon ad stopedön ad feifülön?”

“Klülü stöfs nitrinerik no isaidons pö on. U balugiko sabot pidunon.”

“Jenöfo ga binol vemo drolik! Sümol ad gumadogil obik. Fägol-li ad koedön löpalipi kontagön nudi?”

“Lenö! Ünü lifüp lölik ädesirob atos, ab no eplöpob...”

“Reto sevol, jipul bal sevädanas obik kontagof. Binos vemo drolik.”

De jol visoik vien älebladon, e sunädo jütam ävedon lilamovikum.

“Ekö! dönuamagüns kio jäfidons!” äsagob dalilölo.

“Bö! o flenädan! Lio mögos-li, das et binon dönuamagün? Dönuamagün krotülön suvöfikumo. Sevol, ebo leigoäsä nägacın klikon. Pö jenet at balugiko jütöy me mödots jütotas. Ekö! kiovemo jütöy efe poodkedo!”

“Pa!”

“Ö!” ädremikob. “Ekoedoy jutön jräpnäli.”

Log ofik gedik lekäfik älülogon obi ko pid klülik.

“Sevol, das if no suemol bosı, tän seilölös! Lio mögos-li, das et binon jräpnäl? Ecänıdöl jütoti kilpuidik komunik ko jräpnäl. Sevol vüo das du juton, so ön mod patädik noidedon. E jütot ciposplodöl roron, äsvo dog. Binos vemo drolik.”

“Lilölöd, o pünet smalik!” ävokädob, du älülogedob in dred lukredik cügilis klöpöfik rosadakölik ofa, nudili pilöpiolüodüköl e namilis vemo smalikis. Id äloegob löpiotirön kälöfo ofi ün timül et me namils okik lustogis jüi juks idonikölis, ven äfovob: “Kiöpao eseivoli vali at?”

“Säk kio drolik! nämätü God! If elifädolöv timi so mödotiki äsä ob, tän eseivolöv noe somikosi, abi mödikumosi votik.”

E ven ägekömobı lomio, of “geädi ela ‘Vaticano’ ” e “jütotis ciposplodöl” iglömöl ya ätyirpof äsvo spär, löükölo fredaladälıko löpio nudili:

“Sevol-li, katüli kinik odagetolöd pro ob? Olabonös nudili rosadakölik e logilis blägik. Olentanob len on tanodi kilablövik ko klokil vemo smalik goldik — labob somiki. Löfob katülis smalik. Ag! dinis kion esagob ob: fopan! Lölöfikö äglömob, das klokil obik pikipedon ko goldotem motik ninü lefilaramar, e kobädımans idesumons oni bai komit finenabüra.”

* * *

Su yeb grünik yunik bapöfans ko butı vemo gretiks vetiks me klufs dono peyümöls golons.

Ebegolons yeıi, edoniopedons oni.

Ebeıgolons. Stag pidoniopedöl ä tio pideipedöl äseaton, äseaton, solastral ävamülükon oni, ed ekö! dönu elöpikon e pö natemam vamik vienila flenöfik noidedon dö okikos, dö pülıkos, dö laidüpıkos. ■

Vödem Rusänapükik pepübon balıdnaedo ün yel: 1921.

Rojats

fa ‚Akutagawa Ryūnosuke‘, petradutöl fa ‚Danny Zhang‘

Äbinos soar glumidik nifüpik. Äseidob oki lä gul trenavaba telidkladik de: ‚Yokosuka‘, ed ästebedob disipiko klokülatonili detäva. Seledo in trenavab litik tävan te bal: ob < ädabinob. Ädulogob fenäti, ab igo su pärun lulitik nek ikömon ad leditön de detävans, e teiko dogil ömna ävaulon lügiko in cek okik. Äsenälob nenkodiko, das süfül somik vemo äsümon ad vim ettimik oba – fen e slipöf nebepenoviks – äsva lan obik pijadon äs sil gedik bü nifam. Äkibob namis obik in poks yäkoda, ab so äfenob, das no igo ävilob sesumön se pok gasedi e reidön oni.

Pos brefüp, ätonilon fino klokül detäva. Pianiko takedikölo, änilükob kapi obik len siem fenäta pödik, ed ästebedob jüs stajonabumot ümufonöv pödio. Atos ye no äjenon – ton japöfik boadajukas de kontrolagijät iropon osi. Sunädo lo luvokäd kontrolana yan trenavaba at pämaifükon, e jipul bäldotü yels zao degkils änüjutedof ini trenavab. Ebo vütimo tren äsvonon vemiko, e täno äprimon ad mufön nevifiko. Stafäds balo laipuböls, vatavab us pimoseidöl, e päkemipolan tävani danöl, valiks onas äpubons e sunädo änepubons pödo ko suts panübladöl ini fenät. Fino ätakedikob. Äfilidob zigarüli, balidnaedo tovülölo logalipsis slipöfiko, ed älogikob logodi jipula seadöl föfo.

Äjinofo binön jipul vemo länädöfik — herem sägik piköbon fänafofomiko, logod kräköfik dub kold so äredon das änepliton obi vemo. Len kiens ofik ädolagon särvigastofäd klilayelovik ä stenöfik, e su atos pipladon päk gretik ä vetik. Äbradof päki, ed äkipof bilieti redik vaba kilidkladik prüdiko in nams fulü flodasvelots. No älöfilob logodi lukomunik ofik. No äplidob neklini klotema ofik. Patiko, äskanob levemo, das no igo äsuemof disti vü telidklad e kilidklad. Kludo, filidölo zigarüli nog balna, äsäplifob gasedi in pok pipolöl su kiens, ed äprimob ad reidön onis, ad glömön komi jipula. Täno süpiko solalit su gased äcenon ad ut litöma, e kedets pemöfiko peklijedöls äkleilicons fo logs obik. Nedotoviko tren inüvegön ini balid tönulas mödik su trenaveg: ‚Yokosuka‘.

Äsva ad trodön glumäli obik, padölo in gased fa litöm palitöl igo te bosilo, ätuvob, das vol ifulon me pösods e dins lukomu-

III:22:2017

niks ä filistiks: baläds, gams, korup, deadinuns — pülilo ven tren änüvegon ini tönul, äsenob, äsva ävegon-la pödio, dü tim das ädureidob nunodis lindifik äsä cin nensenälik. Igo täno äkanob senön, das jipul, kela logod äjonülon käfi e filisti valasotikis in voläd, äseadof fo ob. E tren vegöl in tönul, e jipul länöfik, e gased fulü nunods lukomunik, valiks atas binons sümbols, pro lif klänöfik, lukomunik ä naütik. Äsenälob, das val evedon lindifik pro ob, klu mojedölo gasedi no nog pefireidöli, nog balna nilükölo kapi obik len siem fenäta, äfärmükob logalipis, ed äslipikob äs deadan.

Pos minuts äsenob süpiko dräni semik, klu ätovülob nevilöfo logalipis ad zilogön – äbinos jipul, kel täno imufof usao oki lü seadöp keda föfik len fenät, e mödikna ästeifülof ad maifükön oni. Fenät ye äbinon so vetik, das to steifül ofik no nog ämaifon. Logod kräköfik ofa ai plu äredikon, e snöt e hek luspидiks ätonons ini lils obik. Nendoto süfül somik ämiserükon obi. Idagikos löliko — te mikebs züik nog älitons. Bels bofaflanik pianiko änilikons lü fenät, ed igo sekü atos äsevoyöv, das tren suno önüvegon ini tönul. Jipul ye älindifof – nog ästeifülof fümädälisko ad maifükön fenäti ya pifärmüköl diseino – no äsevob kodi. Nö! teiko älecedob osi klienüli bisarik ofa. Kludo äblebob nog koldälik, ed älogedob lindifiko jipuli, kel täno ävilof maifükön steifiko fenäti me nams fulü flodasvelots, äsva äplekob das neai öplöpof.

Sunädo tren ärönon vokädölo ini tönul. Ebo ettimo fenät, keli ai isteifülof ad maifükön, ämaifikon leklükülölo. Lut so blägik – äsva in kel isoulons suts lölöfiko – ädazikon ini hog follienik fenäta, e pülilo ävedon fog teiföl, fulükölo trenavabi lölik. Fog älebladon lü ob, ab ob – kela farin rigao no ästadon beno – no igo ikanob kövädön logodi obik me pokasärvätül. Laido äkögob — so äteafob das töbo äkanob natemön. Jipul et ye äjinof lindifön tefü atos — kap ofik äbinon plödü fenät, herem fänafofik päbladon fa sefür soarik ed ävefölon stilöfiko. Ai dönu äbleibof logetön — ä! fagöp, lü kel tren ävegon. Ven älogedob ofi dub lit e da suts, älitikos pianiko plödü fenät. Smels taila, yeba e fogüla äprimons ad vebön ninio, sanölo i kögi obik — votä özanädoböv vemiko jipuli foginik at, ed ömütoböv ofi ad färmükön fenäti äsva neföro pimaifükön-la.

Vütimo tren ya iduvegon tönuli, ed anu äbeivegon trenayiloti näi vilag topöl vü lubels, su kels äglofon nos pläämü mikebs. Züo ädranons densitiko doms primöfik ä failöfiks. Ba pigebon tu suvo fa trenavegikälan — maletastän teik ya ivorikon, ed ävebülön stilöfiko in lulit soarik. „Fino esevegon se tönul!“ äcedob, e süpiko äloegob stanön hiputis kil, bali len votik, nilü stöb yilota. No äbinoms geiliks – äsva pidensitükoms fa sil so glumidik – ed älenlaboms klotemis, kelas köl so äsümon ad süfül glumik vilaga usik. Löpiologölo duvegami trena, hiputs kil ätovüloms namis omsik, ed ävokädoms steifiko bosu japöfiko ä cilöfiko ye nesuemoviki. Tü timül at jipul ätenükof namis fulü flodasvelots – koap lafik ofa ya plödü fenät – ed äsvönof onis steifiko. Süpiko rojats zao luls – so goldiks ä plitiks – äfalons de sil züi hiputs logedöl detävi trena. Ästunikob, ed ottimo äsuemob valikosi. Jipul at – kel bo suno öprimof vobi okik as jidünan – äjedof rojatis anik in brads piklänedölis ad mesedön blodis kil, kels ikömoms isio teiko ad dönulogön söri omsik.

Lulit dareigöl trenayiloti näi vilag, hiputs kil tyilpöl äs bödils, e goldaköl rojatas falöl züi oms — süföls valik at, to pub onsik te pülik plödü fenät, piglivons in mem obik. Äsenälob trodi nebepeinovik, e ven ätovülob kapi obik, logedölo jipuli ot nog balna, äsenälob, äsva ivedof-la votikan. Ya iseadof dönu fo ob, nog logod kräköfik ot in särvigastofäd klilayelovik. Ottimo in nams bradöl päki gretik ä vetiki, päkibon prüdiko biliet levaba telidkladik.

Te tü timül at äfägob ad glömön brefüpo feni e slipöfi nebepeinovikis, ed i lifi klänöfik, lukomuniki ä näütiki. ■

Tefü püks, dientifs kelas no ekanons pafümükön tefü yeged dö ‚Mezzofanti‘ in gased febula, reidans anik etuvons plänis anik:

dialeg di ‚Pegu‘ = bo ‚Mon‘ in Birmän:

gaal = ba ‚Guarani‘ in Sulüda-Merop;

geet = ‚Ge‘ez‘ (pük liturik in Lätiopän);

kaldey = pük semitik vönik in Kaldeyän;

Langolänapük = pük pöpas di ‚Mbundu‘ in Langolän;

Lilüränapük = bo Kroasänapük;

Mäxikänapük = ‚Nahuatl‘;

Peruvänapük = ba ‚Aymará‘;

ruten = bo Lukrayänapük;

Valagänapük = dialeg romenik in sulüd Rumäna atimik paspiköl.

Härmit bleinik

fa ‚Rodney Cooper‘, petradutöl fa H. Philipps

No labob flenis; flens obik binons siens oba.
No labob taanis; taan obik binon tikälafabin.
No labob fedanis; fedan obik binon stütod stepis oba dugöl.
No labob dugädani; mel binon dugädan obik.
No labob lidis; dalilob bödis in fot.
No sevob konotis; vien e rein spikons lü ob.
No labob bukis; buks obik binons memots oba.
No labob pledis; pled obik binon lif.
No labob moti; plans e flumeds obi kosidöls binons mot oba.
No labob fati; fat obik binon lekev obi jelöl.
Labob ni mastani ni züpanis; it binob bofiks.
Feitob ko nek; spikob nesuvo.
No malädikob; dot binon balik maläd voik.
Plekob lü nek; lekred obik binon utos, keli sevob.

1	A			2
5		6		U
		8	G	
V		7		3
	4		S	

VÖDASNEL

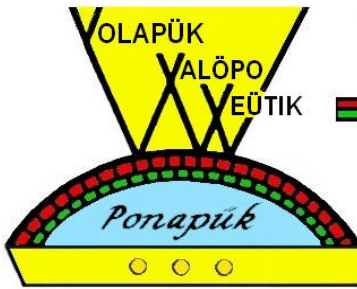
fa kadäman: ‚Igor Wasilewski‘

Nüpenolös vödis snekogolölo, efe de 1 jü 2, de 2 jü 3, de 3 jü 4 e ret.

Tonat lätik vöda balid binon tonat primik vöda telid, tonat lätik vöda telid binon tonat primik vöda kilid. In plads semik tonats anik ya pajonons.

1-2 Geboy oni ven viloy penön. Binon vietik.
2-3 Valut Rusänik.
3-4 Nim vemo gretik, bid buba, lifon gretadilo in Merop.
4-5 Studoy us.
5-6 Nimil sümik ad mug, ab boso gretikum.
6-7 Bal mulas yela.
7-8 Dejok tonoda, suvo palilöl se klifamön gretik.

[Tefü tuvedot vödasnela at, logolös padi: 20 !]

VÖG VOLAPÜKA

Hermann Philipps, cıfal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

Sirkülapenäd Volapükaflenes valöpo

YELOD 27id

NÜM: 04

PRILUL 2017

Pads: 25 jü 32

O Volapükaflenes valöpo!

Fino florüp peledesiröl ekömon su lafatalaglöp nolüdik e blinon obes floris e dinis votik gudik. Volapükaneſ labon kadämani nulik, sevabo eli ‚Danny Zhang‘: Tsyinänan yunik, kel enu efimekom vödabuki gretik Volapükik-tsyinik, e kel liegükom literati obsik dub poedots skiliko peprodöls

Kadäman jünüik: ‚Sérgio Meira‘ de Brasilän pecälom ad stima-kadäman demü meritabs oka gönü Volapük. Bü yels anik etradutom ed elautom mu skiliko vödemis mödik, kels epubons in yelods büikum gaseda obsik. Ats no plu binons fasiliko tuvoviks, klu vödems fa söl: ‚Meira‘ popübons dönu, dat no oglömädikonsös.

I kadämans votik zilons tefü pro literat Volapükik. E ‚Shido Morozof‘ ed ‚Igor Wasilewski‘ fredükoms obis dub vobods jönik, kels dilo ya epubons in Volapükagrup pö ‚Facebook‘, kö kanoy tuvon materis mödik tefü pük obsik. Komandob vemo, das Volapükans „visitonsös“ resodapadis at: <https://www.facebook.com/groups/volapukalised/>.

Bü yels tio 130 datuval: ‚Johann Martin Schleyer‘ äkoedom prodön köni pegoldöl u binü bronsöt u kuprin ko nüpenäd jönik: „Mekob-la läbik kemenis valik!“ Kadäman: ‚Danny Zhang‘ etüvom, das kön somik päselolofon in bevüresod, ed ekanob remön oni me suäm peläsüköl. Dö atos onunodobs in gased mayula.

Vipobs Volapükanes
valik priluli jönik

HPL-Lips

GODAVAN PÖ DEADAM

Tiäd rigik: ‚*Un teólogo en la muerte*‘ fa hiel Jorge Luís Borges,
ini Volapük petradutöl fa stimakadäman ‚**Sérgio Meira**‘.
Balidnaedo penotüköl in el Vög Volapüka, febul ela 2007

Sülans ekonons obe, das, ven ädeadam hiel „Melanchton“, pägi-von ome in vol votik dom luspetiko sümik ute, keli idalabom su tal. (Otos jenon ti valikanes, kels änu ekömons ini laidüp, e sekü atos kredons, das nu edeadons).

Yegs domik äbinons ebo ots: tab, bür ko ragivs, e maps e buks. Ün timül, kü el „Melanchton“ igalikom in dom at, äfövom nemediko vobis literatik oka äsva no äbinom fun, ed äpenom dü dels ömik tefü gidikam me fied. Sököl kösömoti okik, no äsagom igo vödi bal dö gudäl.

Sülans äsienons moädami at ed äsedons pösodis ad dasäkön omi. El „Melanchton“ äsagom omes: „Ejonülob nendoto, das lan no neodon gudäli: ad lükömön lü sül saidon fied.“ Dinis at äsagom ones rogiko e no sevölo, das ya ideadam, e das plad omik no äbinon sül. Ven sülans ililons spikädi at, äklemons omi.

Pos vigs nemödik, möbs äprimons ad späkikön pianiko, e fino ävedons nelogädiks, pläamü bradastul, tab, blogs papürik e nigjär. Zuo, völs cema nu älabons zemastenis e glun mioti yelovik. Klots omik ya äbinons vemo grobikums. Efövom, too, vobi okik, ed älaidälo pö noam gudäla, e sekü atos, äpladons omi ini bür distalik, kö äbinons godavans votik äs om.

Us äblibom dü dels ömik, pefärmüköl me lök, ed äprimom ad dotön tefü ceds okik, ed ädälons ome ad gegolön. Klots omik äbinons küir grobik, ab isüadam oki, das klots rigik äbinons fomälod, ed äbleibom lelobön fiedi, e nofön gudäli.

Ün poszedel semik äsenom koldi. Ägolom da dom ed äfümükom, das cems votik no plu äsümons ad cems doma omik su tal. Bal onas äbinon fulü stums nesevädik; cem votik so ismalikon, das no äkanoy kömön ini on; votik no ivotikon, ab dese fenäts ona älogoy däsärti sabik gretik. Cem pödik äbinon fulü pösods, kels äleplekons omi e dönuamo äsagons, das godavan nonik ädabinon so sagatik äs om.

IV:27:2017

Leplekam at äpliton omi; ye anans pösodas at no älabons logodi, e votikans äjinons deadiks; fino änaütom oki ed äbadi-niludom bosu. Täno esludom ad penön lelobi gudäla, ab blogs pepenöl adelo äjinons odelo peradöls. Atos ijenon, bi äjafom onis nekredölo.

Pävisitom suvo fa deadans nulik, ab äjemom demü stad omik so miserabik. Ad süadükön onis, das äbinom pö sül, äbalädükom ko magivan bal se cem pödik ad cütön visitanis me sümädots freda e jöna niniks. Sosus visitans imogolons, ägepubons pöf e miot, e semikna bosilo büo.

Nuns lätik demü el ‚Melanchton‘ nunons, das magivan e balan pösodas nen logod imosumons omi ini däsärt, e nu binon as dünan diabas. ■

BÜL BINÜ CÜD

Pöpamär Rusänik

ini Volapük petradutöl fa vicifal: '**Daniil Morozof**'

Noet. Büo soldats in Rusän ädünädoms dü yels teldeglul. Mödikünans äbäldikoms timü dünäd. Sekü atos soldat bäldik äbinom magälapösod benosevädik märas Rusänik.

Soldat bäldik ägolom lomio ad livod. Boso äfenikom pö vegam, ädesirom ad fidön. Ägolom jü siem vilaga, ed änokom ta domayan boadadoma balid:

“Letolsös tävani ad takädön!”

Jibäldan esäfarmükof yani.

“Nükömolös, o dünädan!”

“Ba labol-li, o jilotidanil! bosu ad fidön?”

Jibäldan älabof zibis valasotik bundano, ab äkondötof äsä lavaran, plas änulüdog soldati, e jino äbitof äs jipöfan.

“Ha! o gudikan! igo ob it adelo äfidob nosi. Labob nosi!”

“Gudö! If nos dabinon, so binosös!” soldat äsagom.

Tü timül ot äküpom cüdi dis takädabam.

“If bos votik no dabinon, tän mögos ad kükön büli igo binü cüd.”

Jilotidan älöpjojedof bluvikölo namis oka:

“Lio mögos-li ad kükön büli binü cüd?”

IV:28:2017

“Ojonülob, ön mod kelik — givolöd cafi!”

Jibäldan äblinof cafi, soldat älavülom cüdi, ädoplodom oni ini caf, änügifom usio vati e pladön cafi sus flam.

Jibäldan lülulogof soldati so küpälo, das no kanof lülogön votaflanio.

Soldat äsesumom spuni, ämufilem kükoti. Ebügutom.

“E lio-li?” jibäldan äsäkof.

“Suno bül pumökon”, soldat ägespikom, “e binos te pidabik, das ad salön oni nos dabinon.”

“Ga labob sali, salolöd!”

Soldat äsalom zibi, dönu äbügutom.

“Bül kion! Üf nog namet grota polüükonöv-la one...”

Jibäldan äjutedof valaflanio, ed älüblinof seimöpao sakili labü grot.

“Sumolöd e gebolöd lüükotis zuik, äsä rezäp büdülön!”

Älüükom kükote groti. Äbleibom kükön lunüpo, ämufilem, ebügutom. Jibäldan lülulogof soldati so küpälo, das no kanof lülogön votaflanio.

“Ö! Bül kion!” soldat eläkom lipis okik. “Üf ulüükoyöv one bosu böra, tän zib kio benosmekik pomökonöv!”

Iklülädos, das jibäldan älabof i böri.

Äbörons büli.

“Benö! o jibäldan! täno bebötölöd bodi e gleipolöd spuni!, bi oprimobs ad fidön büli.”

“Vo no ätikodob, das mögos ad kükön büli so gudiki binü cüd!” jibäldan stunof.

Äfidons telo büli. Jibäldan äsäkof:

“O dünädan! Kiüpo üfo ofidobs-li cüdi?”

“Suemolöd! das no nog emüdikon,” soldat ägespikom, “seimöpo su veg ofidunob küki ona ed ojanedob me on.”

Sunädo äklänedom cüdi ini bākasakād, äleditom de jilotidan ed älükömom lü vilag votik.

So soldat eplöpom noe ad fidön büli, abi ad moblinön cüdi! ■

Tuvedots vödakrodaräta su pad: 32

Horitätiko: 1. boid, 3. siül, 5. Taiveän, 7. diad, 9. noid, 11. mön, 12. drum, 13. kög.
Penditiko: 1. biet, 2. därvid, 3. skrädan, 4. lünk, 6. minud, 8. föning 10. dim, 11. mak

Dalebüd: 5 de 2017 mązul 13

Söl: ‚Zhang Yutong‘ ün ‚Danny Zhang‘, pemotöl ün 1999 in zif: ‚Xi'an‘, Vesüda-Tsyinän e nu lödöl e studöl in lecif: ‚Beijing‘, pekomandom ed estetom oki vilöfiki ad lovesumön cali kadämana sogä bevünetik Volapüka pla hiel ‚Sérgio Meira‘, kelan egebidükom cali omik.

- ‚Danny Zhang‘ sevom dibätiko gramati, vödastoki e jenotemi Volapüka.
- Püki obsik gebölo enotükom yegedis e poedotis mödikis in gased: „Vög Volapüka”.
- Binom Volapükän jäfedik, kel nomädiko liegükom kulivi püka obsik in sogädaresods: ‚Facebook‘ e ‚Yahoo Groups‘.
- Äfünom Volapükaklubi Tsyinänik: „Märalän”, kel anu labon limanis zao degkilis, kelanes tidom Volapüki.
- Jäfom me laut vödabuka Volapükik-tsyinik ko pläns gramatik ad propagidön püki obsik in Tsyinän.

Demü kods at söl: ‚Danny Zhang‘ pacälom baiodü kadämans valik ad

KADÄMAN SOGÄ BEVÜNETIK VOLAPÜKA.

Dalebüd: 6 de 2017 mązul 13

Söl: ‚Sérgio Meira‘, pemotöl ün dekul yela: 1968 in ‚Recife‘, Brasilän, picälodöl ad liman kadäma Volapüka bü yels deg ün 2007, egebidükom cali at demü bligs votik calik.

Volapükamuf debon ome dani vemik kodü duinods oma gönü pük obsik, bevü votiks:

- laut vödemas rigik e tradutods konotas fa els ‚Jorge Luís Borges‘, ‚Rubem Braga‘ e ‚Franz Kafka‘, kels pänotükons in gased obsik: „Vög Volapüka”,
- lemek fonätadiläda Volapükik in ‚Wikipedia‘ nemü Vükifonät,
- digitükam vödemas mödikün se „Volapükagased pro Nedänapükans” e notükam onas in ‚Wikisource‘,
- laut vödemas mu mödikas in ‚Wikipedia‘ Volapükik nemü ‚Vükiped‘.

Demü meritabs at kadäm e cifal sogä bevünetik Volapüka lecedons osi pötiki ad gevön ome stimatituli.

Kludo me atos söl: ‚Sérgio Meira‘ pacälom ad

STIMAKADÄMAN SOGÄ BEVÜNETIK VOLAPÜKA.

Bad Godesberg, 2017 mązul 13
Cifal Volapükaneffa

Herman Philipps

Kadäman nulik: ‚Zhang Yutong‘

Glidis valikanes!

Panemob ‚Zhang Yutong‘ Tsyinänapüko, ab i labob nemi latinik: ‚Danny‘ ü ‚Daniel‘. Pämotob in zif Vesüda-Tsyinänik: ‚Xi'an‘ ün yel: 1999, e bäldotü bal äfealotädob ko pals obik lü metropeol: ‚Beijing‘, kö estudob jünu.

Spikob pato pükis lul: tsyini, Linglänapüki, Yapänapüki, Volapüki, ed eli ‚Esperanto‘. Plä ats id elärnob lestiyi, latini, Spanyänapüki, bosilo Deutänapüki, ed eli ‚Ainu‘ in Yapän.

Äsevädikob ko yufapüks tü yel balid in löpajul, kü ästudob in Lamerikän dü mul bal. Täno ätuvob in bukemöp tidabuki pipüböl ün yel za 1950 tefü el ‚Esperanto‘, e suno äkübob, das valikos pilautöl in tidabuk ot: dial püka semik püspiköla fa mens valik, püka neudikün e fasiliküna < baiädon ko vip oba so vemo, das vilöfo äprimob ad lärnön püki at. Posä äfägob ad spikön eli ‚Esperanto‘ ätuvob dabini Volapüka in el ‚Wikipedia‘. Sis seväd mu primikün äsuemob, das atos öbinon pük, keli ai isukob — pük jönikün at, ä cedü ob, nendöfikün.

Primo ävilob lärnön Volapüki rigik, sevabo uti pispiköl ün tumyel 19id. Äreidob tidabuki pilautöl fa ‚C. E. Sprague‘, ab fino ästopedob, ed äprimob ad lärnön Volapüki di ‚de Jong‘ demü def dokümas e votükams mödik Volapüka rigik. Tidabuks fa ‚Ralph Midgley‘ änügeidons obi ini Volapük, e yufü gespiks Cifala e flenas votik Volapüka in grup di ‚Facebook‘ e me spodam leäktronik fino äkanob bemastön jafodi silananajönik at.

Poso äprimob ad spodön ko flens valik Volapüka ad gudükumön skili obik. In yels lätik efünob Volapükaklubi: Märalän, kel anu binädon zao me limans degkil. Ones etidob gramati Volapüka suvo. Etradutob konotis e poedotis anik ini Volapük — id bali pepenöl rigiko. Lautob anu vödabuki Volapükik-tsyinik ninädü vöds ya 26.000 kobü plän brefik gramata ad propagidön püki obsik lejönik in Tsyinän. Valikosi onas gönü Vp. edunob dub vip dönulifükama onik — ba fe no dönu orivon-la glori onik, ab ai dakiponös nitedälanis anik, kels ovipons ebo oti!

Volapük ai floronöd!

Glof pianik
fa ‚Altan‘

Dö kanit sököl kadäman: ‚**Danny Zhang**‘ plänom: „Etradutob lidi: ‚Daily Growing‘ fa musigalef: ‚Altan‘ ini Vp. Esteifülob ad dakipön oni as poedot sümik (sevabo in fom: ‚ABBC‘), ab atos no lonöfon vemo in kanit it. Ekö!“

Bims geilikons; blebs grünikons.
Mödikna elogob löfäbi obik.
Mödikna elogob omi soelik.
Fe binom yunik, ab oglofom.

O fat! o fat! ga sio epölo!
das obi hipule tuyunik ematükol.
Binob teldegfol ye om teiko degfol.
Fe binom yunik, ab oglofom.

O daut! o daut! ga no epölob!
Oli sone lorda cädik ematükob.
Olebom sa ol ven ya udeadob.
Fe binom yunik, ab oglofom.

O fat! o fat! if cedol osi gidöfiki,
oyelo löfäbi ini niver olesedob.
Me zönäd blövik kapi oma otanob,
dat jipuls osevofs, das matom.

Ün del älogob de kased fata,
elükob hipulis pledöl glöpädi.
Elogob bevü val, löfäbi – flori.
Fe binom yunik, ab oglofom.

Ed ün gölagöd ko lulit dela at
bevü pörs ad pledön ärönons.
E neai ösagof uti, keli idunons,
ab neplu edodof glofi omik.

Bäldotü degfol ya imatikom.
Bäldotü deglul ivedom fat sona obik.
Bäldotü degmäl igrünikon sepül omik.
Deadam efinükon glofi omik.

Oremob pro om lainedi ad klotem.
Ko stek alik, äs rein drens osturons.
Ko stek alik, äs flumed drens oflumons.
Fät kruälik efinükon glofi omik.

Kanols lilön lidi rigik – so jöniki ä glumüliki – pö:
<https://www.youtube.com/watch?v=xCfQnaKZqVk>

,Limerick‘ Volapükik

fa stimakadämal: Ralph Midgley, 1997

Kanitan slenik de Frikop

Äfidom girafi in et top.

Nesuvo mufom

Demü bigafom

E nu no golom plu lü lop.

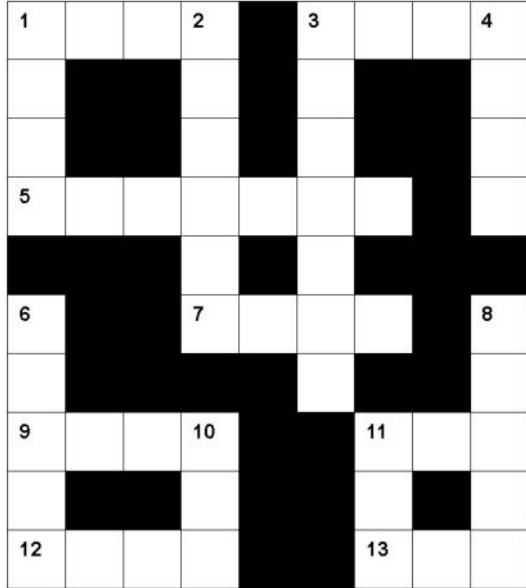

KRODAVÖDARÄT

fa kadäman: ,Igor Wasilewski'

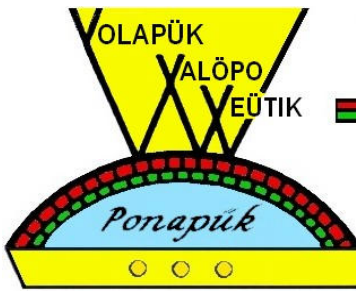
HORITÄTIKO

1. Dil cifik nafa, keli
bexänoy ven viloy
tävon nafa.
3. Balat stabik koapa,
kanoy logön oni te medü
daluskop.
5. Nisul jönik bevü
Tsyinän kontinänik,
Filipuäns e Yapän.
7. Sot krona, kösömo
jöniko padeköl.
9. Tonods tu mödiks, tio
kap dolon.
11. Asvo völ, ab plödü
dom.
12. Tonod dumik ä laidulik, suvo pasüüköl samo fa näsäks.
13. Spam laodik se trakead ven laboy malädi bronas u luegas.

PENDITIKO

1. Bid peänabima, kel kanon pagebön as Kritidabim.
2. Sapan slamik mükik, kel binom pöfan, ye mens dalestimons omi.
3. Men at okanon mekön klotis pro ol.
4. Nim sovadik sümik ad kat, labü lils tipik ko herematufs.
6. Lafabatonat alseimik smalik, neai kanon primön seti.
8. Böd miteodik pamoton se zen.
10. Degdil bal.
11. Mon, keli igeboy in Deutän bü nüdüg yuroda.

VÖG VOLAPÜKA

Hermann Philipps, cifal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

Sirkülapenäd Volapükaflenes valöpo

YELOD 27id

NÜM: 05

MAYUL 2017

Pads: 33 jü 44

O Volapükaflens valöpo!

Nüm at gaseda obsik labon padis 12 pla 8, e dü muls okömöl atos oblebon so, bi labobs yegedis anik lunik nitedik, kels sötöns popübön ma desir redakana. Yegeds at binons 1ido: vestig fa vicifal: 'Daniil Morozof' dö geb foyümota: da-, 2ido: tradutod fa kadäman: 'Igor Wasilewski' fredadramatila Fransänik tiädü "Zöts tel" ('*Les Deux Billets*', 1779) fa 'Jean-Pierre Claris de Florian', e 3ido: tradutod omik konota tiädü "Kis kanon-la jenön, ven belegivoy eki süpädo" ('*Wat bi 'ne Aewerraschung 'rute kamen kann*', 1861) fa 'Fritz Reuter'. Kadäman ot no etradutom konoti at de pük rigik: Dona-Deutänapük, ab de tradutod vemo gudik di 'Esperanto'.

El Frank Roger binom lautan konota tiädü 'The Certificate', Volapüko: "ZÖT", keli kanols reidön in nüm at.

Konot ot oprimon-la in gased gustula u setula. Klülos, das vödems i votiks sötöns papübön, as sams: tradutods konotilas fa lautan Linglänapükik: 'Frank Roger', poedots e yegeds fa kadäman: 'Danny Zhang', e vödems fa Volapükan famik: 'Sérgio Meira', kel äjafom eli Wikipedia Volapükik e ragivi elas "Volapükagaseds pro Nedänapükans" in 'Wiki-source'.

Jinos kludo, das yelod at olabon padis mödo plu 100, kelos voto ägeböfon.

Fe trup obas binon smalik, ab jenöfo vemo jäfädik. Danobs keblünanis e yufanis valikis demü lanäl e lezil onas.

Vipobs Volapükanes valik mayuli vemo jöniki.

ZÖT

Rigäd tiädü: "The Certificate" fa 'Frank Roger', tradutod fa 'H. Philipps'

El Manfred äzilogom, älogom ye te vataplani stäänik so veitotiki, äsä äkanom logedön. Blufiko äflekome oki lü tävageidan ed äsäkom: "Atos nolüdapov binon-li? Ab kiöpo binon-li gladategäd?"

Geidan älüsmililom jäfüdaniko omi. "Dido otos nog äbinon is jü bü brefüp, o sö! Jenöfo nog ädabinon tü tim, kü elüvobs pofi ad nafön nolüdapovio. Dredob, das talavamikam epluon vemo e das melanivod geilikumon vifiko. Rets lätik glada is tö pov bo esmetons bü dels nemödik. Ekömob tu lato mö brefüpil. Pidob atosi vemo, o sö!"

El Manfred ämaleditom nelaodiko. Atos äbinon mögod gudik peperöl, e votiks no ödabinons. Kikodo üfo somikos äjenon-li ebo pö om? Cils oma igevons ome melatävili at lü nolüdapov sa tävageidan lönik as yelama-legivot mu patik – irivom bäldoti yelas luldeg –, ed anu älükömom tu lato mö düps te nemödiks.

"Edunobs tävi gretik ad kömön isio, e nu no logobs seimikosi patik", älaispikom, do äsevom mu gudiko, das plons okik no ölabons-la benoseki seimik, ye äsenom zesüdi ad notodön skani e säspetikami oka. Fümo tävageidan maleditik at päskilükome ad trätön dunetäbis muröl. Atos äleduton-la lü vobabligäds ota. Kludo ädalom plonön ladälajuito. Äsludom ad laiplonön.

"Cedob, das osötoy-la givön obe zöti, kel fümükon, das ibestepob nolüdapovi. Klülos ye, das is nos dabinon, keli kanoböv bestepön. Too, atos äbinon dil baläda."

"Kanobs givön ole zöti, kel fümükon, das is ebinol, o sö!" Geidan ai nog ätonom fredalädäliko, e nog äsmililom. Vo ilabom skilükami staböfik. "I dalol fotografön, ye – äsä kanol it logön – fotografots no obinonsöv vemo nitediks. No kanobs dunön mödikosi tefü vamikam tala e melanivods geilikumöl. Gebobös pöti at ad mebön oli, das baläd fa ol it pedispenöl, kleiliko notodon..."

"Klüliko sevob, das no labob gitäti ad gepel", el Manfred ävüspikom sagi oma. "Sevob olis: jäpans < e balädis olsik. No mäniotolös osi. Te sagolös obe, kitimo okanob kömön lomio." Skan e säspetikam icenons ad klem pö om. Anu te ävilom moikön isao – sa u nen zöt, bi äfavom dö dinäd lölik.

"Fümö, o sö! Dälolös obe ad vestigön osi! Äbinos 'Miami, Florida', vo-li? Genafami lü pof demölo, flit ola bo obinon tü ..."; geidan süpo äseilikom.

“Säkäd seimik-li?” el Manfred äsagom seifölo.

“Dido so binos, o söl! Flits valik lü ‘Miami’ jinons pesärajanön. Brefüpilö! Vestigob osi. Godö! Mu vemo pidob osi, o söl! Ibä melanivod geilikon mödo vifikumo, kas espetoy, ditretadams eyilidons, e zif petuvaton. Töbo elaboy timi saidik ad plödükön menis, ed estetoy ditretastadi. Savamesüls levemik padadunons. Veig lü ‘Miami’ da lut ud ön mod votik no plu mögon. No kanol geikön lü lom, o söl!”

El Manfred äbluvon. Telna ünü tim mu brefik melanivods ivanükons desinis oma. Äkanom ni bestepön nolüdapovi ni getävön lomio.

“Te mög bal anu dabinon”, tävageidan älaispikom, du nog ästeifülom ad blebükön vögi oka takediki e konfidoviki. “Mutol lisitön pladi in fugana-leseatöp. Odajäfükobs fliti e veigi pro ol. Logob, das nog binons plads anik in ‘Wyoming’. Baicedol-li, o söl?”

“Si!” äsagom sufodiko. “Resärfolös obe pladi in leseatöp e fliti. E no glömolös zöti et!”

“No kudolös, o söl! Ebo anu resärfob.”

Du tävageidan äklavom bosu penom ini tefonöm mödamedädik*, el Manfred äläükom: “Plitosöv obi, if zöt et i ninädonöv, das tu älatikob tefü e nolüdapov e tuvatom ela ‘Miami’. Kanol-li dajäfükön atosi? Fümob, das atos omagädön pö mens in fugana-leseatöp di ‘Wyoming’ et.”

“Säkäd nonik, o söl! Valikosi dajäfükob anu.”

El Manfred äkovenükom oki su seadöp ed ästebedom. Pu cils oma äsefons, bi ilüvons eli ‘Miami’ bü yels anik. Läx-jimatan omik ye äblibof us. Godö! If ölöädöy omi in fugana-leseatöp ebo ot äsä ofili? Ya tikod at äjeikon omi.

“Pefidunos, o söl!”, geidan äsagom. “Nu binobs su veg lü pof. Flit lü ‘Wyoming’ e plad olik in fugana-leseatöp ebo anu pezepons.”

“Gudö!” el Manfred äsagom. “Spelob, das dins no dönu omiplöpons. Ya ejenos telna, okanos-la jenön kilidnaedo.”

“Kisi vilol-li notodön me atos, o söl?” Geidan ästunom.

“Ekö! I läx-jimatan obik älödof tö ‘Miami’. No sevob, va elovelifädof tuvatami, u va eplöpof ad rivön fugana-leseatöpi äsä uti in ‘Wyoming’. Leno desirob ad kolkömön ofi nepespetölo. No ostaudoböv vifiko de somikos. Ab demü jenet, das mifät odrefon-la obi kilidnaedo e das ön mod seimik ülovelifädob-la oni, kanol-li mänitön id atosi in zöt? Mutob süadükön menis, e pato obi it.”

* telefonöm mödamedädik = el ‘smartphone’

Dü timül geidan lülogetom omi. Smilil jäfüdanik fredaladalik oma inepubon; igo älogodom löliko pebluvükölo. Täno äsagom me vög nennotodik: “Ojäfikob me atos, o sö!”

Nu äbinoms su veg lü pof. Äblümoms tefü fät fütürik okas. ■

Regs tel e labürens tel

,OS DOIS REIS E OS DOIS LABIRINTOS'

fa Jorge Luís Borges, tradutod fa stimakadäman: Sérgio Meira

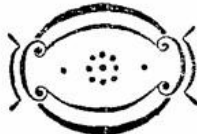
Konons mans konfidabik (ab el Allah sevon mödikumosi), das ün tim primik ädabinom reg nisulas Babülonäna, kel äkobükom bumavanis e magivanis okik ed äbüedom bumön omis labüreni so komplitiki ä fikuliki, das mans prüdikum no äriskoms ad nügolön, e das utans, kels änü goloms, päperoms. Bum at äbinon skänik, ibä bluv e stunid äbinons jäfüds Goda, no manas.

Me paset tima äkömom lü kur omik reg bal Larabänas, e reg Babülonäna (ad muadön oki me balugöf lotidäba okik) äkoedon nügolön omi ini labüren, kö ätevom päkofudükölo ä pä мүкүкөло jü fin poszedela. Täno älubegom yufi godik ed ätuvom yani. Lips omik äpronons ploni nonik, ab äsagom rege Babülonäna, das älabom id om labüreni votik, e das, if God övilonöv, ösevädükömöv oni ome ün del semik.

Suno ägevegom lü Larabän, äkobükom kapitenis e sifalis okik ed ädistukom regänis Babülonäna so benosekiko, das ädosleatom kasedis onsik, ädeidom menis nennümik, ed äfanom i regi it. Ätanom omi su jamod vifik ed äkesumom omi ini däsärt. Ämonitoms dü dels kil, ed äsagom ome: „O reg tima ä stöf tummyela tö Babülonän! Ävilol perön obi in labüren bronsötik labü tridems, yans e völs mödiks; anu Nämikal äcedon gudiki ad dälön obe ad jonön ole obiki, kö ni dabinons tridems ad pabexänön, ni yans ad pabreikön, ni dugolöps fenüköl ad patravärön, ni völs, kels no dälons ad laigolön.”

Täno ämoükom tanis ed äposblichükom omi in zän däsärta, kö ädeadom sekü faem e soaf.

Glor binonös pö Ut, kel no deadon ! ■

EL “DA-”: FOYÜMOT TÖBO DASEIVOVİK

fa vicifal: ‘Daniil Morozov’

Cedob, das yümots Volapükik padilädons ad grups tel ma fikul gebäda. Vödabinets balid binons suemoviks, bi labons sinifi kleilik te bali (sams: *läx-*, *vi-*, *-af*, *-el*). Güo binäds telid labons difülis mödik siäma, e sinif dabinotik onas efe in vöd ömik sekidon de dinäds difik (mödadilo de sinif vöda ut, len kel pelenyümons). Cedob, das el “da-” duton lü grup telid. Difüls pülik siäma binetas somik no pebeponons lölöfiko fa lautan ela “Gramat Volapüka”, do vöds vödabukas dabinik jonülons patis valik sümik. Kludo Volapükans sötönsös vestigön atosi e lölöfükön nünis ela “Gramat Volapüka”, dat okanoyöv gebön verätiko yümotis pö defomam vödäs nulik. Edesinob yegedi fovik as dil voboda at.

El “Gramat Volapüka” pö bagaf: 150 < enunom dö el “da” sökölösi: “El **da-** malon ledino vemami sinifa stabavöda. Foyümot at sümön semo ad el **le-**. Pö vemam telik foyümots bofik payümons len vöd pateföl.”

Is vilob mäniotön bisari ömik foyümota pabejäfö. Mödadilo värbs e ladyeks Volapükiks pedefomons de vöds vödabidas votik. Cedob, das foyümot “da-” leadon defomön värbi de värb votik, ladyeki de ladyek votik, e ret. Samo fe kanoy fomälön subsati **dalil* ko sinif: “lil vemo küpälik, japälik”, ab luveratikumo värb tefik efe “dalilön” pedefomon nemediko de el “lilön” medü lenyüm foyümota. Ön mod sümik leno eneodoy vödis: **damaledit*, **damaleditil* < ad defomön linteleki: “damaleditilö!” (Zuo vöd votik: “lemaledit” < ävedükönöv eli **damaledit* nezesüdiki. Cedü ob, el ‘Arie de Jong’ e timakompensans oma valemo ästeifülons ad vitön bundanükami vödastoka me leigasinfavöds, do semikna ämplöpons in tef at e semikna ädälons menes netas difik ad malön dini bal me vöds difik ma kösömots natapükas.)

Cedü ob, pö jenets mödikün vöds ko primot “dale” no pedefomons nemediko de rigavöd seimik, ab foyümot “da” pelenyümon len vödastab labü foyümot “le”. Ma ced obik el “dale” no binon foyümot komplitik, ed el “da-” votükön sinifi vöda labü foyümot “le-” bai difüls siämik oka.

Vemam, dö kel hiel ‘Arie de Jong’ äpenom, pö geb foyümota “da-” kanon padilädön ad dins binälo vero distiks. Osteifülob donikummo ad numädön sotülis valik vemama at. Id osteifülob ad leigodön vödis ut, kels distons de od te me foyümot (sevabo: el “da-” ud el “le-”). Semikna leigätods Linglänapükik vödäs Volapükik okomädons.

• If poyümot at palenyümon len vödastab, kel nemon yegi, tän el “da-” malon vemami gretota. Sams:

– *dafän* (‘punkah’);

– *dagruf*, sevabo gruf dibik su glun (el “dagrufaplaud” kanon patradutön as ‘deep plough’). Legruf binon gruf binü metal su süt samo ad moükön reinavati;

– *daleköp* (‘winebowl’). Leigodolsös vödis votik: *leköp* (‘chalice, goblet’), *köp* (‘cup, bowl’). Plago te vöd “köp” atas pägebon;

– *datovöm* (= ‘jack (hoisting, lifting)’).

• Pö nem stuma el “da” sinifon kurati vemikum, sevabo:

– *daleskop* (‘telescope’); logedolsös: *leskop* (‘(terrestrial) telescope’), *skop* (‘binoculars, spyglasses, field glasses’);

– *daluskop* (‘microscope’) — de vöd: *luskop* (‘magnifying glass, loupe’).

• Palenyümölo len vöd, kel malon büröletani, el “da-” kompenon pö nemam büröletana büikum, sevabo: *dalefat* (‘great grandfather’; leigodolsös vödis sököl: *lefat* (‘grandfather’), *fat* (‘father’), *pludalefat* (‘great great grandfather’)), *dalemot*, *dalepals*.

• El “da-” malon gredäti löpik pö pladätem semik. Suvikna binos fikulik ad suemön vödis somik pö belödans länas demokratik, kelans ya sis lunüp eglömons noubanefi e sogätis sümik votik sa lüspikotis tefik. Sams:

– *o cädal!* = ‘Ew. Gnaden’ (ma fövot velid fa hiel ‘Arie de Jong’ ad vödabuk gretik fa otan); *dacädal* = ‘Erlaucht’ (fövoit lulid fa otan); *o lecädal!* = ‘Durchlaucht’.

Emiplöbob ad distidön titulis at. Niludob, das el “dacädal” kanon tefön regi u lampöri, el “lecädal” lesonis, ledautis, davälaplinis, el “cädal” noubanis mödikün. Ye i vöd “dalecädal” (sevabo Deutänapüko e latino: ‘Serenissimus’) dabibon;

– *daledük* (sevabo ‘archduke’; ekö! vöds sümik: *ledük* (‘grand duke’), *dük* (‘duke’));

– *dalekultan* (‘chief priest, high-priest’; vöds sümik: *lekultan* (‘protopresbyter, arch-presbyter’); *kultan* (‘priest, cleric’));

– *dalepädan* (‘archabbot’). Leigodolsös limis votik pladätema ot: *lepädan* (‘abbot’), *pädan* (‘priest, padre’).

• El “da-” malon calöfi e suvo, ven pagebon in siäm at, labükon vödi me siäm bolitik u gitavik.

El “dabat” binon stum patik ad pön calöfik, äsä notodot sököl jonülön: “gol vü dabatakedäds” (sevabo: ‘Spießrutenlaufen’ Deutänapüko, pön patik militik). El “dabat” i kanon patradutön dub vöd Linglänapükik ‘rod’, samo pö tikodayumät bibik: “Okömob-li lü ols ko dabat, u ko löf e sofäl?” (pened balid de ‘Paulus’ elanes di ‘Corinthus’: IV, 21). If esuemob verätiko vali, tän *dabat* jenöfo no binon bat,

ab yeg votik, kel jonidon ad bākiflap u dajon nāmāda regik. Güo *lebat* binon bat efe lunotikum ka bat kösömik.

Sams nog votiks:

– *dablünön* krimanis, krigafanābis (leigodolsös: *blünön miti, papü-ri*, sevabo no meni, ab yegi). Vöd, kel diston de värb enu emānietöl te me foyümot (sevabo: “le-”), i tefon jenoti calöfik: *leblünoy* temunanis, penādis ad blöfön bosī samo pö cödaseadod;

– *dabuam* (fe subsat at neföro pägebon, ab sümedon vöded bolitik);

– *dafölön* (bepenami, plonami);

– *dafugan* binon esetevölan, kel fugon se län kösömo sekü dināds bolitik;

– vödastab “dageb” tefon gebi bai lonem. Sams: “dageban degivo-pelota” (ela ‘collect on delivery’); “leigo i man no labom dagebi lelivik koapa okik, ab jimatan” (pened balid de ‘Paulus’ elanes di ‘Corinthus’: VII, 4); “dagebön monamedis” (‘to command finance’ ü “guvön moni”). Too semikna vödastab “dageb” pägebon pla “geb”, as sam: “dagebön vödis ad notodön süpädi e fākami oka”; “ye labom dagebi vödastoka”;

– *dajonād* (sevabo: ‘exhibition’) binon jenot pluuneplu calöfik, kel pajenükon in spadād patik efe *dajonādöp* (= ‘exhibition hall, space, room, centre’). Tapladü dajonād jonet (sevabo: ‘exposition, display’) kanon binön jenot zuik pö ut cifik votik, äsä sams sököl jonülons: “Dü kobikam su tabs tel Vpalebüks äjonetons, kels de 1931 ipubons”; “Dü kobikam, leigo äsä pö kobikams büik, pijonetükons lebuks Vpik, kels ün yels lätik ipubons” (kobikam äbinon jenot cifik, e jonet bukas äbinon ut zuik);

– vödastab *dakonsäl* tefon nogani calöfik, e *dakonsälan* binon calan;

– *daküpedön* (‘to oversee, to supervise’). Sams: “äbüdoms fanäböpagaledane ad daküpedön gudiko omis” (duns paostolanas: XVI, 23); “komitetanef, kel ösöton daküpedön leduni sludas”;

– värb *dalöfön* tefon cödädi, äsä notodot sököl jonülön: “dalöfön flagi givulota”;

– värb *danemön* (= ‘to imply, to proclaim’) i labon difüli calöfa, as sam: “ädanemom ai Sanali bügolani”; “As Saludalanal, keli Kristus äpromom ad sedön, el ‘Mohammed’ ädanemom semo oki it”;

– värb *dasukön* tefon vestigi бүдү cifod domas, krimanas, e reta, as sams: “ädasukoms ... domi jü in gulils e spadüls valiks ona”; “Täno ädasukoy omi, ab ätuvoy pö om yegi nonik, kel älabon völadi anik”;

– vödastab *dasum* (= ‘accept, acceptation’) tefon baicedi calöfik, as sam: *dasumön cäli, vüdi, stipi*. Värb *lesumön* binon nilikum ma siäm lä

el “dagetön” (lesumön pridi) ud el “getedön” (“olesumoms obi ini doms oksik” — gospul ma ‘Lucas’: XVI, 4);

– vödastab *datom* kanon tefön pönodi u dasäkami calöfikis, äsä vöds sököl jonülons: *datomastafäd* (= ‘pillory’), *datomastum* ü *datomöm* (= ‘instrument of torture’), *datomavig* (= ‘Holy Week’), *datomöp* (‘torture chamber’);

– vödastab *daväl* (= ‘elections’) binon väl in siäm bolitik. Vödastab ot binon lim balid vödedas anik jenava, kels jinons binön binälo taspikäliks, sevabo: *davälalampör* (cif löpikün davälareigäna, samo Lampöräna Romänik saludik), *davälajiplin* (= ‘Prince Elector’s wife’). Köso mo yümätöy daväli ko demokrat, e lampöri u jiplini ko monäk, zuo cedoy, das tatafoms tel at binons-la nebalamoviks ko od. Vödastab *leväl* suviküno binon vöded biologik (= ‘selection’), as sam: *levälateorod* (= ‘natural selection theory’). Vödastab ot tefon väli lunüpik ä staböfiki, as sams: *levälots* (= ‘choice descriptions, choice goods’), *zib pelevälöl* (= ‘dainty/delicate dish’).

• El “da-” jonon, das bos tefon yegis mödik ud igo valikis. Pö jenets anik foyümot ma siäm sümon ad ladvärb “lölöfiko”. Obetikolsös jenets sököl:

– värb *dadeadön* kanon malön deadi bida lölik nimavoleda (“räptuls ädadeadons gretadilo”), e värb *dadeidön* sinifon saseni grupa gretik menas (“dadeidön famüli valik, pöpi”). I gebäd metaforik tefü senäl äkomädon, sevabo: “yels mödik in fanäböp pelifädöls edadeidons in ob lölöfiko biedäli, heti e mekädi nimälik”. Vöd *ledeadam* malon dadeadam dub näfätamaläd. Dabinon värb sümik nog votik, sevabo: *dasasenön* (sasenoy menis bal u plu bal, dasasenoy pöpi lölik);

– *dafamül* binädon me famüls mödik e kanon labön dafamülacifi;

– *dafatön* (‘to propagate, to breed, to multiply’). Värb rigik “fatön” tefon luveratiküno te menis e sinifon eli “binön fat, vedön fat tefü cil(s) pö moted” (sam: “ ‘Abraham’ äfatom eli ‘Isaac’; ‘Isaac’ äfatom eli ‘Iacob’; ‘Iacob’ äfatom eli ‘Iuda’ e blodis oma” — gospul ma ‘Matthaeus’: I, 2). Värb “dafatön” tefon noe menis, abi nimis e kanon palecedön as vöded biologik;

– värb daseivön pagebon, ven viloy kazetön, das ek eseivon bosu jü in pats smalikün, as sam: “ab Yesus ädaseivom diseini badik omsik” (gospul ma ‘Matthaeus’: XXII, 18). I dabinon ladyek daseivovik (taädasinifavöd tefü lätik, sevabo: “nedaseivovik” (‘unsearchable’) äkomädon suvöfikumo);

– vöd daselön tefon seli canas valik. Vöds: lesel, leselön < patradutons tefädo as ‘auction, to sell by auction’.

„Des Hasen Klage“

Deutän 1575

Flevit lepus parvulus
clamans altis vocibus:
Quid feci hominibus,
quod me sequuntur canibus?

Neque in horto fui
neque holus comedi.

Longas aures habeo,
brevem caudam teneo.

Leves Pedes habeo,
magnum saltum facio.

Caro mea dulcis est,
pellis mea mollis est.

Quando servi vident me,
„Hase, Hase“ vocant me.

Domus mea silva est,
lectus mea durus est.

Dum montes ascendero,
canes nihil timeo.

Dum in aulam venio,
gaudet rext – et non ego.

Quando reges comedunt me,
vinum bibunt super me.

Quando comederunt me,
ad latrinam portant me.

Nü pasatatim epaseton,
lif lievas dönu fikulon.

Kludo lievs – ed i kroligs:
röletans onas – labons
kodi ad plonön.

Poedot at de tim vönädik
notodon atosi ön mod
mu ladälöfik.

Plon lieva

Tradutod Volapükik fa redakan

Edrenon liev smalik
rorölo me vög laodik:
Kisi-li ta mens dunob,
das me dogs vo payagob?

Leno in gad ebinob,
härbatis no efidob.

Lunikis lilis labob,
brefiki göbi labob.

Vifikis futis labob,
veitotiko bunob.

Mit oba benosmekon,
skin oba müdik binon.

Ven dünans obi logons,
„Lievö!“ luvokädons.

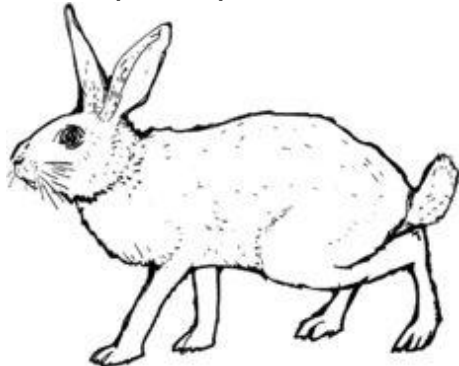
Fot lödöp obik binon,
bed oba vemo düfon.

Pas bexänölo belis,
dredob leno plu dogis.

Du ye ini kur kömob,
fredom reg, fümo no ob.

Ven obi regs fifidoms,
vini love ob drinoms.

Posä obi efidoms,
obi prifetio poloms.

ZÖTS TEL

*Fredadramatil prosadik balsüfik fa
'Jean-Pierre Claris de Florian' balidnaedo päplösenöl
tö el 'Théâtre Italien' in 'Paris' tü del zülid febula yela: 1779,
petradutöl ini Volapük fa 'Igor Wasilewski'*

Pösodef:

Hiel Arlequin: löfan jiela Argentine

Jiel Argentine

Hiel Scapin: mätedan hiela Arlequin

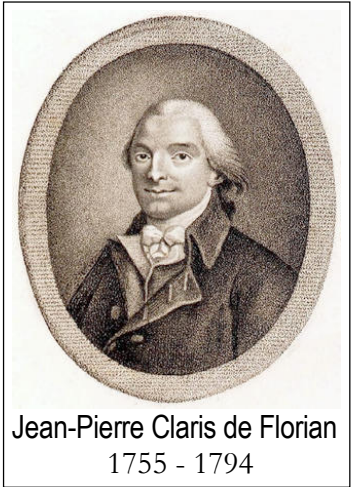
Süf jenon tö 'Paris', su piad kobädik, kö logoy domi, in kel jiel Argentine lödof.

Süfül balid

ARLEQUIN, *soelik, zöti kipöl in nam:*

Adelo mö naed balid fredob vemo, das fägob ad reidön. O läb kion! Löfof obi. Nu fümob dö atos; äsagof osi, äpenof osi, ed el Argentine no kanof lugön: labof mudi tu jöniki ad cütön. Vilob dönureidön bilieti ofa. (*Reidom.*) "Binölöd takedik, o flen gudik oba! No kudölöd demü mätedan olik. Löfob oli!" Löfob oli!... No labob kuradi ad kidön vödi at, bi dredob, das onepübob oni. (*Fövom reidami.*) "Ladäl obik binon olik laidüpio, olabol nami oba, kitimo ovilol." Kitimo ovilob!... Te atosi vilob, sisä

esevob ofi. O pened löfik oba! O pened gudik oba! (*Kidom oni.*) Benö! moö! o netaked! El Scapin jäpik et ätupom obi! Ceditom, das löfom eli Argentine; e suvo leplitiälans lugälilik somik plöpoms gudikumo ka löfans stedälilik. Läbo el Argentine no cedof somo. Goloböd ad danön ofi e välön deli mateda obsik. O! kiojönik obinos tü del et! (*Golom e gekömom.*) Ye bos favükon obi: el Argentine labof dalaboti; obo labob nosi. Vipoböv ad binon liegik, u dat of binofös pöfik. Ven, äsä pö jenet nuik, mon pö flan bal, e te

pö votik, no sevob... ab atos neföro so gudiko plöpon, äsä ven valikos binon leigavöladik, e löf dabinon ta löf. Kisi steifülob, no kanob liegikön; almuliko segivob mesedi obik pö loter, nüms oba ai blibons stabülü sakäd. Nog eremob nümis kil lotera nuik, ekö! is binons: (*Sumom loterazöti se pok.*) 7, 19, 48. Äriskädob franis mäl tä kilat at; if opubos somo, ovedob liegik, ed olegivob valikosi ele Argentine löfik oba. If no opubos somo, oremob pö loter balidkömöl nümis valik; ologob, va bal opubon. Stebedölo goloböd ad visitön eli Argentine... Ab ekö! el Scapin kömom, klänedoböd penedi obik, e stebedoböd jüs umogolom. (*El Arlequin pladom zötis tel ini pok ot.*)

Fövot ofovon.

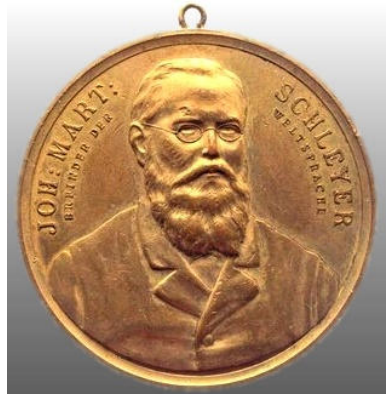
Kön gretik di Schleyer

Ûn zänod mätzula yela at kadäman: ‘Danny Zhang’ enunom in Volapükagrup: <https://www.facebook.com/groups/volapukalised/> pö el Facebook, das etuvom resodapadi, kö kön peselolofon, kel jonon datuvali. Kön kisotik äbinon-la at? El Danny äsäkom: “Ba kön at binon-la ut, kel pämanioton in Vpagased e pägevon Volapükanes mu veütikünes?”

Vicifal: Daniil Morozof asevom mödikumosi dö atos, ed ägespikom:

Liedo Volapükagased Nedänik ettimik no äkleilükon dinädis könis somik tefölis. Balido, kön pemagöl di ‘Schleyer’ pigevon fa datuval it. Saitob:

“Kön gretik” di ‘Schleyer’ ko nüpenäd jonik: “Mekob-la läbik kemenis valik!” pegoldöl u binü bronsöt u kuprin jü 1900 dekul 23 pigevon te 31na. Köni laluminik smalik jü deadam omik Volapükans zao 90 idagetoms” (“Lifajenäd cifala telid Volapükaneffa”)*.

Telido, statuds yela: 1934 änunons: “Kön di ‘Schleyer’ pemekon binü largent

* Yeged in *Volapükagased pro Nedänapükans*, 1948.

e vemiko pegoldon. Su föfaflan labon magodi reliäfik ela ‘Schleyer’ sa vöds: “Johann Martin Schleyer” e (me tonats smalikum) “datikan Volapüka”. Su pödaflan binons vöds: “Kön at pelegivon fa cifal Volapükanefa demü meritabs süperik tefü Volapük” (bagaf: 20).

Ye bagaf balidfovik statudas ot ätonon so: “Dü tim, das fomet diplomas in § 19 pemäniotöl no nog pebukon, e kön di ‘Schleyer’ ma bepenam in § 20 no nog pefrapon, diploms e kön vönädiko ma lonam datikana Volapüka: ‘Johann Martin Schleyer’ it pemeköls pagebons.”

No äpenoy fümiko in el “Volapükagased pro Nedänapükans”, könis kinik (labü gold, binü kuprin e binü bronsöt) el ‘Albert Sleumer’: cifal ettimik < älegivom Volapükanes anik, ab sikots et nendoto äkanonsöv binön köns vönädik, bi köns timü ‘Schleyer’ fümü äbinons u pegoldöls, u bronsötiks, u kupriniks.

Köni pegoldöl et äkanoy remön in ‘Johannes Hiller Münzenhandlung’ mö € 90 pö resodapad otana. Us sö: ‘Hiller’ äjonon flanis bofik köna ed ämäniotom, das no äkanom sagön, kisi nüpenäd jonik at sinifon, bi “pük et nutimo nesevädon”. Esedob ome nuni sa tradutod ela “Mekob-la läbik kemenis valik!”. Zuo epenob, das vilöfo oremobsöv köni, ye das sog Volapükanefa nutimik no labon moni. Dü dels anik ävätälob, va ob it sötob remön oni, bi pöt somik bo neföro plu ödabinon. Äsäkob ome, va okanomöv-la selön oni mö suem lafik. Söl: ‘Hiller’ poso elofom obe koni mö € 65, ed eremob oni. Sör obik, kel binof goldismitamastan, esmufetof jäfüdaniko köni ed äpladof oni ini dajonädabokili.

Nu labobs geradalabotili, kel fütüro polovegivon-la fa cifal calisökane okik. ■

Hermann Philipps

Koräkots tefü gased prilula

Kodü neküpäl redakana koräkotamobs tefü konotil: „Godavan pö deadam“ fa ‚Sérgio Meira’ petradutöl no epubons in sotüls anik gaseda prilulik.

Valöpo: „Melanchton“ → ‚Melanchton’

Pad: 26, setem 1id:

... sümik **ute**, keli ... → ... sümik **ad ut**, keli ...

Otos jenon **ti** valikan**es** → Otos jenon **pö** ti valikan**s**

... kredons, das **nu** edeadons → ... kredons, das **no** edeadons

Pad: 26, setem 5id:

... äbinons küir grobik → ... äbinons **binü** küir grobik.

YELOD 27id

NÜM: 06

YUNUL 2017

Pads: 45 jü 56

O Volapükaflenes valöpo!

Kikodo mens lärnons-li Volapüki? Saitob kadämani obsik: *Danny Zhang*, kel epenom sökölösi su pad okik pö el Facebook:

“Ömna ven tikob dö pük obsik e mastans ettimik ona, ai säk somik pubon: Kis äbinon-li motiv onsik ad lärnön e propagidön Vpi? Kikodo Vp., pro ons, äbinon-li patik? Ibo ga tio valikans äsevons, das Vp. töbo ökanon dönulifikön ad stad so glorik ona ün tumyel 19id – no igo sperant ökanon. Mastans ot fūmo äsevons osi, ab ivälons ad too laivobön pro at. Täno esuemob, das äcedons Vpi patiki, bi pato älelōfons oni. Sekū neud, fasil, e nomot oniks, mastans vilōfo ädedietons okis pūke ot, soäsä obs: Vpans valik anuik < spikobs oni, bi pliton obis. Bo nek obas nog cedon Vpi valemapüki nämikün, ab bos pūka binon gebovik u patik so vemiko, das cedū obs Vp. digädon fiedi obsik somik.”

Cıfal ettimik: *Johann Schmidt* < epenom ün 1972: “Volapük no plu odunon komipi ad getön fluni ä pladi bevü sits votik. Binob cıfal e lesagob atosi. Vilobs leodükön dinis valik Volapükamufa gretik, vilobs kälön püki at, leigoäsä kälöy Vöna=Grikänapüki u Vöna=Saxänapüki.”

Dö atos nog plu vilob sagön: Noe plidobs Volapüki, noe vilobs kälön oni, leigoäsä kälöy pükis vonik, abi bejäf Volapüka binon juit täläktik pro mödikans obas. Vicıfal *Daniil Morozof*, kadämans: *Danny Zhang* ed *Igor Wasilewski*, ed ob it steifobs ad konleton vödis pägeböl in vödems mastanas ettimik se Volapükagaseds e fonäts votik plu u läs konfidoviks u frutiks ed ad datuvülön sinifs kuratik e verätiks otas. Semikna atos leno fasilon. Mutoy sukön vödi tefik in vödems e tüvön, vio ägeboy oni. Somo kanoy suvo küpön, das els *Arie de Jong* u *Johann Schmidt* dilo äbinoms “fanäbs” lomapükas oksik (äsä obs it). Too Volapük labon vödastoki lölo löniki. Binos pro obs vemo nitedik ad vestigön dinädis at.

Fe – pö stom lejönik ün tim at su lafa-talaglöp nolüdik – semikna buükoy-la ad kälön plao gadi oka. ☺

Glidis valikanes sedom se Deutän hitüpiç:

HPL. L. PFS

Zöts tel (II)

Fa ‘Jean-Pierre Claris de Florian’, tradutod fa kadäman: ‘Igor Wasilewski’

Süfül telid

Els Arlequin, Scapin

Scapin: Deli gudik, o ‘Arlequin’!

Arlequin: Binob dünan olik, o sö!l

Scapin: Liö! o sö! Ai lüspikol obi, äsva zunol. Ob no sümob ad ol, e...

Arlequin: O! sevob gudiko, das no vemo sümobs bal ad votik.

Scapin: O! dö kis tikol-li, o flen obik! Mutobs-li neplidön odi, bi obs bofik löfobs pösodi ot? Vom no binof saido völadik, adas mans stimabik tel stadoms in nepüd.

Arlequin: Balido, dat mans stimabik tel stadoms in nepüd binos zesüdik, das bofikans binoms stimabiks, e...

Scapin: Ha! o sö! ‘Arlequin’!...

Arlequin: Söl: ‘Arlequin’ no löfom oli; atosi sagob ole notodäliko.

Läb lölik oba sekidon de ‘Argentine’; sevob nosi, vilob nosi, kanob nosi pläs löfön ofi; ed ol, kel vilolöv matikön ko mon ofik, cendidol, das desirol pösodi ofik. Ba oplitol ofi plu ka ob, bi man, kel no binom lelöfädik, labom kapi kleilik ad plitön, du ob güo labob nosi. Valikos at tomon obi; desiroböv ad loegön oli moön isao.

Scapin: O ‘Arlequin’ löfik oba! mutoy ye kösömön ad labön mätedanis; binol seliban jönik, nendoto; ab dabinons kuradans, kelis atos no dredükon. Sötol ga patrodön, üf ‘Argentine’ no plidoföv oli ma merit ola.

Arlequin: Si!, steifoböv, binolöd takedik. Soari gudik!

Scapin: Kiöpio üfo golol-li?

Arlequin: Golob ad kompenön pö loteram.

Scapin: Pefinükon ya sis düpalaf. Labob taibi in pok obik; ekö! nüms: 7, 20, 48, 12, 19.

Arlequin: Kisi sagol-li?! Stebedolöd! (*Setirom zöti loterik oka se pok.*)
Nüm: 7 < dabinon-li bevü ons?

Scapin: Si!

Arlequin: I nüm: 19-li?

Scapin: Si!

Arlequin: Ed i nüm: 48-li?

Scapin: I nüm: 48.

Arlequin: O! cogol!

Scapin: No, vö! lülogolöd ito.

Arlequin: Binob nu liegik, kilat obik egaenon. Moni kimödik olabob! Gudö! mat oba obinon te se löf.

Scapin: Liö! (*Lülogom zöti ela 'Arlequin'*) Vö! gidetom. Jäpan at binom ga liegik.

Arlequin: Ya sis lunüp elükob kilati at; fümob, das nemu kildegna äbeigolob go nilü on. Fino efanädob oni. (*Gepladom zöti okik ini pok ot.*)

Scapin, flanio: Viloböv kanön tifön zöti at...

Arlequin: Adyö! Golob ad büedön pelön obe, bi sunädo dötumo opladob moni at, no sui kap obik, ab disi futils jönikün in vol.

Scapin: Stebedolöd, igo no sevol, kiöpio mutol golön ad popelön.

Arlequin: Nö!

Scapin: Lilolöd, sunädo osevädukob ole, kiöpo pelölan lödon.

(*Dü fin lölik süföla, 'Scapin' steifom ad motifön zöti ela 'Arlequin', kel ai neletom oni.*) Sevol-li gudiko, kiöpo dom: 'Luxembourg' topon?

Arlequin: Si!

Scapin: Benö! us pelay.

Arlequin: Tö 'Luxembourg'-li?

Scapin: Si!... efe... nö! ... Büä onügolol usio, ulogol deto leyani...

Lülogolöd... Ekö! binon 'Luxembourg', us, deto, leyan binon... yelovik.

Arlequin: Leyan yelovik-li?

Scapin, vifiko: Si!, sunädo omemosevol oni. Onokol, omaifükoy;

nügolol, logol tridemi nedeto, xänol, logol su tead balid yanili gedik, kloküli labü gleiped jistägalögik. Toenol, jidünan kömof.

"Desirob ad spikön ko söl: dilekan". "Nügolös, if plüdol, o söl!"

Leadoy oli nügolön ini bür omik, jonol zöti olik... "Givolöd

vifiko moni lü söl at, sakädis kildeg a Frans mil. Ekö! is binons, o

söl! Kalkulolös, if plüdol, va labol suämi kuratik. Kanoy pölön,

kalkulolös, kalkulolös...": (*'Arlequin' bieqädöm e lülogom gluni;*

'Scapin' motifom zöti...) "Sumoy de ol zöti olik, e val pefinükon."

Arlequin: O! binos kleilik. Ekö! fo ob yan yelovik, yan gedik,

VI:48:2017

jistägalög, dünan, tridem, sakäds kildeg a frans mil; if plüdol, kalkulolös moni... Binos kleilik. Sunädo orönob usio. Godö! Nen ol oneodüloböv vemo atosi, danob oli.

Scapin: No spikolöd dö atos. Soari gudik, o flen oba! No glömolöd yani yelovik.

Arlequin: O! ga otuvob oni. (*Mogolom.*)

Süfül kilid.

Scapin, soelik: If no steifobsöv ad verätükön atosi, te nevisedikans somik binonsöv läbiks. Binoy vo gidetik sagölo, das binos mögod te pro nensüenikans; tumna äpledob pö loter, ab neai ägetob gaenodi seimik. Ekö! balido: Se bür kinik binon-li? (*Säplifom zöti...*) O süls! epölob, kioneläbik binob! Vö! no kanob gaenön pö loter igo tifölo zötis egaenöl! At binon te pened. (*reidom*): "Binolöd takedik, o flen gudik oba! no kudolöd demü mätedan olik, löfob oli; ladäl obik binon olik laidüpio; olabol nami oba, kitimo ovilol." Atos binon kleilik: pened at binon de 'Argentine'. Ha! olabom nami ofa, kitimo ovilom! Atos no binon so fümik. Ofrutidob neskili obik, e, ibä änedrefob zöti loterik, ovöladükob ati! (*Nokom ta yan ela 'Argentine'*) O lädül 'Argentine'!

Süfül folid.

Els Argentine, Scapin

Argentine: O! binos-li ol, o söl 'Scapin'?

Scapin: Si!, o lädül, ai otan...

Argentine: Plüo binos badik pro ol...

Scapin: Ai neläbik e no läs lepleköl oli.

Argentine: Binol vemo plütik, ab no löfob oli vemikumo demü atos.

Scapin: Atosi vemo gudiko sevob, o lädül! ed atos plüo favükon obi, das fät at no binon kobädik pro löfans valik ola. Binos bal omas, keli ladäl olik evälon, lü kel penol penedis vemo löfülikis.

Argentine: Liö! Kisi vilol-li sagön? O söl 'Scapin', binol vemo negidetik ad lüvön kaladi geböfik ola; binos nog buikum ad binön böladik, kas binön nendalestümik.

Scapin: Pardolös o lädül! Ädesinob ad spikön ko ol dö pened semik, kel tevon da zif, e dö kel badikans lesagons, das epenol oni lü söl: 'Arlequin'. Penedi at dalabob, äblinob oni ole; ab osteifob vemo ad sagön nosi, bi atos sinifonöv glömon lestümi, keli debob ole.

EL “DA-”: FOYÜMOT TÖBO DASEIVOVİK (II)

fa vicifal: *Daniil Morozov*

- El “da-” malon veüti patik, sevabo:

– el *dabük* tefon jäfüdi ot, äsä vöd nen foyümot “bük”. Ye *dabüköp* (sevabo: ‘publishing house’ Linglänapüko) binon stitod veütikum e komplitikum ka *büköp* (= ‘printing house, typography’ Linglänapüko). Kösömo *büköp* bejäfon buki alik ma vil dunetäba, e *dabüköp* steifülon ad dagetön lautotis lautana semik, ad gudükumön (koräkön) namapenädi rigik, ad spearükön *dabükotis* oka medü sel. Kludo *dabüköp* labon noe *bükanis*, *abi redakanis*, *koräkanis*, *tedaganetanis*, e *reti*. Sekü kod at no lecedob vödi **dabüköm* fa hiel ‘Ralph Midgley’ pro cin pö nünöm pösodik (sevabo: el ‘printer’) pemoböli pötöfiki. Buükoböv nemi votik efe eli **büköm* ad malam yega ot;

– bo el *dabail* tefon yegis veütikum ä gretikumis ka “bail” balugik (vöds bofik neföro pägebons, klu kanoy te niludön dö sinifs e tikodayumäts patedik subsatas tel). Ba el “bail” i kanon tefön vobi demü mesed, äsä brekot sököl jonülon: “...sav äkömon dub kermeta-trup, kele blöwayäkan äkanom *bailön* oki äsä eli ‘homme fort’ (= man nämik), e *flenädan omik* äsä lecekadünani”;

– i binos fikulik ad miedetön vödi *daloat*. Ma vödems e vödaliseds loatoy lödi, cemi u toodi, e *daloatoy lovenafami*, *vitidagadi*. Ma nilud cifala: Hermann Philipps loatoy bosu ad gebön it oni, äsä dini lölöfiko löniki, e *daloatoy bosu* ad jafidön moni dub geb ona (*vitidagad lovenafam*);

– stabavöd *dapan* tefon fimodi; logolsös vödis sököl: *dapanot* (‘letter of hypothecation’), *dapanöp* (‘mortgage bank’), *dapanaloen* (‘mortgage [real estate] loan’);

– *daced* binon sit cedas u tikamagotas (*daced vomik*, *levalidaced*). El *leced* kanon patradutön as ‘judgement, opinion, regard’;

– vöd *dagespik* neföro pägebon. Kanon malön *taspiküloti* veütik ud igo lenoföli ä zunüluki pö feit;

– *dalebüd* binon doküm veütik de cif löpikün, *lebüd* tefon calani militik u nafemiki (värb tefik: “*lebüdön*” labon sinifs tel, sevabo: eli “*sagön*” [“*käpten lebüdom* ad tovedön stäni, saili”], eli “*cifön*” [“*man et älebüdom nafemi lölik*”]), el *büd* binon vöd valemikum, bi kanon kaladön meni alik (calani u meni komunik) ed igo kanon jäfidön as lim vödeda pükavik (*büdabidir*, *büdaset*);

– *dasinod* (‘mortal sin, sin unto death’). At binon jäfüdavöded Godava. I *dabinons* vöds *lesinod* (‘vice’), *dalesinod* (*lesinod* cifik mena seimik). I *betikolsös* vödi *lesinöp*, sevabo: ‘den of vice’;

VI:50:2017

– *dalón* binon lon veütikün ('constitution'). Ma sam natapükas ömik de subsat at värb pedefomön (*dalón*, 'to constitute' — pato tefü tat nulik), as sam: "Brasilän isteton oki neseکیدiki de Portugän, ed idalónon oki as lampörän". Vöd "*dalón*" kanon nemön noe loni löpikün tata, abi dokümi veütik votik, sevabo: *dalón gitätas mena* ('Declaration of Human Rights'). El lelon ('supreme law') ba kanon jäfidön id as jäfüdavödöd filosofik, natavik, ...;

– *damifät* ('calamity, disaster'). Liedo vöd at neföro pägebon;

– vöd *dastun* tefon bos, kel stunükon sogädi lölik. Vöds votik labü vödastab ot dabinons, sevabo: *dastunanun* (= 'sensation, flashy news'), *dastunalekoned* (= 'sensational novel'), *dastunükön* ('to cause / create a commotion / furor'). Leigüpo dabinon värb: *lestunön* (= 'to stand agape');

– kanoy-la distidön ma siäm vödis *timäd* ('time, period of time'), *datimäd* ('era'), *letimäd* ('epoch'), ab mödadilo te vöd "timäd" pägebon, as sam: "timäd radiona", "reigatimäd vönik" (in Lägüp-tänav), "zänodatimäd", "gladatimäd". Te hiels 'Johann Schmidt' e 'Filippus Johann Krüger' ägeboms vödi "letimäd", sevabo: "Tal motik at eperon igo no breküli balik bal ünü letimäds susnumovik dabina onik" (is vilob küpälükön reidanis, das bali "letimädas" et kanoy-la lecedön glada-timädi); "Tumyel 19id (degzülid) ägivon obes elis 'Espronceda' e 'Bécquer' e letimäd nulädik elis 'Antonio Machado'... e mödikanis votik". Bo gebäd sümik ela "letimäd" binon pat stüla lautantik. Jinos lü ob, das jünü Volapükans (keninükamü mastans famik) vitons ad gebön subsatis: "datimäd, letimäd" asä nezesüdikis. Neföro pägebon i vöd *datimül* (= 'turning-point').

• El "da-" sümon ad vöd "jenöfo", if palenyümon len stabavöd labü sinif tu valemik, sevabo vedükon vödi dabिनotikumi. Sams:

– värb "binön" pö sets mödikün labon sinifi te gramatiki e jäfidon as yümavärb (el 'copula'), güo el dabinön jonon, das bos binon jenöfik. Tefü mäniot vödastaba tefik i vilob penön bos, dö dist bevü subsats siämaröletik: dabinan, dabinäd, dabinian, bi lecedob säkädi at fikuliki.

Dabinan binon pösod u nim lifiks. To bisar semik dabinan kanon binön magälik, sevabo kanon no dabinön jenöfo (sam: "So lanan älüvon in maged dabinana litik püdo läni..."). Me vöd: dabinanef < nemoy dabinanis valik spadäda, bumäda, dakosädöma, e reta seimikas (sam: "naf kobü dabinanef valik oka äpäridikon").

El *dabinäd* binon vödöd filosofa, biologa e reta. Tefon lifölanis, äsä vödems jonülons: "virud no äbinon dabinäd lifik"; "Jafal emekom primao dabinädis e manikis e vomikis" (gospul ma 'Matthaeus': XIX, 4); "dabinäd menik".

VI:51:2017

Vödöd at kanon pagebön pö tikodayumät cogik, as sam: “kat binon dabinäd, kel vikodon rati”. Vöd sümik *lebinäd* pedefomon de vödastab “binäd” e malon binädi cifik.

Dabinian binon yeg natavoleda (natavoled binädon me stoinavoled, nimavoled, planavoled, bödavoled, ...);

– vöds: *dajon*, *dajonön* < tefons publi yega u pösoda logamovikas, as sams: “silanan Söla ädajonom oki lo om” (gospul ma ‘Matthaeus’: I, 20); “dajonolsöd obe tripafenigi!” (gospul ma ‘Matthaeus’: XXII, 19); “ädajonom omes namis e flani oka” (gospul ma ‘Ioannes’: XX, 20).

Värb “jonön” tefon dini läs stöfiki, as sams: “jonön eke vegi”; “(Yesus [ma kuraan]) ... eceinom ad svins yudanis ut, kels äjonons okis as taans lejona omik” (notodot: “jonön oki as” kanon patradutön as ‘to prove to be a ...’); “Posä ‘Schleyer’ ijonom me jafot oka, vio kosädapük bevünetik äkanon pastukön, no äbinos plu fikulik ad datikön me geb stamädas votik e yümotas votik volapükis nulik”.

Lejon binon sit tikamagotas pato relikas, sevabo: *lejon Kristusa*, *lejon ela ‘Mohammed’*;

– *labön* (sevabo: ‘to have’), *dalabön* (‘to own’);

– värb “vedön” sümon ad el ‘copula’ e malon cenidina seimik, ed el *davedön* sinifon publi dina nulik. Värb *levedön* kanon patradutön dub notodots Linglänapükik: ‘to come true, to come to be, to be realized’, as sam: “balädikam älevedon” (sevabo: ‘compromise was achieved’). Vödastab “daved” i komädon in vöd davedöp (sevabo: ‘cradle’, as sam: “el ‘Mekka’: davedöp slama”).

• El “da-” malon duli lunüpik. Ma fövots ad vödabuk calöfik el *dadolön* (= ‘to smart’) tefon doli lunüpik e laiduliki, el *ledolön* (= ‘to burn’) tefon doli tuvemik. Vöds votik:

– *dadul*, *dadulik* (ladyek at labon i difüli bolitik, sevabo pö tikodayumät sököl: “davedükön nogani dadulik”);

– *dadutöf*, *dadutöfik* (dadutöf binon dutöf dulöfik);

– *dafaemükön* (kösoömo dafaemükoy dü tim lunik; pö jenet at foyümot siämo nilikon lü el “dei-”). *Lefaem* binon faem vemik ud igo maläd (Linglänapüko: ‘bulimia, hyperorexia’);

– *damüdükön* (= ‘to soak, to macerate’). Värb at neföro pägebon;

– *dastebedön* (värb at neföro pägebon).

• El “da-” malon vemöfi duna seimik e suvo kanon paplaükön me ladvärb “vemo” u “tuvemo”. Sams:

– *dabeg*, *dabegön* (emiplöpob ad suemön disti vü balflano pär at e votaflano pär: *lebeg*, *lebegön*);

VI:52:2017

- *dadämükön, dadämükam*;
- *dafronikön* (pö vöd at foyümot sümon ad el “dei-”);
- *dafronülön* (liedo vöd at neföro pägebon);
- *dafrutidön* (= ‘to exploit’). Dafrutid binon noe vemöfik, abi lunüpik, zuo vöd tefik sümon ad jäfüdavöded tapladü vöd komunikum: “frutid”;
- *dajoikülön*;
- *dajovön* (vöd at neföro pägebon distü värb sümik: *lejovön*);
- *dalebitik* (= ‘offensive, aggressive’). Leigodolsös vödis sököl: *bit* (‘action, modus operandi’), *lebit* (‘campaign’ — pö krig u propagid);
- *daleblad* (‘gust, rush’). Kanoy dönustukön kedi sököl: *blad* (men kanon bladön samo medü bladastum), *leblad* (vien alik lebladon, i värb patik *lebladilön* (sevabo: ‘blow slightly’) dabinson ad vien nevemik), *daleblad* (te vien vemik dalebladon samo pö tep);
- *dalogetön* (‘to fix one’s eyes on’). Värb *logetön* binon neloveädik, sekü kelos pö jenet at foyümot sümon ad “be-”;
- *damalädik* (‘desperately, terminally ill’). Pö jenet at foyümot sümon ma siäm ad el “dei-”;
- *damufön* (‘to frisk’). Ekö! sam luveratiküno balik gebäda: “tumats putülas magifik klöpöfülik, kels damufons e tülons okis in sab, blöfons, kisi solalit e lif in nated kanons kodedons”. El *lemufön* sinifon eli ‘to shake’ (sam: “lemufön sekü smil”);
- *damüdikön* (= ‘to macerate’). Vöd at neföro pägebon;
- *danulüdön* (= ‘to fatten’);
- *dapebön* (sam: “ko lad dapeböl”);
- *daplonön* (‘to unburden one’s heart’), *daplons* (‘lamentations’);
- *darorön* (= ‘to rage, to storm, to bawl’), *daroran* (= ‘bawler, shouter’). Ma vödems, *darorons* te mens, ab *rorons* nims, men, tep, vien, ... Vöds: *leror, lerorön* < tu sümons tefädo ad *daror, darorön*. Ye vöds labü foyümot: “le-” tefons noe meni, abi nimi, as sam: “leon leroröl” (pened balid de ‘Petrus’: V, 8). Kludo daror binon jonül fäkama, e leror teiko ror laodik;
- *dasmeil, dasmeilön* (‘to sniff, to sniff up’);
- *dastralön* (bai sev obik, värb at neföro pägebon, ab kanon labön difülü prima, äsva sinifon-la: sunädo primön ad stralön);
- *davestigön* (sevabo vestigön staböfiko);
- *davir, davirön* (tefädo: ‘vortex, to whirl’). I dabinsons vöds sököl ko vödastab ot: *daviraflum* (= ‘whirlpool’), *davirastom* (= ‘whirlwind’), *nifadavir* (= ‘snowstorm’).

Fövot ofovon.

Zöts tel (II) – fövot süföla folid de pad: 48

Argentine: Blinol oni! Ha! o ‘Scapin’ löfik oba, plänolöd sagi olik, lebegob oli; if binos veratik, das löfol obi, suemol gudiko...

Scapin: Fümo, löfob oli e spelob, das adelo okoefol negidis olik ta ob. Sevol lädüli: Violette, kel lödof us go nilo? Söl: ‘Arlequin’ löfädöm ofi, ed ad gevön efe blöfi fümik löfa okik, äposbinüköm ofe penedili sagölo, das binon de ol. Eköl! pened ot.

Argentine: Sülö!

Scapin: Lädül: ‘Violette’, kel no löfof oli, bi no binof so jönik äs ol, äseajonof mögiküno vifiko penedi at flenes valik oka. Agödo beigolölo ledomi regik änilob smilami lelaodik, ed älogob menamödöti. Ästanoms us söl: ‘Mezzetin’, söl: ‘Trivelin’, söl: ‘Pascariel’, kels äloveükoms bilieti olik dese nam ini nam. Bal ädunom poedotili, votikan äsagom cogedi. Koefob, das no äkanob dareigön zuni obik; atosi ga opardol obe. Äblamob omis kil, pato eli ‘Trivelin’: dalabani bilieta. Ätädob omi, äjekom ed ägegivom oni obe. Änu äblinob öti ole; e, bläfo pro zil obik, egetedol obi ön mod, kelosi ga sevol.

Argentine: No labob kuradi ad begön säkusadi de ol, ni ad danön oli; mutob tu mödo redikön demü utos, kelosi debob ole e demü utos, kelosi edunob pro votikan.

Scapin: O lädü! läb lifa obik binonöv ad getön ladi olik de ol it, no dub desir ad vinditön oki; ab binob tu löfafulik ad binön so zadälik; ed obinoböv nog läbikün se mens, if bapäl ela ‘Arlequin’ ...

Argentine: Ha! Dö om no spikolös, nem omik it vutükon obi. If sevolöv ga, kimafädo ejonom oki neveratiki... No binos mögik ad fomälon osi. Ed ob, kel äkredob, das äsevob omi so gudiko! Neföro opardob obe atosi, e dö atos ai omemob ad hetön omi nämöfikumo.

Scapin: Stöpädolös oli, ibä lilob omi.

Argentine: No vilob logön omi.

Scapin: GÜo, blibolös ad mükükön omi e pönön omi gudiko, äsä meritom.

Argentine: Neföro oplöpob pö atos.

VI:54:2017

Süfül lulid.

Els Argentine, Arlequin, Scapin

Arlequin, eli Argentine no logöl: Diab mosumomöd oli ko yan yelovik ola! Änokob len yans yelovik valik e len yans detik valik, no äplöpob ad tuvön dilekani seimik. Kömolöd ol it ad geidön obi... (*Küpom eli Argentine.*) Ha! ekö! binol is. Kio fredob! Ya ekömob ad sukön oli; ämogölo nog äsukob oli; valöpo ai sukob oli. Labob dinis so mödikis ad sagön ole! Ab, ven logob oli, no plu memob seimikosi; ven binob fagü ol, val gekömon so vifiko, das teifon obi; kredob, das med te bal reton pro ob ad memön dönu vali, sevabo ad logedön oli me logs färmiik, bi voto binos pro ob nemögik ad tikön dö alseimikos votik pläämü dönulogam ola. (*'Argentine' gesagof nosi. 'Arlequin' po seil lunüpike flekom oki lü 'Scapin'.*) Mogololöd! ol tupol obi.

Argentine: Nöl!, dalom blibön, obi no otupom.

Scapin: Pos mod, ön kel lädül: 'Argentine' äspikof dö ol, pos lesags penik dö löf oka, kelis ägevofole, jinos lü ob, das nos kanon tupön oli.

Arlequin, *nelaodiko lü 'Argentine'*: Klu valikosi ekonol-li ome?... Hel! Esagol-li valikosi? ('Scapin' smilom.) Jinom, äsva miniludom bos. O söl 'Scapin'! Kleilükobsöd dinädi obsik, begob oli: löfol lädüli: 'Argentine', vo-li?

Scapin: Nendoto, löfob ofi, atosi gudiko sevofo.

Arlequin: Benö! id ob löfob ofi; e no sufälöb, das löfoyofo. Kodü atos, ibä obs bofik nu stanobs lo of, osagof sunädo, kim obas bofik plitom ofi mödikumo, stipä votikan nennoido omogolom e no plu otupom läbikani, keli uvälofo. Baicedol-li o söl 'Scapin'?

Scapin: Ekö! nam obik, o söl 'Arlequin'. Memolöd gudiko utosi, kelosi änu äsagol: lädüli: 'Argentine' sunädo ovälofo, e refudäb no plu olabom flagi igo smaliküni.

Arlequin: Ko ladöf lölik. (*Smilom.*) O! Kio nevisedälik binol!

Scapin: Benö! o ladül! elilol rajani obsik, mutol cödön ol it.

Arlequin: Si!, mutol cödön obis. (*Flanio*) O! nevisedälan kiom!

Argentine, *flanio*: Obinob neläbik, ab vilob vinditön obi.

Scapin: Beno? O lädüli!

Argentine: Benö! Oplänob tikodi obik. Väl obik ya sis lunüp pedunon; igo äpenob dö atos lü väläb. Utan olas, kel labom penedi de ob, te jonomöd oti, ed ob ogevob ome nami obik.

Arlequin: Atos binon kleilik. (*‘Scapin’ sukom in pok okik.*) Si!, sukolöd, sukolöd, otuval oni. Ekö! on: pened. (*Setirom loterazöti.*) Ekö! binon. Nu, o söl ‘Scapin’, adyö! no plu olaboy stimi ad dönulogön oli.

Argentine, lifjöfiko: Jonolöd! Binon zöt loterik.

Arlequin: Ha! si! No sevol, läb ädrefon obi adelo, ägaenob. Ab kiöpio üfo esteigob-li zöti votik oba? At no binon gudikün. Ba eperob-la oni?

Scapin: Ba ob etuvob oti. Logolöd o lädüll! ekö! biliet, kel kömon de ol, äsä kredob.

Argentine, reidof: “Binolöd takedik, o flen gudik oba!...”

Arlequin: Ha! Binon ut oba, keli etifoy de ob.

Argentine: Keli etifoy-li de ol? Kredol-li üfo, das ocütöl obi jü timül lätik? No!, o trätan! Sevob oli. Golol lü ‘Violette’, blinol ele penedis obik, sagol ofe, das sakrifol obi ofe, e täno gekömol ad yulön obe, das lelöfom obi! Künol ad gekömön, ad spikön lü ob, igo ad logedön obi. O trätan, kriman! äcütöl obi, ab no plu ocütöl obi, e vindit obik no ofinikon pos atos. Ed ol, o ‘Scapin’!, dakipolöd penedi at!; epromob nami oba dalabane ota, ofölob promi obik, kanol konfidön atosi. (*Segolof.*)

Fövot ofovon.

FO LON

fa hiel *Franz Kafka*, tradutod fa kadäman: *Sérgio Meira*

Fo lon yanigaledan stanom. Man se länäd kömom foi galedan at e begom däli ad nügolön ini lon. Ab galedan sagom, das anu no kanom dälön ome nügoli. Man tikom bosilo e säkom, va poso ba odalom-la nügolön.

„Mögos”, sagom galedan, „ab no anu.”

Bi leyan lü lon ai maifon e galedan golom flanio, man bieğädöm ad logedön ninio da yan. Ven galedan küpom osi, smilom e sagom:

„If atos bäton oli so vemo, steifülölös ga ad nügolön to proib obik. Ab küpälolöd: binob nämädik. E binob te yanigaledan balid. De lecem lü lecem galedans votik stanoms, alikan nämädikum ka votikan. Ob it ya no kanob sufälön igo lülogedi kilidana.”

VI:56:2017

Fikulis soik man se länäd no ispetom; „lon ai sötön binön lü-golovik pro valans“, tikom, ab ven logedom kuratikumo galedani lenlabü mäned plädik, nudi tipik oma, balibi Tatarik lunik, slenik, blägik oma, sludom ye ad stebedön, jüs ogetom däli ad nügolön. Galedan givom ome lustuli e dälom ome ad seidön oki flanü yan. Us seadom dü dels e yels. Ömna steifülom ad dagetön däli ad nügolön, e fenükom galedani me begs okik. Suvo galedan dunom dasäkamis smalik: säkom ome dö lomän omik, e dö dins mödik votik; säks binons ye nekesenäliks, sümöns ad uts fa söls gretik pasäköls, e fino ai dönu sagom ome, das no kanom dälön ome nügoli.

Man se länäd, kel eblimom oki gudiko ad tävön, gebom valikosi, igo völadikosi, e steifülom ad remädön galedani.

Galedan fe lasumom valikosi, abalna sagom:

„Lasumob atosi te, dat no kredolös, das enedunol bosi.“

Dü yels mödik man küpedom yanigaledani at. Glömom galedanis votik, e jinos lü om, das balidan at binom neletan teik ta nügol ini lon. Maleditom fädi neläbik, ün yels balid laodiko ä nendemo, poso, ven bäldikom, te brumölo. Vedom ciletik e, bi dü studam mödayelik galedana, elogom i flibis in mäned omik, begom i flibes, das yufonsös omi e votacedükonsös galedani. Fino logs omik vedons fibikums, e no plu sevom, va zü om vo dagikos, u va logs cütöns omi. Too igo in dag sienom nidi, kel ai nog stralon nekväniko se top po yan lona.

Nu no plu olifom lunüpo. Bü deadam okik belifots valik kobikons in tikäl omik ad fomön säki, keli jünü no nog esäkom galedane. Vinegom omi, ibä no plu fägom ad löükön koapi estifiköl oka.

Galedan mutom biegon vemo lü om, ibä gretotadif evotikom vemo negönü man.

„Kisi vilol-li anu nog sevön?“ galedan säkom, „binol vo nesatovik.“

„Valans steifons lü lon“, sagom man, „kikodo üfo nek pläämü ob ebegom nügoladäli dü yels mödik at?“

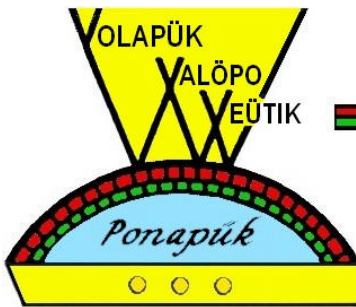
Yanigaledan suemom, das man ya stadom ün fin lifüpa okik, e, ad pasienön fa lilamasien fibiköl oma, älvökädom ome: „Is nek äkanom dagetön däli, bi yan at ädabinon te pro ol. Anu glob ad färmükön oni.“ ■

Spiked sapik

“No mödinolam satükön lani, ab gutam dinas ninao.”

‘Ignatius de Loyola’

VÖG VOLAPÜKA

Hermann Philipps, cıfal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

Sirkülapenäd Volapükaflenes valöpo

YELOD 27id

NÜM: 07

YULUL 2017

Pads: 57 jü 68

O Volapükaflenes valöpo!

Su pads lätik gaseda amulik kanols reidön poedotis tel fa poedan Lamerikänik: 'Edwin Arlington Robinson' (1869 - 1935). Kadäman obisik: Zhang Yutong < skiliko etradutom onis se Linglänapük ini Volapük. Moted ela Edwin Arlington äläsetof speli mota omik, bi ibuükoföv dauti

bu son nog bal (ya älabof sonis tel). Hicilil no älabon nemi dü yel lafik. Ägetom oni pas, ven famül: 'Robinson' ävakenon votaseimo. Vakenans votik äsludons, das ösötoy givön putüle nemi, ed ävälons mani de 'Arlington' in 'Massachusetts', das ötiromös nemi se hät. Äsetirom eli: 'Edwin'. Mot äplidof ati, ed ägıvof hiputile nemi at. As nem telid ägetom nemi: 'Arlington' demü nem vilaga mana et. As daülan ähetom nemi okik ed ai ägebom te brefodis: 'E. A.' Cilüpi okik äbepenom asä "grobäliki e neläbiki".

Famül äbinon benolabik, ed el E. A. äkanom dedietön oki poede. Pö niver ästudom Lingläna- e Fransänapüki sa eli 'Shakespeare', do fat oka – kel äbinom boadatedan – äbedotom völadı dugäla somik. Posä fat ideadom, blod bäldikum: 'Herman' ägıvom famülamonemi. Kodü miseks büsidik e könomaläsikam sevärik in Lamerikän famül äpöfikon, ed el E. A. ämutom lüvön niveri. Älelöfom jieli Emma Shepherd, ab äcedom, das no ökanom binön famülafat e leigüpo poedan, ed älüvom ofi. Blod: 'Herman' ägevom ome monastütedi pülik nog dü yels anik, jüs no plu äkanom dunön atosı. Kludo el E. A. äsludom ad lifön as poedan pöfik. Piano fam poedik oma äglofon, e kilna egaenom premi di 'Pulitzer' ün yels: 1920. Äklienom ad lautön poedotis glumälık. Latikummo ävedom ludrinan ed äprimom ad slapön lauti.

Juitolsös reidi poedotas at ä yegedas votik in gased amulik!

Vipobs valikanes yululi jönik.

HPL-L-1915

Zöts tel (III)

Fa 'Jean-Pierre Claris de Florian', tradutod fa kadäman: 'Igor Wasilewski'

Süfül mälid

Els Arlequin, Scapin. Lülogedom's odi.

Arlequin: Kisi sinifon-li atos? Kikodo no plu dalabob-li penedi oba, ed ol labol-li oti, e lio kanos binön, das 'Argentine' bitof-li somo kol ob nen kod seimik?

Scapin: No sevob osi, o flen! El Argentine' it ägivof obe penedi at äsagölo, das ko ob ävilof matikön.

Arlequin: Ab zöt at binon obik, lesio memosevob oni. Binon ti lölöfiko nereidovik kodü kidam obik. Liomodo el 'Argentine' äplöpof-li ad dalabön oni? Ämäniotülof, das löfob eli 'Violette', ob, kel neai älöfob eki votik in vol pläämü 'Argentine'. Binob-li ze neläbik? Vi! ya gideto äsagob agödo, das binob tu läbik. Atos no kanon laidulön. Omatikol-li üfo ko of, ol-li?

Scapin: Sil, fūmo, bi ga vilof atosi.

Arlequin: Benö! Konsälob, das omogolöd, bi kanoböv lebatön oli somodo, das matikam ola ba olatikonöv-la. valikos binon nendoto te jäp de ol. Zöti at älabob in pok oba; ed ol sio ämotifol oni de ob.

Scapin: O flen obik! Kiobadiko sevol obi! Älabol in pok ot loterazöti völadü frans kildegmil, e fūmo, if äkanoböv tifön bosu de ol, senälol vemo gudiko, das ätifoböv eti buikumo.

Arlequin: Danoböv Godi, if ätifoyöv oni, ed if nog dalaböv penedi obik! Kisik obinon-li denu fät obik? No plu löfof obi, suno omatikof ko votikan. (*Primom ad drenön.*) Vi! denu obinob lesoalik in vol. Benö! osteifob ad deidön obi büä mated povobädon. (*Drenom*)

Scapin: Keliedob ko ol, o flen obik! e flenöfasenäl obik pluon lä löf obik. Dalilölöd: el 'Argentine' äpromof ad matikön ko utan, kel ogegivom ofe penedi ofik; penedi et labob. Ogivob ole oti, bisä baicedol ad givön obe loterazöti.

Arlequin: Givolöd, viföl givolöd; ekö! sumolöd zöti, dü lif lölik oba neai ädunob tivi so gudiki.

Scapin: Ni ob. (*Tökoms zötis.*)

Arlequin, spikölo lü pened de el 'Argentine': Ha! ekö! ol, o jäpanil! Kikodo üfo älüvol-li obi? Nedanöfikän, nesüenikan, gesagolöd! Odatevol-li dönu zi vol? Omogolol-li dönu ad vedön fanäb e mütön obi ad pelön tä ol suämi libüköl? Atosi no plu steifüloled, bi dalabob nosi plu. Benö! Baicedob ad pardön mikondöti ola, kidobsöd odi.

(*Kidom oni...*) Val binonös nu finik.

Scapin: Benöl! klu zöt vo binon-li obik?

Arlequin: Si! Nendoto, perajanos. Ätökobs zötis, kelis obepeloy pö blin; te vipob, das ut oba popelonös so fasiliko äs ut ola. Ab dredob, das jäpan at dönu omorönon. Sunädo ogolob ad gegivön oni lü jidalaban ota.: Mogolöd, begöl! bi vipob ad binön soelik ad spikön ko of.

Scapin: O! binos plitik. Adyö! o flen! Vo fredob, das ejuitükob oli.

Binob somik. Labob ladäli löfiälilik. Neai äkanob no yilidön lo drens.

Arlequin: Gololöd, gololöd ad popelön! Ladäl olik lödon lä yan yelovik et, kö seagivoy moni.

Scapin, flanio: Klänedoböd obi len gul süta ad logön, viomodo pogetedom.

Süfül velid.

Els 'Arlequin', 'Argentine', 'Scapin'.

El 'Arlequin', *nokom sui yan ela 'Argentine'*.

Argentine: Kin binon-li us? (*Len fenät.*) Liö! binos-li ol? Labol nog kuradi ad lülogön domi obik! Ba spelol ad nügolön! Kredol, das...

Arlequin: Nö! no begob ad dälön obe ad nügolön, binol tu zunik; te vipob ad sagön ole vödilis kil: doniokömolös, begöl! e...

Arlequin: Vilob lilön nosi: blebükolös obi takediki e libükolös obi de logod hetabik ola. (*Färmükof fenäti.*)

Scapin, flanio: Benöl! sunädo ogolob ad büedön pelön obe, e poso ogekömob ad spikön ko el 'Argentine': spelabo omatikob ko of, ed id odalabob franis kildegmil.

Süfül jölid.

Argentine, soelik: Kioneläbik binob! Igo no kanob jonön ofe zöti obik.

If no ofrutidob pöti at, val poperon, bi 'Scapin' jäpik at suno ogekömom e nenropo ostanom is. Benöl! kuradöl! senälob, das teafob, das deadob dub fav; ab mutob zögön deadami obik jü soar. Steifüloböd nog ... (*Nokom len yan.*)

Süfül zülid.

Els Arlequin, Argentine (*len fenät*).

Argentine: Kin binon-li? Nog ol!

Arlequin: No zunolös. No plu begob ad spikön ko ol, bi no vilol osi; ab te begob, das gesumolös penedili olik.

Argentine: Penedili obik! Kis-li üfo! Binos-li ol, kel labon oni? Klu zöt neläbik at dutavon-li voli lölik? Stebedolöd, onu odoniokömob.

Arlequin: Ha! Nu primob ad spelön boso dönu. Ön mod nonik binob blamabik; löfob ofi, ai älöfob ofi, of älöfof obi. Ven baicedoy ad dalilön eki, keli älöfoy, e kel löfon oyi, atos blöfon, das klienikoy ad

konfidön oni... Eköl kömof.

Argentine: Memolöd, das odasumob pläni nonik dö paset. Te sagolöd obe, viomodo äjenos, das labol penedili obik.

Arlequin: Ekö! sumolös oni!; vo binon obik, binon spel soelik oba e läb lölik oba; ab ibä läb digädon nosi, ven binoy läbik nen däl olik, ogegivob oni ole, if no obacedol, das odakipobös oni.

Argentine: Nöl, fūmo, dö atos no obacedob. (*Sumof zöti.*) Ägebol oni so badiko! Ad gividön penedi obik vome votik!

Arlequin: Vome votik-li? O! ladäl obik temunon, das pro ob te vom bal in vol dabinof; e ven sumob ladäli obik asä temunani, täno binos, äsva sumoböv oli it.

Argentine: Ab ye, ädelo äsedob ole penedili at, ed adelo ‘Scapin’ eblinom oti obe.

Arlequin: ‘Scapin’ eblinom-li oni ole? O! jäpan! Äsagom, das ol it igivol oti ome. Nu fūmob, das emotifom oni de ob.

Argentine, flanio: Binom go fägik ad dunön osi. O! kio vipob, das atos binonöv verat!

Arlequin: Ab betikolös üfo, das löfob oli ya sis yels tel; das ai älogol obi asä leigiki. Kredol-li, das kanoböv so lunüpo simulön? O jiflen gudik oba... (*‘Argentine’ logedof omi sevüriko.*) O lädül, pardolös obe, das emotifoy de ob!

Argentine: Ab liomodo binos-li mögik, das labol zöti at? Kin ägivon-li oni ole?

Arlequin: Loter.

Argentine: Loter! Äloteroy-li penedili obik? ‘Scapin’ älabom oti bü timül; egegivom-li oni ole?

Arlequin: No egegivom, ab eselom.

Argentine: Kleilükolös sagi ola.

Arlequin: Dalilolös; mutob sagön vali: agödo egaenob pö loter sakädis kildeg a frans mil...

Argentine: Sakädis kildeg a frans mil! Atos binon suäm legretik.

Arlequin: Sil, sagoy, das atos binon mon mödik. Läbo no nog äpeloy obe. ‘Scapin’ älogölo, das äfavob, ämobom obe ad tökön loterazöti obik tä pened olik.

Argentine: liföfiko: Ed atosi edunol-li?

Arlequin: Egivoböv nog bosu zuo, if eflagomöv osi de ob.

Argentine, kidof omi: O flen löfik! Sil, binol nennefölotik, olöfob oli dü lif lölik oba; dunot lätik et jonon obe, viomödo völadol.

Arlequin: Benö! diabö! Stümol-li üfo vemiko pösodis, kels skiliko tivons?

EL “DA-”: FOYÜMOT TÖBO DASEIVOVİK (III)

fa vicifal: ‘Daniil Morozof’

- El “da-” malon fiduni. Sams:

– *dadunön, dadunovik* (ma küpet ela Hermann Philipps: cifal < värb “dadunön” (Linglänapüko: ‘to assert, to enforce, to implement, to push through, to succeed in doing or having done something’) tefon benoplöpi ta tadun perivöli, ed el “ledunön” malon fimeki);

– *dafanön* (liedo värb at neföro pägebon pö vödems dasamik).

Stabavöd *lefan* tefon dagetotis pö krig (Linglänapüko: ‘booty’);

– *dafenükön, dafenükam*;

– *daget, dagetön*;

– bal värbas neföro pägebölas binon el *dakalkulön*. Ma fövots ad vödabuk gretik Volapüka vöd at kanon binön dil fraseoda: *dakalkulön bosi ad doats okik* (Linglänapüko: ‘it’s as clear as daylight’ = bos some fasilos, das kanoy dakalkulön osi medü doats oka);

– *daküpön* (värb at neföro pägebon);

– *dalölöfükön* (‘to fully extend, to complete etc.’). Värb at no pägebon plago;

– *dasägik, dasägikön* (= ‘to dry up’);

– *dastud, dastudön* (= ‘to learn {by heart}’). Sam: “...vomül: ‘Jacq. Stok’ klienof ad dastudön ko lädakor oka “Hümi Volapüka”... ”;

– stabavöd *datik* (= ‘invention, idea’) tefon publi bosa nulik u tuvi tuvedota (sam: “datikön medi”). Pö tikodayumäts anik subsat “datik” sinifon betiki lunüpi ä staböfiki, sevabo: “E pos datik lölöfik lunik ävedos kleilik in tik oma, / ed i mals nu ädasevädikons süpo po om”; “Fe i nog ün atim degtelat lafik pükas pepenöl ab edeadölas dabinon, kels to datik valik no äkanons paletuvön”;

– stabavöd *datuv* (= ‘invention’) i tefon publi bosa nulik. Cedob, das pö jenet at el ‘Schleyer’ äsümädom pükalöni Deutänapükik; leigodolsös päris sököl vödäs: *tuvön, da-tuvön — finden, er-finden*. In püks mödik tef vü tuv e datuv no binon so klülik. Vöds sümik ko foyümot: “le-” efe els letuv, letuvön kanons patradutön tefädo as els ‘deciphering, solution; to decipher, to decode’. Sams: “... ston labü penäts kil pitüvon, kel asä balid imögükon letuvi hieroglifas”; “Fe i nog ün atim degtelat lafik pükas pepenöl ab edeadölas dabinon, kels to datik valik no äkanons paletuvön”;

– *davobön* (= ‘to develop, to work out’; sams: *davobön vödabuki, nulalotografi, sludis*). Pö jenet at foyümot “da-” boso sümon ad el “be-” (vätälölsös tikodayumäti sököl: “davob vemöfik plu 30-yelik vödabuka”);

– ma vödabuks värb *dakodön* sinifon eli “tuvedön kodi, sevedikön dö kod”. Pö jenet at el “da-” sümon ad foyümot votik: “sä-”;

– pö defomam värba *dakonsumön* el “da-” sümon ad foyümot “fe-” (samo pö vöd: “fegebön”).

VII:63:2017

• Semikna pö ladyeks u subsats foyümot pabejäfö! no flunon küpidiko sinifi vöda rigik efe nen foyümot at; pö jenets somik kanoy fasiliko (u te fasilikumo) plaükön eli “da-” me ladvärb “vemo” u ladyek “vemik”. Sams: *dadobik*, *danolik* (= ‘highly educated’), *daskil*, *daskilik*, *dasnatik*, *davoätik* (= ‘striking’).

Cedob, das suvo el “da-” binon foyümot stülik, bi leno flunon siämi vöda, ab vedükon vödi plu notodiki, fäkädüköli, lenofiki, sevabo:

– *damidunan* (‘arch villain’);

– *damistom* (‘beastly weather’);

– *damaleditilö!* (‘damnation!’);

– *dasleitön* (‘to tear to pieces’). Leigodolsös sinifi värba sleitön (‘to tear up’);

– *dastupot* (fe vöd at no pägebon, ab daloy niludön, das kanon patradutön dub notodot: ‘abnormally stupid thing’);

• El “da-” votükon pluuneplu vemo räyuni vöda. Pö jenets somik suvo vöds siämaröletik Volapüka (sevabo ko el “da-” e nen foyümot at) baiädons ko vöd ot natapüka(s) seimik. Foyümot pabejäfö! leno sinifon vemami u veütükami, te sinifon, das vöd labon sinifi zuik (e suvo metaforiki) ma sit siämas vöda seimik in natapük ömik. Samo värb *bridön* tefon nimis, näsäkis, fitis (dabinädis mufik ä vötükölis topi okas), el *dabridön* tefon planis. Vöd *bridöp* patraduton dub vöd Linglänapükik ‘farm’ (els ‘fish farm, stud farm’), el *dabridöp* dub el ‘greenhouse’. I dabinon vöd siämaröletik lebrid (Linglänapüko: ‘cultivation’ tefü plans). Lebrid binon jäfud plu nolavik ka *dabrid*, bi pö lebrid lebridaplans nulik kanons pubön.

Vöds: *dacen*, *dacein* < binons vödeds nolavik, kels kanons tefön ceni lölöfik löminas, bidas nimavoleda, ... Bal stabavödas at pegebon as vöded keredafüsüdik, sevabo: “Ün 1903 ‘Rutherford’ e ‘Fr. Soddy’ (pemotöl ün 1877) älautoms säbinädikamateorodi famik. Ko atos period vestiga dacena natik päprimükon”. Vöds: *lecen*, *lecein* < tefon ceni lekreda (Linglänapüko: ‘convert to (another religion)’), väli lekreda nulik, äsä notodots sököl jonülons: “leceinön eki ad kritan”, “lecein ad rel kritik”, “lecein paganas”.

– värb *davebön* (Linglänapüko: ‘to hover’), kel neföro pägebon, tefon flitamodi bödas, flitamugas e näsäkas, äsä el Hermann Philipps eplänom. Kanons *vebön* (Linglänapüko: ‘to float’) lefog, sviet, smel (da cem).

Vöds: *dadilön*, *dadilädön* i dutons lü vödeds nolavik. Sam: “dadilön ad grad” (= ‘to divide into degrees ...’). Pla värb “dadilädön” (= ‘classify, categorize’) suvikumo plago vöd nen foyümot “dilädön” pägebon, as sam: “pönops padilädons ad: pönops pösodik, pönops dalabik, ...” “dilädön ad klads, ad grups, ad sogäts”. Too värbs ko foyümot pabejäfö! id äkomädons, sevabo:

“Penäds 73 atas no nog pedadilons ini grups”; “tribüt padadilon ud ad “mens regik”, ud ad els ‘Kel Owi’ ”; “I äjenos suvo, das men äkolkömon yegis, kels äbinons pro on löliko nesevädiks. Klülos, das i ästeifon ad dadilädön onis”; “tümörs pabepenons e padadilädons”.

Vöds *daglib*, *daglibön* (tefädo: ‘marauding, to maraud’) tio no tefons ma siäm stamädi “glib”, do glibans semikna belotädons domis no plu pebelödölis u tifons bosu usao. Ba ma ced ela ‘Arie de Jong’ glibans äsi daglibans dutons-la lü krimans.

Stamäd “glof” tefon dabinädi lifik, e metaforiko malon gretikumami u vemikami pianikis (gasedas ad toum bigik, niluda ad füm, bruma e mura ad vokäds jeka, e reta). El “daglof” ma küpet ela Hermann Philipps mödadilo tefon glofi nilü fimükan benosekik. Semikna vöd at sümon ad el “volf” e labon difüli dugälavik tefü cils. Sam: “El ‘Guy’ ädaglofom zänodü goks, döks, gans e dinduns”. Bo foyümot ot malon fiduni pö tikodayumät sököl: “taled ädaglofükon prodi okik” (pened de ‘Iacobus’: V, 18).

Värb *daglütön* (‘to set aglow’) malon *glüti* metaforik, logolsös: “senäl beatik daglütön ladäli”.

Stabavöd *dagud* (ladyek tefik kanon patradutön medü vöd Linglänapükik ‘dashing’) malon liföfi mena, leigüpo el *legud* tefon patöfi stunidabik mena u yega.

Ma vödabuk värb neföro pägeböl *dahitükön* tefon möki zibas u filädi. Stabavöd *lehit* malon vamoti vemik samo zibas: “zibäd lehitik”; “sup päböton lehitiko”. I gebäd metaforik äkomädon, sevabo: “logs lehitik” (‘sparkling’), “lils lehitons” (as mal fäkama).

Vöd *dajäf* tefon elis ‘doings and dealings’. Sams: “dajäf vola” (‘worldly bustle’); “äjelom eli ‘Lot’, kel pätomom dub dajäf nestönik nentütedan” (pened telid de ‘Petrus’: II, 7); “Atos binon büded, keli elilols primao, das dajäfols ma on” (pened telid de ‘Ioannes’: I, 6). Stabavöd labü foyümot leno tefon jäfi fümik.

Subsat *dajuit* tefon sini e sinifon nelabi täma u juiti tuik (sevabo: ‘immoderation, intemperance’), as sam: “No belodolsöd ladälis olsik me dajuit, briet e kuds taledik” (gospul ma ‘Lucas’: XXI, 34). Juit vemik (sevabo: ‘bliss, ecstasy’) pamalon dub vöd: *lejuit*.

Vöd *dakosäd* tefon dakosädi in süt, vabami (i küpälükolsös olis ad vöds sököl: *dakosädalitöm* (‘traffic light’), *dakosädapoldan* (‘point policeman, traffic controller’)). *Kosäd* tefon spikoti e püki. Semikna Volapükans äcänidons stabavödis at tefü od.

Ladyek “lienetik” tefon lanamalädi, ab el *dalienetik* (‘crazy, nutty, whacky’) tefon biti, desini, e reti, kels sümons ad uts lienetana.

Ma vödabuks kanoy *damiükön* (‘to spoil, to mar’) kosamis (bevü mens), kludo el “damiükam” mutonöv tefön senälis u fäkis. Ma vödems e vödabuks, *miükam* (‘corruption’) tefon dinis votik, sevabo: *miükön siämi*, *vödis*, *gospuli*.

Zöts tel (III) – fövot süfüla zülid de pad: 60

Argentine: Begob pardi, das no äsevob oli: dakipolös penedili oba; dönuob, yulob ole, das löfob oli, das neföro olöfob votikani, e ya asoaro obinobs matans.

Arlequin: Dönulöfol obi! O fred kion! (*Kidom nami ofik.*) O jiflen gudik! atosi no plu dönuosagolös demü dred, das nog ojenon mifät nulik. Dälolös ad lülogön oli; löfi olik gudiko ologob, ifi no plu ospikol dö on.

Argentine: Denu läb olik binon fümik, nemuiko so lunüpo, äsä ladäl obik osaidos ole.

Arlequin: Ö! Ya sis kiolunüpo no espikol somo! Dalilolös: bönelös obe blesiri ad reidön utosi, kelos pepenon is. (*Jonom penedi.*)

Argentine, reidof: „Löfob oli“

Arlequin, dunölo jästis: He! Kisi sagol-li?

Argentine: „Löfob oli.“

Arlequin: Givolös ati, dat id ob it reidobös: (*Reidölo silabis*) Le-ö: “lö”; fe-o-be: “fob”; o-le: “oli” - löfob oli, löfob oli... vöds at binons tu brefiks, plidoböv, if labonsöv lafabi lölik.

Argentine: Osagob onis ole dü lif lölik oba. Ab leadolös steifön obi ad koedön gegivön ole zöti, keli ätifom de ol.

Arlequin: Kis-li? Zöti kinik-li?

Argentine: Loterazöti olik.

Arlequin: O! nö! o jiflen gudik oba!, baläd peduinon; no plu spikobsös dö on. Om ba vilom-la ceinön sludi okik e flagom-la ati. Nö!, nö! val pefinükos. Löfol obi... lieg obik binon saidik.

Argentine: Söl lilob eli ‘Scapin’. Klänedolös oli ini dom obik, e segololös, pasä ovokob oli.

Arlequin, niigolölo ini dom: Vokolös üfo obi vemo suno.

Argentine: Sil, si!, leadolös bitön obi.

Arlequin, gekömölo: Ävokol-li obi?

Argentine: He!, nö! o flen obik!; vifiko klänedolös oli, ekö! lükömom, jäpan kipom nog zöti.

Fin fredadramatila at ofovon in gased gustulik.

Klotem karasiuta (I)

fa ‚Dazai Osamu‘, tradutod fa kadäman: ‚Danny Zhang‘, kel epenom dö atos: „Koned at ninädon mödikosi vemo Yapäniki (ed i setis), keli no kanoy tradutön nemediko ini Vp. Esteifülob ad tradutön bai sinif patik e rigik. Ekö! e juitolsös oni!“!

Diläd: I

Belem seatöl in Nolüda-Hondeän panemon el ‚Bonju‘. Bi te komädon me lubels mö mets za kiltum, no kanoy tuvön oni su kaed komunik. Vöno is äbinon mel lardik. Baisagädiko ven generan (‚Shögun‘): ‚Yoshitsune‘ äfugom nolüdio ko lefamülans okik, äbeigolons is ad lovenafön lü topäd fagik: ‚Ezo‘. Ettimo naf onsik äjokon ta belem ebo ot. Su klif bimagik belas ninikün nog dabinon retod joka: klifavöl redik veitotik mö kvadamets za tum.

Lubel at panemon el ‚Mahage-yama‘ – bi if löpiologoy ä! belaklif de vilag nilü belafut, sümon vemo ad jevod galotöl – ab jenöfo sümon plu ad profül bäldana.

Nolüdaflan lubela jönon vemo, e sekü atos binon famik topiko. In vilag nilü belafut dabinons famüls te teldegs – soalöföp sonemik. Flumed duflumon finoti vilaga. Löpiogolölo ve flumed mö liöls za tel, nügoloy ini belabäk ela ‚Mahage-yama‘, kö sturon vatafal lämpik geilotü mets za kildegs. De finod hitüpa jü ut fluküpa, redons löliko bimableds su lubel at. Dü tim ot lubel fulon me tävans de zifils nilik – donü vatafal igo maifons tiedöps anik.

Finü hitüp at seman enoyon in vatafal – no ebinos oksasen desinik, ab te mijenot. Äbinon studan labü skin vietik, kel ikömon de zifil nilik isio ad konletön planis. Nilo glofons filigs leseledik, e konletans – samo on – suvo kömons ad kobükön onis.

Äl vienüds kil vatafala stanons klifavöls skapik e geiliks – te vesüdo dabinon slitod rovik, klu ve klif bluk is flumon donio. Dü yel lölik klifavöls nilik luimöfons dub spil vata, e filigs glofons valöpo su ons, svonölo dub lemür vatafala.

Studan at ebegrämon klifavöli – äbinos pos zedel, ab sol göla-fluküpi äsvieton nog su sömit. Ebegrämölo zao lafi, ston dis futs onik – gretotik äs kap – süpiko etrovon. Studan täno eفالon de klif, äsva pedesleiton-la. Primo älagon süpädo su tuigs, ab suno ebrekons, e studan fino edofalon ini gur luvokädölo lügiko. Tü timül et zao folans elogons osi nilü vatafal, patiko jipul bäldotü deglul in tiedöp nilik: studan enüsadon dibiko ini vat, ab täno koap löpik äsüikon – logs efärmons e mud bosilo emaifon – jit blövik ya ivorikon vemo, ab konletabog nog elagon su jots onik.

Fövot ofovon.

Kadäman: ‚Zhang Yutong’ etradutom poedotis tel fa hiel Edwin Arlington
Robinson. Tradutod at baiädon ko rigäd, sotefä labon fomi: ‚ABAB’.

,Miniver Cheevy’ (1910)

Miniver Cheevy, child of scorn, Grew lean while he assailed the seasons; He wept that he was ever born, And he had reasons.	,Miniver Cheevy’, cil toda äbinom. Äguirom pianiko sekü dod. Äbedrenom, das pimoto. Ed ekö! fe äbinons kods:
Miniver loved the days of old When swords were bright and steeds were prancing; The vision of a warrior bold Would set him dancing.	,Miniver’ älöfom delis vönik, ko glävs nidöl e jevods galotöl. Cedölo komipanis boldik, Ävedom stäatik e danüdöl.
Miniver sighed for what was not, And dreamed, and rested from his labors; He dreamed of Thebes and Camelot, And Priam’s neighbors.	,Miniver’ äseifom, bi no so äjenons. Ätakädom dü vob me drimäl, in kel ,Thebes’ e ‚Camelot’ äpubons, ed ela ‚Priam’ nilädanas fel.
Miniver mourned the ripe renown That made so many a name so fragrant; He mourned Romance, now on the town, And Art, a vagrant.	,Miniver’ äbelügom stimiki vöni, kel nemis so mödikis iglorükon. Äbelügom romati – nu lubegöli, e lekani, kel nu äglibon.
Miniver loved the Medici, Albeit he had never seen one; He would have sinned incessantly Could he have been one.	,Miniver’ älöfom elis ‚Medici’, do neföro äkolkömom bali omas. Vo ösinomöv nenropo, if om it äbinomöv bal omas.
Miniver cursed the commonplace And eyed a khaki suit with loathing; He missed the medieval grace Of iron clothing.	,Miniver’ ämaleditom volädi e dünädaleigedi nestümabik. Äledesiro marnadi mu vöniki. O! kio lekeinik!
Miniver scorned the gold he sought, But sore annoyed was he without it; Miniver thought, and thought, and thought, And thought about it.	,Miniver’ änestümon goldi. Äsukom oni, ab nen atos, id äfavükos omi. ,Miniver’ ätikom, ed ätikom, ed ätikom, e dö on ätikom ai.
Miniver Cheevy, born too late, Scratched his head and kept on thinking; Miniver coughed, and called it fate, And kept on drinking.	,Miniver Cheevy’, pimotoö tu latiko, äkratilom kapi ed äbleibom tikön. ,Miniver’ äkögom, oki fätükölo, ed äbleibom ludrinön. ■

VII:68:2017

Poedot telid fa hiel Edwin Arlington Robinson leigo petraduton fa hiel Zhang Yutong ma fom rimodas rigik, ön jenet at: ‚ABA‘.

The House on the Hill (1894)

They are all gone away,
The House is shut and still,
There is nothing more to say.

Through broken walls and gray
The winds blow bleak and shrill:
They are all gone away.

Nor is there one to-day
To speak them good or ill:
There is nothing more to say.

Why is it then we stray
Around that sunken sill?
They are all gone away,

And our poor fancy-play
For them is wasted skill:
There is nothing more to say.

There is ruin and decay
In the House on the Hill:
They are all gone away,
There is nothing more to say.

Dom su lubel (2017)

Valikans ya emogolons.
Reton dom färmik stiliko.
Vöds nonik plu posagons.

Da möns brekik lebladons
viens, koldiko ä japöfiko.
Valikans ya emogolons.

Id adelo, nonikans komons
ad spikön gudiko u badiko:
vöds nonik plu posagons.

Kikodo-li? das steps zugons
zü yan vorädik, jinölo zogiko.
Valikans ya emogolons.

I pleds drimik epäridons.
Pro ons drim ibrekon jebiko.
Vöds nonik plu posagons.

Anu, te failots dabinons
in dom su lubel staniko.
Valikans ya emogolons.
Vöds nonik plu posagons. ■

Koräkot tefü fredadramatil in gaseds mayula e yunula

Fredadramatil: "Zöts tel" ninädon vödi: biliet < ad malön dinis tel, sevabo penedili jiela Argentine e loterazöti hiela Arlequin. Ön jenets bofik ye no kanoy gebön vödi at.

Volapüko "biliet" ai binon Linglänapüko: 'ticket' e Deutänapüko: 'Fahrkarte' u 'Eintrittskarte'. Sams votik binons:

famülabiliet, glatabiliet, trenabiliet; mobiliet (*'einfache Fahrkarte'*, *'one-way ticket'*); nügolabiliet; vegamabiliet; zitävabiliet,

In fredadramatil at kludo mutoy plaädön vödi: biliet < dub "zöt" u – if zöt jiela Argentine patefon – "pened(il)" ●

YELOD 27^{id} NÜM: 08 GUSTUL 2017 Pads: 69 jü 80

O Volapükaflenes valöpo!

Ün gased mula at primobs ad notükön konoti fa el Fritz Reuter: lautan Deutänik. Pemotom tö 'Stavenhagen' in Nolüda-Deutän lofüdik (logolsös kaedi dono) ün yel 1810. No äbinom julan gudik, e bi poso äbinom liman hilepulakluba lölimik, äcödetoy omi kodü "limanam pö klubs letträtik, e mayedanof" ad dead ün 1836 – bäldotü yels teldegmäl, ab leigüpo äbenädöm omi ad fanäbamapönod kildegyelik. Pelelivükom ye pos yels vel.

Äprimom ad lautön konotis primo Löpa-Deutänapüko e poso in dialeg Dona-Deutänapükik di Mäklänburgän, so das sänsuracifod no äkanon suemön cogavödis krütik oma, kels ätefons dinädis bolitik e sogikis.

Dist vü Löpa- e Dona-Deutänapük binälön in at, das "tonavotükam telid ü Löpa-Deutänapükik" vü 500 e 800 p. Kr. no äje-non in Vöna-Saxänapük, de kel dialegs Nolüda-Deutäna ärigons.

Kludo fikulos igo pro Deutänans ut, kels no ädaglofons in Nolüda-Deutän, ad suemön dialegi ela Fritz Reuter. Konots oma pätradutons ini püks votik mödik, ab pas ün 1976 id ini Löpa-Deutänapük (el Reuter no idälom atosi).

Tiäd rigik konota, kel papubon in gased obsik, binon: "Wat bi 'ne Aewerraschung 'rute kamen kann" (Löpa-Deutänapüko: *Was bei einer Überraschung herauskommen kann*). Kadäman obsik: 'Igor Wasilewski' ätradutom konoti at me tradutod vemo gudik di 'Esperanto'.

Das juitolsös oni, vipom oles

HPL-L-RS

Zöts tel (IV)

Fa ‘Jean-Pierre Claris de Florian’, tradutod fa kadäman: ‘Igor Wasilewski’

Süfül degid.

Els Argentine, Scapin

Scapin, *képölo zöti in nam*: Dilekans diabik at ai zögoms jü del lätik...

(*Küpom eli ‘Argentine’ e pladom zöti okik ini pok.*) Ha! Ägolob ebo lü ol, o ‘Argentine’ jönik oba!

Argentine: Id ob binob vemo kotenik, das kolkömob oli. No sevol-li, kis äjenon dü fabin ola?

Scapin: No, kis äjenon-li?

Argentine: ‘Arlequin’ badik et äkünöm ad visitön obi, ab ägetedob omi so, das ämoükob de om desiri ad gekömön.

Scapin: Valikosi älogob, o lädü! ästanob len gul süta, ven äfärmükol fenäti oluk no vilölo dalilön omi. Ab spikobsös dö bos, kelos plu nitedon obi! Memol gudiko, kisi äpromol obe poszedelo.

Argentine, *flanio*: Gudö! (*Laodiko*) Si!, ofölob promi obik; ab büo binob vemo kotenik, das kanob notodälo spikotön ko ol. Matikob ad palöfön; kodü atos, o ‘Scapin’ löfik oba, if senäl oluk kol ob binon vo stedälük, spelob, das ovedükol obi läbiki. Danädü steifs gudik jikonömana yunik oba: lädü! ‘Rosalbe’ binob liegik e no flagob, das himatan obik i binom somik. Vilob gevön ome ladäli obik e dalaboti lölik oba. Flagob de om te löfi omik. Sagolös üfo obe vemo stedälüko, va löfol obi, e va löfol te obi it.

Scapin: Ha! o lädü! viloböv sevön yulis mögik valik ad lesiön ole, das dü lif lölik oba...

Argentine: Dalilölös! binob mikonfidik; ven älükömol isio, älabol in nam zötüli, keli kälöfiko äklänedol. Fümob, das binon pened de vom.

Scapin: Pened de vom! ob! kanob lesiön oli...

Argentine: Vilob, das givol oni obe; flagob osi. If no, no olabol obi.

Lädül: ‘Violette’ ya etuvof löfani, kel ägivom ofe penedis obik; vilob binön leigo läbik äsä lädü! ‘Violette’.

Scapin: Obinos obe fikulik ad kotenükön oli, bi dü lif lölik oba neai vom epenof obe.

Argentine: Atos binon käfed ad no jonön obe zöti, keli äkipol in nam; e refud oluk jonon, das nilud oba binon kuratik.

Scapin: Sio vipoböv, das blufol löfi obik dub dunots fikulikum. Vemo posüpädol, ven ologol, das binos te loterazöt. (*‘Argentine’ fanädog oni.*)

Argentine: Fino labob oni, ed ecütob cütani gretikün menas valik!

(*Vokädölo.*) O ‘Arlequin’! o ‘Arlequin’!

→

Süfül degbalid.

Els Arlequin, Argentine, Scapin

Arlequin: Kis-li? Kis üfo binon-li? Etifom-li bosu de ol?

Argentine: Nö! o flen obik! güo efanädob zöti olik; ekö! binon is. Nu binol liegikum se obs bofik, ed ob paliegükob fa ol. Ed ol, o söl: 'Scapin'! kel äkredol ad cütön obi, e keli obo ecütob, meibob oli, das ai so frutiko otivolös, äsä änu ädunol. Ab mutol lärnön ad gudikumo dakipön fruti skila olik. Adyö! obs sunädo omatikobs ed ojuitobs liegi obsik.

Arlequin: O neläbikan! Keliedob ko om. Dalilölöd, o 'Scapin'!: läd neodof dünani, if vilol, buikumo olasumobs oli.

Argentine: O! tefü atos, lenö! no binom saidiko fiedik. Adyö! o söl 'Scapin'! Söl 'Pandolphe': fat jikonömana obik, ogevegom lü 'Bergamo' ünü dels anik. 'Arlequin' ed ob usio ovegobs ko om. If labol düneti seimik ad lekonfidön obes, tefü län et, vilöfo ofölobs oni. Ab if desinol ad plöpön pö at, memolöd gudiko, das neföro kanoy säflenükön löfanis, bi ai orekosilons odi negönü utan, kel esäflenükon onis. (*Mogolons.*)

Süfül degtelid.

Scapin, soelik: Atos nemuiko trodon obi: se dalabot obik nosi äriskob, ed äbinos obe mögik ad gaenön mödikosi.

FIN

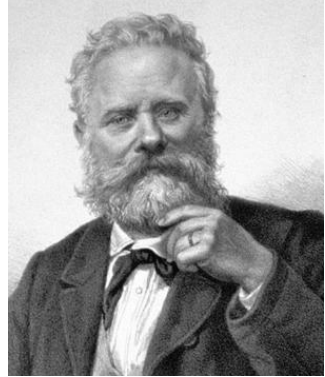
Kis jenon-la, ven belegivoy eki süpädo (1)

fa 'Fritz Reuter' (petradutöl ini Volapük fa 'Igor Wasilewski'); däsinot donik fa 'Josef Kriehuber' magon lautani; däsinots fovik pämekons fa 'Otto E. Lau'.

Ven kritidatim jönik änilikon, ün tim et kösömiko äbinos domü obs rönam, spikam e bit klänöfik, e klänedam mödik. Ini cem bal löliko äproibos obes: cils < ad nügolön.

Us äseadof motül löfik oba kobü jinägans anik ämeköls demü kritidazäl klotemis nulik pro sörs obik e pro obs: hipuls, bi ettimo yäks e blits pro hipuls pämekons nog in dom lönik, e no fa skrädans vogädik. – Semikna äkösmoy ad lüvokön bali u votiki obas iflabülölo logis ota ed ätegolo namis ota medü glufs sakilik.

Somo pädugädon diseinü blufaklotam ini cem piproiböl.

Glufis sakilik inüdugof lemot oba ün tim et, kü ün yel ipasetiköl sör bäldikün oba: 'Lisette' izüdoatof me nams ad tüvön, binü bid kisotik stofa juüpil ofik pimekon. "Ö! logoyöd jipuli at!" äsagof lemot obik. "Kiokäfik jijäpan binof!" Stebedolöd, ad atos vilobs pladön stöbi!"

Täno alenükof glufis ofe, e sis tim et no plu alseiman peleadon nügolön ini cem nen glufs sakilik.

Äsä pals äbinons kläniäliks, so id obs: cils < älabobs klänis obsik. – Bü kritid späläböbs gefataimik pädabreikons, ed utos, kelos dü yel bal pikonleton, päsesumon. Täno remam äprimon. — Fat obik nomädiko ägetom de alan obas bemülili snilamalaiga e stibi bal; ibä äsevobs, das üf älegivobsöv onis ün kritid, pögegivonsöv obes tü del nulayelik.

Latikummo sörs oba nomädiko älegivofs ome päri pantufas pibrodöl, kelis neföro ägebom; ibä pos deadam oma ätuvoy päris vel bida somik in ramar oma.

If zuo zian obik: 'Schaening' ägetof nog köbi nulik, e lemotül bonäti nulik ä vamiki, ad kis obs valikans ikeyufobs, äreton nog dil gretikün mona pro motül.

E täno klänediäl vo äprimon, bi dins büo pemäniotöls äbinons vönao-loveiks ä neceinoviks.

Fino, ivedölo fümälük ed iremölo yegi jönik seimik lä yudan: 'Meyer' pö stip kazetik, das ökanoyöv tökön oni – bi dö atos nämöfikiko pimeibobs –, ägolob labü fred in ladäl obik lü motül oba, ed äsagob: "O motül! ojedob bosu pro ol asä 'julklapp!'" *

Fövot su pad: 76

* Vöd at rigiko Svedänapükik malon legivoti ini cem pajedöli pos nokam laodik len yan.

EL “DA-”: FOYÜMOT TÖBO DASEIVOVİK (IV)

fa vicifal: ‘Daniil Morozof’

Ma vödabuks, värb *damufükön* (‘to break in, to train’) kösömo muton reigülön me yegod: “jevod” (i ba “tood”-li?). Värb *lemufükön* sinifon eli ‘to shake, to toss’ (lemufükön kapi, bimi), vöd *mufükön* tefon mufi ut, pö kel din no pafeaplodon (sam: “salig bäldik ämufükön tuigis oka in vien”).

Värb *danünatemön* (sevabo: “nünatemön medini”) sa defomots ona tefons lekäli patik, sevabo: *danünatemam* (‘inhalation’), *danünatemamapararat* (‘inhaler’), *danünatemamastitod* (‘inhalatorium’).

Stabavöd *dareig* no tefon nämädi, boliti, reiganefi ni sümikosi alseimik. Sams: “in zif et fred gretik ädareigon” (duns paostolanas: VIII, 8); “sinod edareigon ed ekodon deadi” (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Roma’: V, 21); “püd Kristusa dareigonöd in ladäls olsik!” (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Colossae’: III, 15); “Nog ai krig fovon ad dareigön vemiko bevü palets nämädik tel”; “vamots dareigons mö grads pu –157”; “teläl ädareigon in Vpavol”.

Vöd *dasaman* kanon patradutön as el ‘epitome, paragon, model man, role model’, ed el *dasamik* as ‘exemplary, model, perfect’.

Vöds: *dasevädukam*, *dasevädukön* (tefädo els ‘revelation, to reveal’) tefons reli.

Vöds: *dasnur*, *dasnurön* kaladon toni baltonik motora, samo flitömamotora, e värb *snurön* (‘to curr, to purr’) tefon kati.

Värb *taetön* tefon notodotis senälas difik, ed el *dataetön* (= ‘to mortify (flesh), to restrain’) labon sinifi relik, as sam: “ägebädons ön mod tio kritik dataeti ud oknoädi” (is subsat “dataet” kanon patradutön as els ‘asceticism, austerity’).

Värb *datanön* (= ‘to lash, to tie down’) sa defomots oka tefon tami fimik yegas (fledi, päkemi, sailis) medü lefads u jains.

Vöd *davog* (= ‘boom, state of being in vogue / highly coveted’) binon fom pevemüköl ela “vog”.

El *dayagön* tefon yagi metaforik. Pö yag sukoy nimis, ven dayagoy, tän u pöjutoy meni, u steifoy ad rivön zeili seimik. Sams: “Prem gretik pilofon pro utan, kel öplöponöv ad gleipön mani lifik u deadiki, e do ädayagoy jenöfiko omi, äsevom ai ad skeapön”; “...dayagob zeili ad dagetön premi sülik” (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Philippi’: III, 14); “Vitolöd desiris yunöfik, dayagolöd gidi, lekredi, löfi, püdi ko utans, kels lüvokons Söli se ladäl klinik!” (pened telid de ‘Paulus’ ele ‘Timotheus’: II, 22).

• Semikna vöd ko foyümot pabejäföl labon sinifis plu bal ma difüls siämik ela “da-”.

As sam, vöd *daben* labon sinifi sogädik ed uti relik. Balido, el “daben” kanon tefön vipis lezälük pö dinäds calöfik, samo ven sagoy *dabenatosti* (*dabenö! dabenile! vipobs Volapükafles dabenile*). Telido, vöd ot kanon malön beni veütikün ma rel kritik, sevabo savi u benükami lana sekü bevegam *dabenavega*. Sams: “glüg romik, plödü kel daben leno dabinon”; “ibä logs obik elogons dabenile olik” (gospul ma ‘Lucas’: II, 30); “ebevegons dabenavegi” (duns paostolanas: XXII, 4).

El *leben* balna pegebon pla “daben” in sinif relik, sevabo: “Leplekols utosi, kelosi no sevols; obs leplekobs utosi, kelosi sevobs; ibä leben binon se yudans” (gospul ma ‘Ioannes’: IV, 22).

Leigüpo ladvärb (suvo as lim koboyümavöda) *lebeno* tefon bosi plitik u benoplöpiki, sevabo: *lebenomotedik* (Linglänapüko: ‘well born’, Rusänapüko: ‘blagorodnorozhdjonnyj’), *lebenosmekik*, *lebenosmelik*.

Värb *daflapön* tefon, balido, flapis mödik lunüpik vemöfik

(Linglänapüko: ‘beating’), äsä pö notodot “daflapön vielio” (sevabo:

‘to beat black and blue’), telido, flapi vemöfik pefidunöl bal, äsä pö tikodayumät “daflapön me gläv”.

Stabavöd *dafom* tefon:

– volfi, bevü votikos medü dugäl, as sam: “dafom koapik, lanöfik e südöfik yunanefa”;

– menodi, gudükumami: “dafomam näma konömik kontinäna”;

– jafädi bosa nulik, fiduni fomama, datuvi, äsä pö tikodayumäts sököl: “demot ü pöpapenät ädafomikon se hierat ü kultanapenät”; “eplöpom ad dafomön valemäpüki jenöfiko geboviki”; “piano se vödapenät tonatäpenät mö konsonats 24 ädafomikon”.

Lefom binon vödod gramatik e tefon votükami värbas. I dabinons vöds kuratikum: *sufalefom*, *dunalefom*, *vüamalefom*.

El *dakipön* patraduton as ‘to keep, to preserve’ (*dakipiäl* binon el ‘conservatism’). Balido, *dakip* somik kanon tefön suemodis nedabinotik, äsä pö notodots sököl: *dakipön baläli*, *cali*, *vönao-loveikodi*, *lifi okik*, *vödi* (ninälo, in ladäl), *kuradi*, *titulis* (pö depenam vödema)... Telido, malon stöpädi büdü cifod efe *dakipi* calöfik pluuneplu lunüpiki, sevabo: “...ivedof jimatan omik ad savön lifi fata okik: feudan bäldik gedaherik, keli söl: ‘Gerfaut’ idakipom in fanäböp demü nefölot smalik” (id äpenoy: “kipedön in fanäböp”); “mans, kels ädakipoms Yesusi” (gospul ma ‘Lucas’: XX, 63).

Värb *kipön* (= ‘to hold’) mödadilo tefon yegis dabinotik, kels kanons pagleipön, as sams: *kipön eki len brad*, *kipön lögädadili vära in nam oka*, *kipön saki*, *kipön häti*, e ret.

“...‘Rupert Kniele’ äplänom lenomis Volapükagramata, kelis men yunik äkanon fasiliko dalärnön lölöfiko e fümiko ünü degtelat läs lafik düpas”; “I ün tumyel 20-id kanoy bo nog vemo dotön, das mens valik Stralopa, Frikopa, Siyopa e Meropa, igo Yuropa olabons-la seimüpo fägi, ad dalärnön pükis tel”; “Vaniko idalärnob in gümnad Linglänapüki e Fransänapüki, Spanyänapüki e Litaliyänapüki; is no äsuemob vödi balik bal”.

Värb *dalilön* labon sinifis tel, sevabo: eli “lilön küpälo” (*dalilön toni, dalilön tidani*) ed eli “lilön löliko nunädi calöfik” (*dalilön büdi*). Subsat *dalilan* kanon malön spionani efe utani, kel muton bai cal oka dalilön kläno.

Värb *lelilön* sinifon eli “lilön jü fin, lilön löliko, dagetön nüni u seivön bosu pö lilam”. Sams: “Kobanef älelilon ko lied gretik atosi”; “Ven reg : ‘Herodes’ älelilom atosi, äfäkkikom...” (gospul ma ‘Matthaeus’: II, 3). El *lelilam* binon el ‘perception’.

Värb *dalogön* labon sinifis kil: balido, eli “logön löliko” (sam: “dajonäd pädalogon”); telido, eli “logön bai cal oka ü calöfo” (‘to inspect’); kilido, eli “logön küpälo ä lunüpo”. Ekö! vöds votik ko stabavöd ot: *dalogan* (‘sorter, quality inspector / examiner’ pö prodam), *dalogal* (‘inspector’), *dalogam* (‘inspection’), *dalogamatäv* (‘inspection tour’), *dalogamabür* (‘inspectorate’). Värb *lelogön* sinifon eli “sienön me logam” u “logön küpälo”, as sam: “Kelos ädabinon de prim, kelosi elilobs, kelosi elogobs me logs obsik, kelosi elelogobs e nams obsik edoatons” (pened balid de ‘Ioannes’: I, 1); “Ven nu reg änükömom ad lelogön lotanis lenseatöl, älogom us meni, kel no ilenükon matedaklotemi” (gospul ma ‘Matthaeus’: XXII, 11).

Stabavöd *damüt* labon sinifis tel. Balido, sinifon müti vemik, as sam: “Ab i täno nog ädamütob obi, e no ämufob” (leigodolsös vödemadiledi rigädik ot, sevabo se el “Lad trätik” fa hiel ‘Edgar A. Poe’: ‘But even yet I refrained and kept still’). Telido, labon sinifi metaforik, kel no tefon meni, sevabo: “damüt katastrofas”, “säkäd yufapüka valemik podamüton fifümiko me mod seimik”.

Värb *dasäkön* tefon u vestigüli staböfik jü in pats smalikün, u jenädi calöfik, samo ven dasäkoy krimani, krigafanäbi, I dabinon vöd: *krodadasäkam* (sevabo: ‘cross-examination’).

Stabavöd *dasev* semikna tefon noli lölöfik ä suvo klänöfiki, sevabo: “dasev tefü müster Kristusa” (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Ephesus’: III, 4); “bi no edasevol timi, ün kel God evisitom oli” (gospul ma ‘Lucas’: XIX, 44; pö jenet at värb pabejäföl sümon ad el “seivön”). Ye mödadilo tefon lecedi calöfik u lobüli, as sam: “podasevon as yufapük valemik”; “dasevön eki as cif”; “kongred no pädasevon fa om”.

Äsä sams ejonülons, foyümot “da-” mödadilo malon, das vöd nemon dini pato veütiki u flunilabiki (samo calöfiki, löpikumipi pladätem titulas).

Semikna el “da-” malon jenöfi, dabini (sams: dabinön, davedön). I malon fiduni.

Foyümot ot i malon kurati stuma seimik. Kobü nem röletana el “da-” malon bäldoti vemikum. Binos nitedik, das pö jenets sümik foyümot “le-” kanon sinifön regöfi, samo el “leson” binon plin, ab no posson. Nesuvo el “da-” tefon gretoti (*dalekop, dafän*).

If el “da-” malon vemöfi duna u senäla, suvo binos fikulik ad distidön ma siäm vödi somik ed uti votik, kel diston te me foyümot siämaröletik efe “le-” (*dadredäl, ledredäl; dadesirön, ledesirön*).

Semikna el “da-” jäfidon as foyümot stülik, sevabo no koedon davedön suemodi nulik, no votükon sinifi vöda rigik efe nen foyümot (*damidunan, damistom*).

Foyümot ot suvo votükon räyuni yegädik vöda. Defomamavöds ko el “da-” suvo dutons lü jäfüdavödeds (bolitik, biologik, Godavik). Pö jenets mödik vöd Volapükik nen foyümot baiädon ko vöd ömik natapüka semik, e vöd Volapükik labü el “da-” ko vöd ot natapüka in sinif nevoik ä metaforik (*dayagön, dakosäd, daglof*). Cedü ob, mög ad “metaforükön” gebi vöda medü el “da-” obinon vemo veütik pro volf Volapüka. ■

Kis jenon-la, ven belegivoy eki süpädo (1) – Fövot de pad: 72

Äkösömof ad gesagön: "Te no sagolöd, kis atos binon."

"Nö!" äsagob, "lü nek ospikob dö atos, ab te ole vilob säklänädön osi; binos din at u et."

Benö! Äbäldikumob ed älärnob ad seilön. Kludo äbinölo mö naed balid ün kritidatim as gümnadan in dom fata obik, äbinob so kländiälük tefü legivot oba, das igo ziom obik: 'Matthies' no äseivom oni.

Ye ebo ven äjäfob me nüpäkam ägebölo snilamalaigi, lefadi e papüri mödikumis, kas dinäd lölik ävöladon, änükömom ed äsäkom: "Kisi labol-li us?"

Ab ob äfägob ad seilön, ed äsagob: "Nosi!"

"O! nosi-li?" äsäkom, "ab ga logob, das labol bosu us!"

Ädönusagob: "Atosi no nedol sevön!"

"Binon-li atos gesag plütik lü ziom olik?" Ed eköl ägetob flapi sui cüg.

Pälenofölo älobunob, bi äbinob kilidkladan in gümnad; ed äsäkob, va äsevedom dö atos. Ägesagom: "Liedo sevedob, das binol nog hipul vemo stupik, ab ye ifi binolöv löpikün in jul lölik, leadobsöd laidulön stadi jünüik vü obs bofik.

Benö! kluo äzunob ed ävutob, bi dese hijäpanil deglulyelik somik nesaludan suvo ya vemo tipiko kösömom ad süsteigön honis okik.

Ziom obik äbinom men, keli badöfil pülik no ätupon, ab pö dinäd fefik äbinos "badik ad fidön kobo celis".* Kluo ägetirob honis.

"Benö!" dönu asäkom takediko: "Kisi üfo labol-li?"

"O ziom!" äsagob, "atosi no osagob, bi vilob süpädön me at moti obik e kläniko labükon ofe fredü."

"Dido", äsagom ziom obik, "vilol-li üfo süpädön ofi? Benö! leadolöd üfo obi sagön ole, das dü lif obik pasüpädob lesuvo, ye molegivoböv süpotis valik oba tä pip bal tabaka. Se freds klänik, kelis pösods votik labükons obes, suvo pajafons lieds veratik u nemuiko glif mödik e fav.

Nepliti kiomödik ga älabob tefü zian olik: 'Schaening'? Äsevob, das of, no ädalabölo bokili, ai äsumof snüfatabaki dese düd papürük. Kluo dü hitüпамaket epasetüköl äsludob ad kläno labükon ofe fredü, ed älegivob ofe snüfatabakiäri plitülik.

Fredükam ye vemo badiko änebenikon pro ob, bi äjedof yegi et ä kap obik, ed äsagof, das äbinob jäpan bäldik ä mu neplütik.

E nu, o son obik! Kiojönik äbinon süpäd ün yel epasetüköl, ven älabobs loterami gretik pro lubegans, pö kel ägaenob spulaluibi, mot olik trikaluhäti jönik labü kvat goldakölik, läd: 'Boldten' monitabliti, e söl pastan tülageli smalik!"

"Ab, o ziom!" äsagob, "ün kritidatim binos ga kösömot, e dins neplitik e kofuds somik no kanons jenön." — "No kredolöd osi", ägesagom. "Seidolöd oli! Tidodi ya ebüogetol. Nu vilob konön ole konoti:

* Fraseod Deutänik, kel malon, das ek binon pösod, ko kel fikulos ad kosädön.

Ven bü yels mödik älödob dü tim anik tö 'Parchim', ün tim et älifom nog in 'Güstrow' söl konsälal: 'Zarnekow' ko jimatan e daut omiks, e ko ons i lüsör omik älödofo.

Ün göd alik, keli God in sül äleadom jenön, voms kil vü düp: 11 e zedel spato ävabofs me yagavab smalik labü mädam travärik.

Föfo bökan äseadom su bamil säskrubovik smalik. Pödo su bams äseadofs läd konsälal ko lüsör, e daut ävabof su mädam travärik.

Ün del semik – brefüpo bü kritid – bökan änügom: "O söl konsälal!" äsagom, "dü neit ämotifoy se vab obsik böki."

Kluo söl konsälal: 'Zarnekow' äblasfämölo ädugolom mo e ge da cem ed äzunom. Ebo ven äjäfom me atos ma fäg okik, älüvabom foi yan lüblod omik: söl konsälal: 'Darius' se 'Parchim'.

Dü ettim elans di 'Parchim' äbuükons konsälalis bäldota madik ä sapafulika, ya gedaherikis, e te kol söl konsälal: 'Darius' ädälälöy dö luduns cogik anik, bi äbinom nog 'Supernumerarius' *.

Atos äbinom ya sis yels teldegkil, ed ikanomöv nu piano stopedön ad dunön jäpis, ab ätikom: "Ad kis binosöv-li frutik? Glato pledob rouli konsälala; kikodo üfo nejönükön-li logodi gudik oba dub logodajästs stümabik?"

Kluo äläidunom dinili jäpik seimik frutidü votikans.

Ye no konsälöböv seimane ad lucogedön frutidü om, bi täno äkösömom ad logädükön diniti konsälalik oka, ed utos, kelos ädefon pö om dinü lestümab omik, löliko päpläadon dub sidin oma.

Lükömölo ini cem söl konsälal: 'Darius' äbinom vemo lefredik demü kolköm, e söl konsälal: 'Zarnekow' vemo favik demü dinäd bökik, e ven voms äkömofs, tän äbinos lafo fred kodü dönulogam bloda, e lafo glum kodü nelogam böka.

Pämütoy ad finidön spatavabamis – bökan no äkanom ga seadön – e, das ävabom-la kobü daut su mädam travärik, no äbinos ga gidöfik.

* 'Supernumerarius': Titul at ämalon eki, kel äpreparom ad vedön calal. Suvo ädunodom caliko, ab no älabom diniti e mesedi calala, bi num otanas äbinon miedik. Sekü kod at ämutom stebedön, jüs calal dabinik ünecalikom ud üdeadom. Ettimo igo no ägetom mesedi.

Atosi nu dü tim anik äbepikoy, e fino valikans ägolons kobo ad lelogön topi, kö föfabam büäto ibinon. I konsälal: 'Darius' äküpedom oni vemo kälöfiko e ninälo äblöfädóm, das atos ba öbino-növ-la legivot kritidik jönik pro sör oka. Das ga önedom vegön lü 'Rostock' tefü cödäd gretik oka, e das täno id ökanom-la leigüpo bejäfön dini böfik.

Pos säned konsälals di 'Güstrow' e di 'Parchim' äseadoms kobo e vemo veütiko äspikoms dö dinäds zifis teföls.

Fövot ofovon.

Kadäman: 'Zhang Yutong' ämobom, das ösötobs labön vödis flukas anik mödadilo in topäds vütropik glofölas, kelis fats Volapüka dilo no nog äsevoms.

Slud kadäma dö vöds flukas anik

dimokarp – 'longan, Longan, ojo de dragón - *Dimocarpis longan*';

drakafluk – 'dragon fruit, Drachenfrucht, fruta del dragón' - *sots anik ela 'Hylocereus*';

duriod – 'durian, Durian, el durián - *Durio zibethinus*';

kivid – 'kiwifruit, Kiwi, el kiwi - *Actinidia deliciosa*';

mangod – 'mango, Mango, el mango - *Mangifera indica*';

mangost – 'mangosteen, Mangostan, mangostán - *Garcinia mangostana*'

papay – 'papaya, Papaya, papaya - *Carica papaya*';

rambut – 'rambutan, Rambutan, rambután - *Nephelium lappaceum*';

stelafluk – 'star fruit, Sternfrucht, fruta de estrella - *Averrhoa carambola*'

vatamelun – 'water melon, Wassermelone, melón de agua - *Citrullus lanatus*';

Yafeänapod – 'Java apple, Javaapfel, pumarosa - *Syzygium samarangense*'.

Vöds sököl ya epubons in vödaliseds fa el Ralph Midgley:

licid – 'lychee, Litschi, el lichi - *Litchi chinensis*';

plakmin – 'kaki, Kaki, caqui' - *Diospyros kaki*'; vöd: *kakid < bo binonöv bevünetikum, ab ya büo ilabobs eli "plakmin" se Fransänapük: 'plaquemine';

tomat – 'tomato, Tomate, el tomate - *Solanum lycopersicum*';

vöd: *podor, kel i dabinon us e sinifon otosi, panezepon. ■

Klotem karasiuta (II)

fa ‚Dazai Osamu‘, tradutod fa kadāman: ‚Danny Zhang‘

Dilād: II

De ‚doyō*‘ florüpa jü ut fluküpa, ai binos solöfik. Sus el ‚Mahageyama‘ pianiko smok löpikon, ed igo fagao kanoy logön osi – bi ün tim at piäfs dabinöl in bims fasilükons filami boadas, klu i kolatimekans jäfikons.

Dabinons domils za deg su lubel at – bal onas äbinon nilü vatafal e fagü votiks. Domilasöl no äbinom lomädik, e jipul in tiedöp, nemü ‚Suwa‘, efe äbinof daut söla – bofans älifons us dü yel lölik. Ven ‚Suwa‘ älabof lifayelis degkil, lä vatafal fat ofik äregulom me boads e jugäds tiedöpi, in kel päpladons sodadavat, biskits salöfik, daifets, e zibils votasotik.

Suno öbinos hitüp, e fuläds visitanas lü lubel ya ipubons. Algödo fat änüpladom dinis valasotik ini bäset, ed äkepolom oni lü tiedöp. ‚Suwa‘ äsökof omi, stepölo nüdafuto. Fat ye änedom sunädo gekömön lü domil ad filükön boadis, e ‚Suwa‘ täno äblibof in tiedöp go soelo. Sosuvä älogof kömi visitanas, övokädof laodiko: „Kömolsös ninio e takädolsös boso, plidö!” – somo fat okik ibüdülom ofe. Too vög so jönik jiela ‚Suwa‘ no ätuikon tefü lemür vatafala, e visitan nonik igo ägülogon ofi. Kludo dü del lölik ägetof yenazimis te tio luldegis.

Soaro fat ägekömom de kolatadomil löliko blägiko ad domiogolon ko ‚Suwa‘.

„Kisi eselol-li?” — „Nosi.” — „Ö! ö!”

Tisagölo lindifiko, fat älöpiologom lü vatafal. Täno, bofans ägepladons dinis ini bäset, ed ägekömöns lü kolatadomil oni kepolölo.

Ai dönu ijenos somo, jüs äfrodos.

Ifi te ‚Suwa‘ – soelo – äblibof in tiedöp, no änedoy kudön – pimotof in lubel ebo at, e leno ämögös, das ötridof-la klifi brekik, ud öfalof-la ini vat. If äbinos solöfik, ‚Suwa‘ äsvimof nüdiko in vat, ab no fagio. Sotefä ituvof visitanis, äröbülof heremi brefik redilik, ed ävokädof: „Kömolsös e takädolsös boso, plidö!”

If äreinos, ‚Suwa‘ äslipof su jugäd lä gul tiedöpa. Sus tiedöp äglofon bim gretik. Bledem densitik äsüikon love nuf, fomölo reina-nufüli mu gudiküni.

Büiko ‚Suwa‘ ai ilogedof fagao vatafali nenropiko sturöli, ed icedof, das ün del semik vat üstopedon ad flumön, bi vat ya somo mödik iflumon donio.

Fövot ofovon.

* ‚doyō‘: del degjölid bü prim säsunä alik.

YELOD 27^{id}

NÜM: 09

SETUL 2017

Pads: 81 jü 88

O Volapükaflenes valöpo!

Pro mens mödik, kels löfons ad bejäfön pükis, binos yof vemik ad tradutön vödemis se pük bal ini pük votik, balido ad tüvön, vio kanoy notodön saido kuratiko e suemoviko siämis, e telido ad juitön fredı, üf sperimänt at eplöpon. Tradut kösömiko ye läs fasilon, kas neno-lans ömna jinons cedön. Tradutoy siämi vödema, no vödis ona. Atos mögon te, if büo löliko isuemoy vödemi rigik.

Votaflano, ven reidoy bosı in natapük oya, mödadilo suem kuratik vöda alik no zesüdon, bi tikodayumät e büsev valemik oya saidons ad juitön vödemi. Kod atosa binon, das vöds jenöfo kösömiko no labons sinifi kuratik te bali, ab züädi sinifas plu u läs sümikas. Zuo vöds in püks valik pagebons in metafors. Dido kanoy konstatön, das suemods nedabinotik tio valiks ädavedons se metafors. El Albert Sleumer ettimo äpenom: "*Bi mens vo natälo no äbinons nolavans, primo suemods ti valiks te ätefons lifi balugik sa jafidi nulüdotas onik.*" (in "Pük menik", 1938).

Fe datuval äpenom in 'Volapük, die Weltsprache', 1880, das suemods valik Volapüka sötons mögiküno binön kleiliks e netelplänoviks, ed atos ömna älabon as sek, das Volapük demüton tu-kurati, kel voiko no zesüdon ed igo fikulükon gebi püka obsik.

In püks anik – as sams: Linglänapük e sperant – vöds suvo kanons pagebön me sinifs vemo valemiks e metaforiks, e kluo püks "dälälilik" somik mödadilo binons telplänovikums ka püks votik – as sams: Deutänapük, Volapük ed el 'Ido' –, kels binons "sevärikum" tefü geb vödas okik e flagons mediti e pükakurati pluiki.

Kludo, ven tradutoy vödemis se pük klada balid (dälälikum) ini pük klada telid (sevärikum), mutoy prüdön. Ai mutoy vätälön sinifi kuratik vödas u notodotas demü tikodayumät tefik e täno steifön ad tüvön vödis u notodotis pötöfikis. Klülos, das atos baibinon tefü tradut alik, ab püks ömik binons säkädikums ka votiks.

Vipobs reidanes hitüpadelis lätik jönik!

HPL-L. Pfs

AYEL EBLINON VOLAPÜKE YUBIDI

fa vicifal: 'Daniil Morozof'

Tü del zülid gustula bü yels: 130 kadäm balid Volapüka pästiton. Atos äjenon pö Volapükakongred valemik telid in zif Ba-yäna: 'München' tö 'Löwenbräu-Keller': bi-ribötädöp benosevädik pö el 'Stiglmaier-platz'.

Primo kadäm äbinädon me limans sököl:

Johann Martin Schleyer

(*datuval ä cifal; ba dilekal*)

Auguste Kerckhoffs (*dilekan, Fransän*)

Julius Fieweger (*Deutän*)

Rudolf Herold (*Deutän*)

Rupert Kniele (*Deutän*)

Heinrich Schnepfer (*Deutän*)

Karl Dornbusch (*Linglän*)

Joseph Holden (*Linglän*)

Angelo Ferretti (*Litaliyän*)

T. C. Winkler (*Nedän*)

Georg Bánfy (*Lösterän-Macarän*)

Moritz Obhlidal (*Lösterän-Macarän*)

Alfons von Rylski (*Lösterän-Macarän*)

José da Silva Teixeira (*Portugän*)

Waldemar Rosenberger (*Rusän*)

August Nilson (*Svedän-Norgän*)

(*bo cäl oma no päzepon*)

Charles E. Sprague (*Lamerikän*)

Francisco Fernandez Iparraguirre

(*Spainän*)

Joseph Bernhaupt (*Siyop*)

Kadäm et äbüojonidon ad yufön datuvali pö menod Volapüka, ab liedo kadämans ettimik äprimons pianiko ad vobädön yufapüki nulik nes demön cedi cifala balid (samo tidabuk sevädik yela: 1889 fa jiels 'Enderneitt' e 'Korovina' pro Rusänapükans änunon, das kadäm Volapüka ifinidon tonati: x). Sekü atos päsäcälons fa hiel 'Schleyer'. Ye äneküpons igo säcäli okas e takediko äbleibons ceinön Volapüki ad el 'Idiom Neutral', kel no plu äsümon ad Volapük.

Lätikumo el 'Schleyer' ädavedükom kadämi nulik labü limans kol ok ädivodöls (ba kanoy nemön oni kadämi telid). In el "Jenotem brefik Volapüka" nems anik pemäniotons, sevabo: els 'Rupert Kniele, Bernhaupt, Barazia, Plocek, Scherzinger, Foulques'. Ün yel: 1900 Volapükakadäm telidnaedo pädonunoganükon fa el 'Schleyer'. Famülanems anik kadämanas ettimik pemäniotons in el "Volapükagased pro Nedänapükans": els 'Zetter, Pinth, Zamponi, Colling, Kausch, Ludwig, Moll van Santbergen, Scherzinger, Gsell, Reyners, Sleumer, Basilescu, A. de Jong, Lederer, Obhlidal, Poletti'.

Posä Volapük pirevidon, cifef Volapükaneffa ästeifon ad kobükön kadämanis e dönulifükön Volapükakadämi (bo kanoy nemön oni kadämi kilid). Ün prim steifas et Volapükakadäm äbinädon me limans sököl:

Karl Ludwig (*Lösterän*), † 1943
J. G. M. Reynders, Sr. (*Nedän*), † 1963
A. A. Moll van Santbergen (*Nedän*), † 1938
Ştefan Basilescu (*Rumän*), † 1953
Arie de Jong (*Nedän*), † 1957
Albert Sleumer (*Deutän*) (*cifal ä dilekan*), † 1964
Jakob Sprenger (*Jveizän*), † 1951

Poso hiels 'Johann Schmidt' († 1977) (*Deutän*) e 'Filippus Johann Krüger' († 1992) (*Nedän*) ävedoms kadämans.

Dü yels mödik tumyela teldegid stad bisarik äbleibon dulön: kadämans Volapüka fe ädabinoms (samo hiels 'F. J. Krüger', 'B. R. Bishop', 'Jean-Claude Caraco'), ab kadäm Volapüka no äjäfidon as nogan calöfik. Ad vitön mistadi somik, kadäm Volapüka pädönu-noganükon ma dalebüd cifala velid: 'Brian Bishop' ün yel: 2007. Tüi tobul yela: 2007 kadäm at (ba kanoy nemön oni kadämi folid) äbinädon me limans sököl:

Brian R. Bishop (*cifal ettimik, nu stimacifal*)
Donald Gasper (*vicifal ettimik*)
Ralph Midgley (*guvan ettimik, nu stimakadämal*)
Jean-Claude Caraco, † 2015
Sérgio Meira (*nu stimakadäman*)

Kadäm at jünü jäfidon. Nutimo binädon me limans sököl:

1. Brian Bishop (*Linglän*): stimacifal sis yel: 2015
2. Donald Gasper (*Honkeän*): kadäman sis yel: 2006
3. Michael Everson (*Lireyän*): kadäman sis yel: 2012
4. Arden R. Smith (*Lamerikän*): kadäman sis yel: 2012
5. Hermann Philipps (*Deutän*): kadäman sis yel: 2012, cifal ä dilekan sis yel: 2014
6. Daniil Morozov (*Rusän*): kadäman ä vicifal sis yel: 2015
7. Igor Wasilewski (*Yapän, motedöp binon Polän*): kadäman sis yel: 2015
8. Zhang Yutong (*Tsyinän*): kadäman sis ayel.

Ba daloy lecedön kadämi nutimik geriani (medü cifals e pösods votik) kadäma balid e däti: gustul, 9 < zäladel, kel tefon kadämi cifamü cifal jölid. ■

Kis jenon-la, ven belegivoy eki süpädo (2)

fa 'Fritz Reuter', ini Volapük petradutöl fa kadäman: 'Igor Wasilewski'

Äspikotoms dö utos, viomodo äkösömay ad bitön tö 'Gustrow' tefü vestig lefilikvänianas, e tö 'Parchim' tefü komip vütorik*.

E viosuvo süts ömutons pasvipön, e viomodo cifodanef vemo lobabik öuton vügolön vü atos.

Söl: konsälal 'Darius' pö bespikam et ye vemo äpluom tefü lüblod okik, bi as 'Supernumerarius' nog älabom tikamagotis jönik mödik, kels ye pö konsälal: 'Zarnekow' demü mesedam alyelik pianiko iläsikons.

Ven valikosi at ibespikoms pro ben stükazifa: 'Güstrow' e stükazifa provinik: 'Parchim', ägoloms lü bed ed äjuitoms slipi gidanas.

"Obo," ziom obik: 'Matthies' äsagom kratölo kapi okik, äsva ästebedom, das tikets nulik ösüikons in ot, "dido mutoy säkön, kikodo – ibä sifals alyelo jenükons kobikamis tefü pold e lefilapold – no i söls konsälals labomsös-li kobikami oksik tefü lefilikväniäns e komips vütorik, klüliko frädü zifs? Ibä binos jenöfot: sisä söls obsik pato äbespikoms dinädi at, lefilikväniäns tö 'Güstrow' e 'Parchim' ai pavestigons bü lefilikam, e frut rajana at binon ga klülabik."

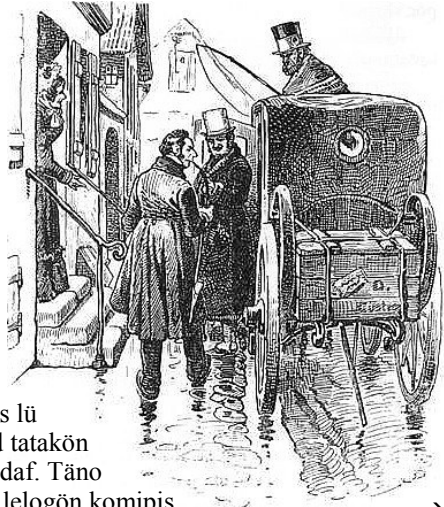
Klu söl: konsälal 'Darius' ävegom lü 'Rostock' e pos dels lul u mäls ägekömom labölo pödo in bökavab okik bogi gretik. Eküpölo oni lüblod oka äsäkom: "Kis binon-li in bog?"

Konsälali: 'Darius' ästegülön jäpiliäl okik, e stad oma di 'Supernumerarius' ägevon ome kuradi. Kluo ätikom: "Dunobös cogili", ed äsagom:

"Benö! fomälolöd: äkolkömob tö 'Rostock' jonani nimas natädik. Älabom i girafi, ed äjenos, das nim äpäridikon us. Ibä tidal löpajula obsik desinom ad fünön natädöpi pro jul okik, klu ätikob, das giraf somik öbinonöv prim gudik, ed äsevölo, das atos ögevonöv ome fredü, eblinob bomemi e küiri."

"Süpäd kion obinos," ätikom ninälo, "ven nuläliko omaifükons le-bogi ad logön girafi, ed otuvons böki.

Ye söl: konsälal 'Zarnekow' e voms okik no änitädälons dö girafs.

* Ettimo tü del balid mayula äblinoy jikunis lü bälät kobo tors, kels sunädo äprimoms ad tatakön odis medü hons, jüs bal otas ävedon vikodaf. Täno püd ädareigon. Zifibelödans äkömons ad lelogön komipis at, e konsälalef ämuton mesülön pro jel etanas.

Ven tü göd fovik konsälal: 'Darius' imovegom e desino iglömom bogi, lüblod omik stepölo da vestibül äküpom bogi labü giraf, ed äsagom: "Godö! 'Darius' eglömom girafi okik!" Ed ävokädöm lü jidünan: "Zigolöd e sukolöd mögodi ad sedön ati lü 'Parchim!"

Mögöd soik suno pätuvon e söl: konsälal 'Zarnekow' äsagom lü veigotan: "Pened no zesüdon. Glidolöd mödikna e sagolöd, das sedob me at girafi omik."

Veigotan in 'Parchim' ävabom foi yan söla konsälal, e ven äsafledom bogi, goldan bäldik: 'Bohn' ästanom fo yan ed äsäköm:

"Kis binon-li in bog?" – "Giraf" äsagom veigotan.

Goldan: 'Bohn' äkonom osi yudane: 'Freudenthal', e yudan: 'Freudenthal' geinele: 'Stady', e geinel: 'Stady' bodele: 'Hilgendörp', e no düp bal äpasetikon, das zif lölik äsevon: "Konsälal: 'Darius' edagetom girafi".

Vütimo konsälal: 'Darius' ägekömom de konsälöp e, ven änügolom ini süt okik, el 'Jochen Hilgendörp' bäldik ästanom fo yan okik, ed äsagom: "Deli gudik, o söl konsälal! Giraf olik änu elükömon."

"Kis-li? Diabö!..." konsälal ätikom, e ven änilikom lü dom okik, el 'Bohn' bäldik äsagom: "O söl: konsälal! Ven uplödükol girafi dese bog, jonolös lenimi, begö!, id obe!"

Ven konsälal boso pijsikölo ärivom vestibüli – verato – us ästanon girafabog okik. "Fopan kiom! Lüblod obik!" äluvokädöm.

"Ävilob kläno fredükön omi, ed om smilöfükom obi lo zif lölik! – Moukolöd bogi maleditik de dom obik."

Klu läd: konsälal 'Darius' äzi-säkof bevü tedans zifa, va al-seiman äsevom dö pöt ad sedön bosü lü 'Güstrow' e 'Rostock' äsagölo, das änedof sedön lebogi semik lü 'Güstrow', e mödoti vinatubas vagik lü 'Rostock'.

Jidünan ofik suno ägekömofof ed äsagof: "Glidis de söl: tedan 'Zichurius! Veigotan: 'Snakenborg' ovegom odelo da 'Güstrow' lü 'Rostock', e läd: konsälal sedofös yegis, ed om oledunom vali."

Benö! atos pädunon, e tü göd balidkömö, ven veitotan äblümom ad movabön, tedan: 'Zichurius' äsagom: "Benö! e bog läda: konsälal-li...?"

"O si!" veigotan äsmilom, "bog labü giraf! Sevob! Sevob! Äspikotob ko läd: konsälal it! Dinäd drolik, o söl: 'Zichurius!'"

"Benö! klu sevöl valikosi," äsagom tedan, e veigotan ämovabom. Äcogoy boso nämöfiko dö dinäd girafik konsälala, e jimatan löfik oma ämutof liedön mödo kodü fav omik. Ab pos dels kil u fols valikos pianiko päleodükon, ed ün poszedel semik läd: konsälal vemo koveniko äseadof ädrinölo kafü okik, ed äsagof lü ok it:

"Dani lemödik Gode, das dinäd maleditik fino epasetikon."

Tü timül et yan ämaifikon e penedihiblinan äblinom penedis tel; bal piladetöl lü söl: konsälal e telid lü läd: konsälal. Bofiks äkömons de 'Rostock'.

Läd: konsälal ämaifükof okiki, ab du reidam brads ofik ädofalons ve zekoap ofa, ed äluvokädof: "O Fat sülas! Kisi sinifon-li atos?"

Äreidof ed älaireidof, ab ai dönu otosi: viniselan: 'Ahlers' tö 'Rostock' ipenom ofe, das vinatubs gudiko ilükömons, ab i lebog, in kel ma sag bökana giraf päkipedon, ed äsäkom, kisi ösöton jenön tefü on.

Ebo ven ädäspereölo ägolof mo e ge in cem, ob älükömob: ziom olik 'Mathiess'. Ästanükof oki visü ob ed äsagof: "O ziom 'Matthies!'" – ibä ettimo ya alan änemon obi ziomi – "kis ejenon-lil! Kis ojenon-lil! Sevöl-li, kiöpo nu giraf maleditik dabinon?" – "Tö 'Güstrow'" äsagob.

"Nö! tö 'Rostock!'" äsagof ed äkonof obe kuratiko jenoti lölik äläükölo, das üf himatan ofik öllilomöv dö jenot et, ba övutömöv so, das pro of no düp stilik bal öretonöv, e täno miserabiko ädrenof. Klüliko ämutob

deflekön obi, bi smiläl äglepädön obi, ye suno kritaniko ätakedikob, e trodölo ofi äsagob: "Benö! zedolös osi, bi fino oklülükobs girafadinädi at. Odelo onedob golön lü 'Rostock' ed if vilol konfidön obi," äsagob, "okälälöb, das giraf maleditilik poblünönös kuratiko e stediko lü söl: konsälal 'Zarnekow', ven ogekömob de 'Güstrow'. Adelo binos tudel e tü fridel olabobs soari saludik. Klu lebog olükömon nog pötatimo."

Benö! atos ädönufredükon ofi, ed ädanof obi. Tü timül et änügolom söl: konsälal ed äsagom: "Soari gudik!". Ed ai änutülof obi, das leno ösagobös seimikosi, ägivof ome penedi de 'Rostock'.

Äreidom penedi, e pos reidam äjedom oni faviko sui tab ed äsagom: "Lü diab tefü cödäd oba! Odelo omutob dönu vegön lü 'Rostock!'"

"Atos binon benopötik," äsagob, "bi id ob nedob tävön usio. Kluo ovegobs kobo."

Fövot ofovon.

Klotem karasiuta (III)

fa ‚Dazai Osamu‘, tradutod fa kadāman: ‚Danny Zhang‘

Fövot dilāda: II.

Enu ye isuemof pianiko, das e fom vataspila e vidot vatafala ai äcenons. Fino id isuemof, das vatafal no äbinon teiko vatafal ot, ab ya icenon ad lefog. Id äkanoy sevön osi dub fom veitik vataspilas, bundanik, kels pifomons dub nüfal de rufon vatafala donio.

Ün del at ‚Suwa‘ nog ästanof jäfälölo nilü vat. Äbinos lefogik, e viens fluküpiik älaibladons japöfiko ta cügs redik jiela ‚Suwa‘. Äme-mof bosu pasetik – ün del semik fat ibradof ofi, logölo kolatafurnodi, ed ikonon ofe somo:

Seimna ädabinons telādans: ‚Saburō‘ e ‚Hachirō‘, kels äbinoms bimifälans. Ün del semik, blod yunikum: ‚Hachirō‘ äfanom trüitis anik ed äblinom onis domio. Blod bäldikum: ‚Saburō‘ ye no nog igekömom de bel, klu ‚Hachirō‘ büo äbakom bali pro ok it. Efidölo oni, äcedom oni mu benosmekiki, klu täno äfidom telidi, e kilidi – no äfägom ad stopedön, e fino ifidom valikis. Too süpädo äsoafom vemo. Äronom läi fonäd, ed äfidrinom vati valik se on. Täno äronom läi blukil fo vilag, e dönu äprimom ad drinön. Drinölo da koap omik süpädo äsü-breikons skails. Ven ‚Saburō‘ älükömon poso, ‚Hachirō‘ ya ivedom snek gianagretik, kel äsvimom in bluk. ‚Saburō‘ ävokädom äl om: „O ‚Hachirō‘!“, e snek gianagretik in bluk id ägesagom drenölo: „O ‚Saburō‘!“ Blod bäldikum ästanom su jol, e yunikum äsvimom in bluk. Ävokädons drenölo äl od: „O ‚Hachirō‘!“, „O ‚Saburō‘!“, ab nosi äkanoms dunön.

Lilölo konoti, ‚Suwa‘ lügik äsugof ko doats fata fulü kolatapüf, ed ädrenof nenropiko.

Gekömölo de mem pasetik, ‚Suwa‘ dotiko änutülof me logalips okik. Vatafal go ävisipon! – „O ‚Hachirō‘!“, „O ‚Saburō‘!“, „O ‚Hachirō‘!“

Fat ästörülom lianabledis redik su klifavöl, ed äpubons se ons.

„O ‚Suwa‘! Kisi eselol-li?“

No ägesagof. Äkluinof steifölo nudi okik, kel ya iluimon ed änidon dub vatatofs. Fat äleodükom tiedöpi sagölo nosi.

‚Suwa‘ e fat ästörülons bledis elas ‚kumazasa*‘, ed äbegolons belavegi fagotü mets kiltum de kolatadomil.

„Ba binos-la gudikum ad säregulön tiedöpi.“

Fat äprimom ad polön bäseti me nam nedetik, e flad sodadavata äfrakaton bosilo.

„Pos muhitadels nek oxänon sui lubel.“

Sol no nog löliko imodonikon, ab in lubel äreton te ton vienas. Bleds sigik kvärepilas e firas äfalons sui ons, äsva äreinos sa nif.

„O fat!” ,Suwa’ ävokädof po fat okik: „Kikodo nog lifol-li?”

Fat dotiko ätovülom jotis okik, logedölo logodi fefik jiela ,Suwa’, ed ätisagom: „Igo ob it no sevob.”

Cuvölo ridabledi, ,Suwa’ äsagof:

„Täno binos-la gudikum ad deadön!”

Tovülölo namis okik, fat ävilom flapön ofi, ab äzogilom, e fino ädoseidom onis – ya ibüologom, das ,Suwa’ özunof. Ab cedölo, das ya ivedof jilepul, äsufädöm.

„No binos so! no binos so!”

Cedölo disipi fata vemo stupiki, ,Suwa’ äspukof bleidi se mud, ed ämaleditof: „Stupan kiom! stupan kiom!”

Fövot ofovon.

* ,kumazasa’ – sot lövik bambuda: ,Sasa albo-marginata’.

Cogeds tel

fa kadäman: 'Daniil Morozof

Fat: Labob nunis badik. De omul mesed obik oläsikon.

Son: Atos sinifon-li, das oludrinol nemödikumumo? o fatil!

Fat: Nö! o sonil! Atos sinifon, das ofidol nemödikumumo.

Balan: Fägob ad mitulön meni alik me muf balik doata.

Votikan: Binol-li mastan di ‘karate’?

Balan: Nö! Binob fotografan.

Koräkot tefü gased gustula

Pad balid, fin setema balid:

... äcödetoym omi ... ad dead ..., ab leigüpo **äbenädöm omi** ad fanäbamapönod ... →

... äcödetoym omi ... ad dead ..., ab leigüpo **äceinoy deadacödeti** ad fanäbamapönod ...

Pök balid binon el -om in **äbenädöm**, pök telid binon sinif ba nepötöfik värba: **benädön**. Alo notodot: "**äceinoy deadacödeti ad ...**" binon kleilikum.

YELOD 27id

NÜM: 10

TOBUL 2017

Pads: 89 jü 96

O Volapükaflenes valöpo!

Studans Volapüka semikna pasüpädons dub patäds anik püka obsik. Is mäniotoyös bali somik, sevabo: geb pasetatimi in partisips, kö plaädons näiseti ad malön leigüpi ettimik. Tradutod fa kadäman: 'Igor Wasilewski' in gased at ninädon samis anik dö din at.

Ma § 226 ela "Gramat Volapüka", *Plusets kanons paträkön me pladul bala ud anas seta oksik dub partisipabidir Sams: ... Ägolölo love pon älogob dogi in vat äseatöli < pla: Du ägolib love pon, älogob dogi, kel äseaton in vat. ... Äbinom man fa valikans pälöföi, kels äsevons omi < pla: Äbinom man, kel pälöfom fa valikans, kels äsevons omi.*

Atos binon nekösömik, bi in natapüks ed in sperant ud in el ldo ai geboyöv partisipi presenatima ön jenets somik, bi dins plu bal äjenons leigüpo, kludo in presenatim paseta et. Is logols samis anik in tradutod fa kadäman löpo pamäniotöl:

"Ilöädölo se bed e ya ädrinölo kafi obik ällilob näio in luyal lenoidi jeiköl, ed ädalogölo nuläliko dese yan, äküpop söli: konsälal 'Darius' äbunölo zi in jit vietik. Äblasfämölo ed älenoidölo äbitom levemiko sekü vut, e lä bog ze gretik vobans tel ästanoms ätülölo luhätis okik ed äkratölo kapis." Ätradutom atosi se sperant:

"Leviğinte kaj jam trinkante mian kafon mi äüdis apude en la koridoro terurigan tumulton, kaj rigardante scivole el mia pordo mi ekvidis la senatanan mošton Darius çirkaüe saltantan en blanka çemizo. Malbenante kaj bruegante li šaümis de furiozo kaj apud kesto om granda staris du laboristoj tordantaj siajn çapojn kaj gratantaj siajn kapojn."

Jinos ye, das 'Arie de Jong' it ömna no äföлом nomi in gramat oka:

*So ägolom äpredölo e milananis äsejedölo da Galileyän lölik.
(Marcus I, 39)*

Ab in gospul ma 'Lucas' (VIII, 1) äpenom:

Ven ätävom pos atos de zif e vilag bal lü votik, predölo e lenunölo gospuli regäna Goda,...

I mastans ettimik votik no äjinons binön löliko fümiks dö dinäd at.

Ai dabinons dins nitedik, kelis kanobs vestigön in pük obsik.

Yofami mödik vipom Volapükanes valik:

Hermann Philipps

SIL VAGIK (I)

'Clear Sky' fa 'Frank Roger' ini Vp. petraduöl fa Hermann Philipps

Äsevob, das el Jonathan äbinom hipul patik. Äbinob natavi-tidan omik dü yels anik, e ze gudiko äseivom omi. As julan pato ägudom tefü natavs. El Jonathan äbinom julan vemo sagatik, dasamik, ab boso ädöfom tefü kosäd sogöfik. Älabom flenis nemödik u nonikis, no äbinom pöpedik pö jipuls, e kösömiko äbinom soelik. Semo äbinom drimälan, ye atos no äflunon mi juladuinis oka.

Bü vigs anik äküpob, das älogotom vemo feniko, e töbo äkanom küpälon dü juladüp. Ömna igo äjinom tio slipikön. Pos juladüp äspikob brefüpo ko om ed äsäkob ome säkädi omik.

"No slipob saido", äsiom sunädo. "Studob neitasili e stelis. Sis brefüp nitedälob pato tefü stelav."

"Binos jäfüd jänälik", äsagob, "e digädon küpäli ola, ab too osteifölös ad golön lü bed pötatimo."

"Fümö!" äsagom, "osteifülob osi."

Pos dels anik äkömom lü ob ed äsäkob, va ölabob timi bosik pro om. Äklülös, das äsiob osi.

"Äflagos de ob studi e töbi ze mödikis," äsagom, "ab cedob nu, das etüvob modi ad bemastön neitasili."

"Kisi vilol-li notodön me atos?" äsäkob.

"Stelis", ägespikom. "Ga isagob ole, das studob stelavi."

"Si! binos so. Ab kio kanol-li bemastön stelis? Kisi atos sinifon-li?"

El Jonathan äsetirom stelakaedi se sakäd oma, äsäplifom oni, ed äjonom obe steli me sirkül redik pemaledöli. "Eplöpob ad moükön ati. Vestigolös atosi, if no kredol obi! Aneito lelogolös sili! No ologol plu steli at."

No äsevob, kisi ökanob-la sagön. Hipul at fefo äspikom-li? Ävilomli fopülükön obi? Leno äbinom pated hipula, kel äduinom käfädis ud ädunom stupotis ad magädön pö jipuls. Bi no ävilob viodön senälis oma, äsagom, das övestigob osi, do voiko no isuemob sagi omik.

Etneito no ävestigob sili. I yufü stelakaed oma no üfägob-la ad tuvön pladi stela balatik deföl. Ab äsevedob bligi ad küpedön desiri bisarik hipula at ad bemastön neitasili.

Dü dels anik nos äjenon. Mudelo pos vig bal el Jonathan äkömom lü ob dönu. Älogodom neläbiko, ed äniludob, das säkäds idrefons omi. "Logolös!" äsagom stelakaedi oka ini nams obik äpedölo. Äküpob stelis mäl me sirküls redik pemaledölis. Nendoto "imoükom" onis – ma vöded lönik oka.

X:91:2017

"Ejonob ati pales oba äplänölo ones utosi, kisi idunob", äsagom. "Ispelob, das öpleidons dö ob, ab no äkredons obi. Eflagob ones, das övestigonsös neitasili, ab löloko no änitedälons dö atos." Äjinom tio primön ad drenön. Nedem somik kanon vobedön mu distukiko pö puls äs el Jonathan, klu ömutob prüdön tefü gespik oba.

"Ba osötob spikön pales olik", ämobob. "Bo atos ogudon, vo-li? Fümo odalilons obi."

El Jonathan äsiom kapo. "Si! Binol natavi-tidan obik. Binol nämätan. Ole odalilons."

"Ovigo julasoar pro pals ojenon. Obespikob säkädi at ko ons. No kudolös."

El Jonathan ädanom obi ko sädredikam klülabik. Asevedikob, das ömutom preparön mu kälöfiko palasoari at.

* * *

"Sis tim anik son obsik kondötom bisariko", fat ela Jonathan äsagom. "Dü düps mödik no slipom neito. Lesagom, das kanom-la ai plu bemastön stelis, e das igo emoükom-la anis."

Äsiob kapo. "Otosi äkonom id obe", äsagob.

Man äseidom nami sui brad jimatana okik ed äfovom: "Labobs kudi, das operom-la täläkti. Flagom obes, das vestigobsös, va stels et jenöfiko moons, e zunikom, ven no kredobs sagi oma. Vo no sevobs, kisi kanons dunön. Fümo no sagom verati, vo-li? If jenöfo emoükomöv stelis, gaseds e televid valöpo nunodonsöv dö atos. Stelavans äküponsöv osi e stunonsöv dö atos, vo-li?"

"Löliko gidetol", äsagob. "Son olsik jinom binön fanatik dö lefäk oka tefü stelav e tefü el bemastön stelis, äsä nemom it osi. Binom hipul sagatik, e labom fomäli magälafulik. Cedob, das te dadunom nämädapledis in brein oka. Bo atos opasetikon. No tu kudolsös. Veütos ye, das tikädolsös fefo duinodis oma, u pu kondötolsös ön mod somik. El Jonathan säspetikom, igo vemiko, ven stimamens – äs pals e tidans oka – nekredons lesagis oka. Binom hipul mu ladälöfik. Cedü ob gudiküno binos-la, das stütols omi e das jonülols nitedi dö utos, keli dunom. E pos tim semik oglömom dö atos ed obejäfom dinädis jenöfik."

Äcedob, das ituvedob säkädi at, ab äklülädos, das el Jonathan äläidälom plu, kas iniludob. Äprimom ad pleidülön dö "näms patik" oka lo alans ninü züamöp lilama, keninükamü kejulans okik.

Klülo pälukofom. Äsä idredob, mi ägeädom. Ävitom utanis, pö kels lesags vemik oka no ämagädons: mu-mödikünans. Ai plu älogodom zuniko e nenkuradiko, klu äsludob ad spikön ome. Äbaicedom.

Fövot ofovon.

Kis jenon-la, ven belegivoy eki süpädo (3)

fa 'Fritz Reuter', ini Volapük petradutöl fa kadäman: 'Igor Wasilewski'

Klu äbepikobs ed ärajanobs vali, e göliko tü göd balidkömööl äsea-dobs su bökavab ed ävabobs kobo lü 'Rostock'.

Ilükömölo lü 'Güstrow' äsagob: "No vilol-li boso visitön lüblodi olik dü jevodinulüdam zedelik?"

"Nö!" söl: konsälal ägesagom ed äzunom: "Lüblod obik binom fopan e vomef no voton. Du ädesinob ad kläno gevön ome fredie, ons äsmilöfükons obi lo vol lölik." – "Haha!" äsagob, "kodü giraf."

"Seilolöd!" äsagözmunom, "nosi plu vilob lilön dö atos. Lüblod obik nu labom bogi, e no vilob, das lukofomös obi."

Klu ärivobs eli 'Rostock' ed elotölo tö el "Sol" ägetobs cemis nilädik tel; ob nümi: 8 ed om nümi: 9. Ilöpiopolölo päkemi smalik oba äsludob, das sunädo ökälälöb dinädis obik, e bu val, das ögolob lü viniselan: 'Ahlers'.

"Deli gudik, o 'Ahlers!' äsagob – bi äsevobs odi – "Ägetol lebogi semik de läd konsälal 'Darius' se 'Parchim', vo-li?"

"Si!" äsagom smilölo, "in at giraf binon." – "Kuratö!" ägesagob, "Sedolös ga oni ogödo lü el 'Sol'. Lödob tö nüm: 8."

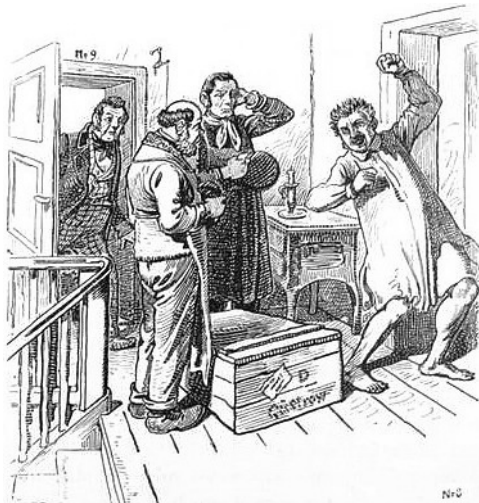
"Gudö!" ägesagom, "if ye lenim ibinon lifik, dredob, das nu bo binon deadik, bi no enulüdots oni." – "Lindifos," äsagob ed ämogolob.

Egekömölo tü soar lü löd obik, ävilob nügolön ini cem obik, ab bötan äsagom: "Nö! o sö! isiö! Lödol tö nüm: 9. Söle: konsälal bed äbinon tu brefik, ed atökom cemi ko ol."

"Si!" äsagob äniludölo badi nonik, "vo binom boso lunik." Ägolob lü bed ed äslipob jü göd fovik.

Ilöädölo se bed e ya ädrinölo kafi obik älilob näio in luyal lenoidi jeiköl, ed ädalogölo nulälisko dese yan, äküpop söli: konsälal 'Darius' äbunölo zi in jit vietik. Äblasfämölo ed älenoidölo äbitom levemiko sekü vut, e lä bog ze gretik vobans tel ästanoms ätülölo luhätis okik ed äkratölo kapis.

"Kis ejenon-li?" äsäkob.

"Giraf maleditik!" söl: konsälal äluvokädöm e noidiko fajjoikölo yani ön mod, das dom ädremikon, ägebunom ini cem okik. Benö! ämalob vobanes, das öpolomsös bogi ini cem obik ed öpladomsös oni lä bed. Ed obo älovejedob bedategedi.

Pos brefüp söl: konsälal äkômom ad visitön obi ed äseidom oki go nenkudiko sui girafabog okik, äzunölo dö menef ed ämaleditölo voli, das atos äbinon plot pibüomeditöl, e das gudiko äsevom flenis okik tö 'Parchim', kels irajanoms atosi pro om, e das om ye ömemom omis.

"Kiöpio üfo esedol-li bogi?" äsäkob.

"Das öjedomsös oni ini flumed: 'Warnow', äbüdob manes!" älu-vokädöm. – "Benö! takedikölös üfo," äsagob, "bo nu us seaton."

Täno äspikotobs dö täv obsik e dö zesüd ad movabön bü sülöpikam sola, bi smetastom vemo ibadükon vegis.

Äküpölo, das ömogolom, äsagob – ibä girafadinäd vemo ästigedon obi – "O söl: konsälal! Seidölös oli buikumo sui stul, bi okanol-la tälükön tegoti boga."

"Boga kinik-li?" äsäköm löbunölo, äsva vipär ibeiton omi.

"O!" äsagob ädesumölo tegedi e ba boso äsmililölo, "girafaboga olik."

Dü tim bosik ästanom älabölo logodajästi tora, fo logs kela älefänoy stofedi redik, älogedölo nü obi, tän bogi.

Ya äkredob, das vutiko ögleipom heremi obik, ven äspukölo mö naeds anik foi ok äjoikom bogi me fut okik: "Girafadin lemaleditik!" e sunädo ämogolom da yan. Dü del lölik äzügolom zü ob äsä kat zü büil hitik, ai plafiko äküpedölo obi fagao.

Ven fädo älülogob omi, älogedom flanio ön mod, das ämutob säkön obe it: "Kis üfo ojenon-li? Ba no ovabom ko ol odelo."

Reto ipromob läde: konsälal ad blinön bogi lü 'Gustrow'.

Üf ölelilömöv, das bog äbinon in vab ot, klüliko leno ökevabomöv.

Klu äbegob bötane, das önüpäkomös bogi ini väka-linumastof blägik, ed älüvokob bökani obik ed äsagob: "O 'Jochen! Sumolöd bogi e pladolöd oti asoaro ini bökavab, ed if söl: konsälal osäköm ole, kis binon in bog, tän osagolöd: "Säed Linglänik nulik, keli mutob keblinön lü hiel 'Schregel' tö 'Möderitz'.

Tü göd fovik söl: konsälal kluo ävabom ko ob, ed in dag ämovabölo ve veg müdik – ibä val ya ismeton – no äsagom vödi igo bali. Somo ärivobs eli 'Hohen Spreng', kö ädesinobs ad koedön givön bodi jevodes, ed änexänölo dese bökavab äküpom bogi blägik.

Boso ästunom e plafiko älelogom bogi, äsva ihukiloy späki len pödadil bökavaba, ed äsva etos äjinon kodön in om neplidi.

Änügölölo ini cem älogob, das äspikom ko el 'Jochen'.

Atan niludo äkredidom ome fabi dö säed, ibä, id änügölölo, äbinom go lefredik e ya igo äluspikotom. Somo älükömob in 'Güstrow' tüi laf poszedela, e leno äkanoy plu spelön ad rivön nog eli 'Parchim'.

Klu du kobo äseadobs in lotidöp, pos nelunüp äsagob: "Adelo binos soar saludik!" – "Si! binos soar saludik!" ädönuom.

"No desinol-li ad visitön dü brefüp lüblodi olik?"

"Nö!" ägesagom naböfiko. – "Benö! gudö!" äsagob, "Vilob golön usio dü tim brefik, bi gudiko sevobs odi, e klu buükob ad lifädon soari somik in lom famülik, kas binön in lotidöp," ed egudukumölo fomi koleta obik äläädob.

Das men go votik ädesinom ad golön usio nen om, ba boso äfavükos omi, bi id om äläädödom ed äsagom: "Benö! pö jenet somik vilob golön ko ol." Ed ägolobs kobo. Ye büo isagob ya ele 'Jochen': "Tüi düp jölid osumolöd bogi blägik ed opladolöd oti ini vestibül söla: konsälal 'Zarnekow' oluvokädölo mögiküno laodiko: 'julklapp'!"

Ven älükömob lä konsälal 'Zarnekow', ya idagikos.

In cem jönik ä vamik kandels ästralons litiko, ed id ästralons dub fred päspetöl logodajästs vomas e konsälala.

Täno ämaifikon i lad konsälala: 'Darius'. Ab atos no öläidulon lunüpo.

Sosus ävamikom gudiko ed äsenälom koveni, täno söl: konsälal 'Zarnekow' änilikom lü om, äpladom go fleniko nami okik sui jot omik ed äsagom: "Benö! o lüblod löfik oba, ägetoli-li üfo gudiko girafabogi olik?"

Söl: konsälal 'Darius' ädalogom boso mikonfido logis omik, äsvo äsäkölo: lio atos pädesinon-li?

Täno älogedom obi, va äsmilob-la; ab älogölo, das lüblod omik ädunom logodajästi go snatiki, ed ob go nedöbiki – ibä mütölo ästöpädob smili – äsagom nen lezäl: "Si! si! e valikos leodon."

Ab nu voms äkömofs ed äsäkofs: "Tidal jula äfredom-li vemo?" – "Pästüfon-li ya lenim?" – "Liogretik jafäb binon-li?"

Ed ädunofs söle: konsälal tomis di 'Judas', ed omo äsleafölo su stul okik mo e ge äsagom te: "si!" e "nö!" ädäbrekölo fidibudis e zunilo äseajedölo onis züi ok in cem.

Ye suno süpädam äprimon ed äropon neplitotis valik.

Klotem karasiuta (FIN)

fa ‚Dazai Osamu‘, tradutod fa kadäman: ‚Danny Zhang‘

Diläd: III

Pos el ‚bon‘¹ äfärmon tiedöp, e säsun mu pahetöl fa ‚Suwa‘ äprimon.

Sis tim at fat äpolom kolatis me bäk ad selön onis in vilag. Do äkanom-la leadön dünetön votikanes osi, töbo äfägom ad atos, bi önedomöv pelön yenazimis za teldeg, klu äleadom blibön jieli ‚Suwa‘ in domil, ed ägolom lü vilag nilü belafut soelo.

If äbinos solöfik, ‚Suwa‘ äsegolof ad sukön garidis. Fat ökoteno-möv vemo, if ölagetomöv yenazimis lul a sak kolatas, ab nog no ökanons kosidön teiko me atos. Kludo fat ibüdülom, das ‚Suwa‘ öplököföd garidis, dat öselom onis in vilag.

El ‚nameko‘² binon garid smufik, kel paselon vemo jeriko. Glofons ballenvotiko su boads puridik muskagik. Musks somik ai ämebons jiele ‚Suwa‘ fleni balik okik, ab mu äfredükos ofi, das ästürülof onis sui bäset fulü garids, e täno äblinof domio.

If fat imeritom mödikosi me kolats u garids, ägekömom brietölo domio. Ömna id äremom jiele ‚Suwa‘ böbi papürik pategöl me lokil, u votikosi.

Ün del semik viens fluküpik älebladons japöfiko. Gödo äcenöfon stom sus lubel, ed igo jugakörten lagöl fo domil ämufülön boso. In lulit delaprima fat änexänom lü vilag nilü belafut.

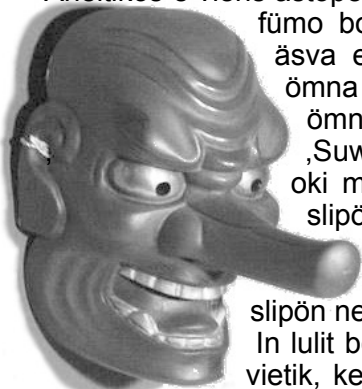
‚Suwa‘ äblibof in domil dü del lölik. Köbölo heremi okik, seledo ätanof herafinoti pedriböl me givot fata – labüherlin ko dekods vefafomik. Täno äfiledof boadis, ed ästebedof gekömi fata. Lo noids sekü mufül tuigas ärorons pluna jibs.

Äprimikos ad dagikön, e ‚Suwa‘ äsänedof soelo. Äsodof risatis blägilik me ‚miso‘³ pebaköl, ed äsänedof somo.

Äneitikos e viens ästopedons, ab ai plu äkoldikos. Ün neit so stilik, fūmo bos öjenon su lubel. ‚Suwa‘ ällilof noidi – äšva el ‚Tengu‘⁴ ädofälön bimi gianagretik, ab ömna äšva ek älavon bonis nilü yan domila, ed ömna äsūmon ad smil kleilik milananas fagao.

‚Suwa‘, kel istebedof fati zanetiko, äkövädof oki me bedastofed jugik, ed äronof läi fön ad slipön. Slipöfiko äsenof, äšva ek ömna äsätegedon-la körteni ad belükön ofi. "Binos milanani!" äcedof, e sunädo äsimulof ad slipön nenmufiko.

In lulit boadas fefilöl, ‚Suwa‘ nekleiliko älogof bosi vietik, kel äjinson vebön da yan sui glun. Binos nif primik! Do äšva äbinof in drim okik, äfredof vemo.

Kiodolik! koap jiela ‚Suwa’ ävedon so vetik, äsva älemof, e täno äsmeilof geini.

„Stupan kion!" ävokädoſ.

Ab nenkodiko milanan it ärönon äl yan.

Äbinos nifatep! Asturon sui logod jiela ‚Suwa’. Äfalof seadölo sui glun nenseniko, e herem e klotem okiks ivietikons.

Esustanölo, ähekof, ed ägolof föfio. Klotem ofik päbladon pemiko fa vien japöfik, ab äbleibof golön föfio. Lemür vatafala ävedon laodikum. Ägolof vifikumo, e pluna ädekluinof snöfoti, äsva dis futs okik äbinos vatafal it.

„O fat!" ‚Suwa’ ävokädoſ laodiko, e da gäp vü bims lurorölo äfalof ini vatafal.

Diläd: IV

Ven ‚Suwa’ äsästunof, ya idagikos züo. Bosilo äkanof lilön noidi vatafala, äsva äbinon sus kap ofik. Sökölo mufi ‚Suwa’ äsvimof snekomufölo, e koap ofa äkoldon löliko.

Nu ‚Suwa’ äsuemof, das äbinof dis vatafal. Esuemölo osi, äsenälof, das süpädo isäbluvikof. Ätenükof lögis okik, ed äkonstatof, das ya ifägikof ad svimön föfio nentoniko, do nud ofik tio äjoikon klifi jola.

Snek kiogretik!

„Evedob snek gretik!" ävisipof: „Yö! neai onedob gekömön lü domilet!" Älemufof steifölo balibi okik.

Ab äbinof karasiut mu smalik. Teiko imaifükof ed ifärmükof mudi okik, ed ijoikülof lubi⁵ nuda.

Karasiut äsvimof dis vatafal mo e ge. Nü äjinos, das ätovülof bälidafäini ad flotön sui sürfat, tän süpädo äsvönof göbafäini ad daivön ini vat dibikum.

Ömna äyagof krevätis in vat; ömna äseatof in ridem jola; ömna äpigof muski su klifagul, ed äpledof fredö.

Täno karasiut süpädo ästopof – te ömna äpendülükof bälidafäini bosilo, äsva ätikof dö bos. Äbleibof somo brefüpo, e suno äbiegädoſ ad svimön disi vatafal. Pülilo ätulof äsä bled, e pänüsugof usio. ■

1. ‚bon’: zäl Yapänik. Logolsös: https://en.wikipedia.org/wiki/Bon_Festival

2. ‚nameko’: garidabid: ‚Pholiota microspora’.

3. ‚miso’: sod Yapänik. L.: <https://en.wikipedia.org/wiki/Miso>

4. ‚Tengu’: milanan in miteod Yapänik. L.: <https://en.wikipedia.org/wiki/Tengu>

5. lub = Deut.: ‚Wulst’, Lingl.: ‚bulge’, el Interlingua: ‚protuberantia’.

YELOD 27id NÜM: 11 NOVUL 2017 Pads: 97 jü 104

O Volapükaf lens valöpo!

Sis tim anik emeditob dö geb malülas semik in pük obas. Noms anik tefü ons in „Gramat Volapüka“ peninädöls bo no födons suemi, ab tupons oni. Atos pato tefon lintelekamalüli (!), foginamalülis („...“) e telpüni (:).

- Ma § 28 ela „Gramat Volapüka“ (GV) fa el Arie de Jong lintelekamalül papladon 1^{ido} po büd, po vip e po vokäd, 2^{ido} po lintelek, e 3^{ido} po vokatif. Zuo malül at in vödems suvo pasökon fa liunül u vöd me minud primöl, kelos äkösömon in lotograf Deutänik ün tumyel 19id, ab no plu poso.

Sekü kod at notodod sököl calöfiko veräten: „Ag! o blod! kömolös isio! begö!“ Bundan lintelekamalülas e geb liunüla u minuda po ots binons bisariks e no geböfons in püks nutimik. Voiko, **linteleks** e **vokatif** valemno neodons lintelekamalülis, bi ya binons sevädoviks dub foms okas (u ga sevoy, das els: ag! fi! ha! he! o! si! vi! < binons linteleks). Kludo gudikumönövs el „Ag, o blod, kömolös isio, begö!“ ud el „Ag, o blod! Kömolös isio, begö!“ Malül: ! ai söton malön fini seta. Atoso i logolsös eli § 205 in el GV.

- Dinäd telid tefon gebi foginamalülas sonemik. Ma § 33 ela GV foginamalül pagebon ad malön in vödem Volapükik vödi foginik. I pösodanems e lönenems palededons foginavöds, a. s.: „... us ko söl: ‚J. Sprenger‘ ...“.

Fe ma § 33 ela GV daloy möädön foginamalüli po lartig, a. s.: „Elogol-li eli Genova? Si! ebinob us ed elogob mebamali ele **Cristoforo Colombo** pededietöli.“ Too ägeboy mödadilo in vödems calöfik foginamalülis i po lartig, nen zesüd. Daloy igo säkön, va ga frutosöv ad möädön foginamalülis valemiko i lä pösoda- e famülanems – ed igo lä lönanems valik –, if ga klülos, das nem pösoda u nem taledavik patefon. Dubo kanoöv vitön numi vemik foginamalülas

- Telpün (:) pagebon lä läyümöds. Yümü pösoda- e famülanems sa tiäds ye nefüm dabinon. Tuvoy in vödems calöfik fomis sököl:

o söl dokan: ‘Schlägel!’ — el Johann Schmidt (cıfal ettimik),

söl dokan ‘Takács’ — el Johann Schmidt,

söl: dokan ‘Ebbe Vilborg’ — el Johann Schmidt,

Begolös söle: länädapoldan ad löpiogolon! — tradutan nesevädik,

söle: dabükan ‘Jakob Sprenger’ — el Albert Sleumer,

läd: jimatan kronalavogana: ‘Wolter’ — el Johann Schmidt. →

XI:98:2017

Se sams at kanoy kludön, das 1^{ido}, lüspikavöds: söl, läd, e r. < padekli-nons, e pasökons fa telpün. Täno tiäd e nem sökons. 2^{ido}, if te tiäd e nem pagebons, telpün sökön tiädi.

In gased at esperimäntob tefü dinäds at. Vestigolsös atosi e nunolsös cedis olsik!

Tefü penet in gased tobula dö geb pasetatima in partisips, kö plaädons näiseti ad malön leigüpi, kadäman: Daniil Morozof epenom sökölösi pö el Facebook:

"Letim partisipa binon säkäd vemo fikulik stüla Volapükik, e danädü cifal nu Volapükans valik kanons kúpön bisarotis tefik. Ma kúpédots obik, daloy koedön stadön partisipi voik (ko finot -öl) u ladvärbiki (ko finot -ölo) in presenatim nefinik, if duns jenons leigüpo. Ab if leod timavik jenas binon klülik, tän neodoy letimi finik. Ekö! sam boso drolik ko partisips plu bal:

Man yunik deidölo pivunöl äbegom kultane ad kömön...

So pö jenets mödik daloy välön letimi (sevabo finiki u nefiniki) partisipa ma güt lönik."

Bacedob ko om, ab mobob, das, ad vitön misuemis, buükobsös presenatimi nefinik in partisips ad malön leigüpi in pasetatim.

Glidö!

SIL VAGIK (FIN)

'Clear Sky' fa 'Frank Roger' ini Vp. petraduöl fa Hermann Philipps

"Lio stadol-li tefü stud olik stelava?" äsäkob.

"Vemo eprogedob", äsagom. "E suno okanob jonülön fägi obik. Jinos, das nek kredon obi, ab atos ovotikon. Kanoböv vagükön neitasili lölik, if vipoböv atosi, ab mens neküponsöv osi. Ga no logons utosi, keli no vilons logön. Lecedobs obi diotani: magälan, kel eperom täläkti e luspikotom. No kanons fomälön utosi, ad kelos fägob."

"Alseimos binon-la, o Jonathan, no dunolös bosi nevätälik!"

"Id ol no kredol obi", äbruvom nestümiko. "Binol leigoäs votans. Evestigol-li neitasili? No eküpol-li seimosi?"

No ägespikob, ed el Jonathan boso eperom okreigi.

"Vilob moikön isao! No plu sufälöb luvilagi jiedotik at! Diabiö, o Dartmore Creek! Omogolob! Suno! Ye no, nes jonedön oles utosi valik, kelosi kanob duinön. Bosi, keli ols leno kanols neküpön!"

Ädeflekom oki, ed ämogolom zuniko. – "Dunolös nosi nevätälik!" ädönuob, ab jiniko no älilom obi. U no ävilom.

Dü dels sököl nos patik äjenon. Dartmoor Creek binon zifil smalik, kö nek speton, das dins patik u bisariks jenons-la. Semikna älelogob neitasili, ab sotefä äkanob kúpön, stel nonik ädefon.

→

XI:99:2017

* * *

El Jonathan äbinom soalälük, äjinom eperön kosami alik ko kejulans oka, ed äbinom neküpälük dü juladüps älogetölo drimälo föfio. Äcedob, das ösotob spikön pales oma dö kondöt kudüköl at.

Seimna no äpubom in jul, ed ün soar äsagoy obe, das ämoikom. Äklülos, das pals omik äkudons vemo, pato demü tikälastad ettimik sona oksik. Sukatrup päkobükon, e pos düps anik – ad süpäd obsik – futo trupans ägekömons!

Poldacif ärajanom ditretakonferi in konsälöp. Äflagom komi id obe, ibä ibinob bal pösodas nemödik, kelis el Jonathan nog ikonfidom dü tim lätik. I pals oma – mu glifa- e kudafuliks – äkomons.

“De el Jonathan retodi nonik äkanobs tuvön” äsagom cif sukatrupa. “E bos mu bisarik äjenon: Motors toodas obsik süpo ästopons po liöls nemödik plödü zif. No ämögös ad dönujäfidükön onis. Ämutobs futogolön ge. Mög nonik ädabinon ad rivön zifi nilikün – asvä ek ävilon neletön, das ölüvobs zifaziläki.”

“Nesiäm kion!” poldacif ägeom. “Kikodo no eflagols-li yufi telefono?”

“Esteifülobs atosi, ab i telefonöms polovik obas no jäfidons. Olsiks jäfidons-li?” Äblufobs onis, ed eklülädos, das id obiks no äjäfidons. “No kanobs kosikön ko vol plödik”, äsagom poldacif. “Bo kanob suemön, das ek fägon-la ad säjäfidükön telefonaresodi radionik me sev sa stums e rivamögs pötöfik. No kanob ye suemön, lio ek fägon ad flunön motoris toodas obsik. Atos jinon lü ob bisarik.”

Äjinos bisarik i lü alans obas. Äsäkobs poldacife, kisi nu ösötobs dunön, ed äflagom obes ad golön lomio e stebedön geikami nomama. “No sevob, kis ejenon, ab niludob, das no olaidulon. Bo suno ogetobs nuni tefik. Kludo küpälölsöd ad broadots radionik e televidiks. Küpedölsöd bevüresodi, steifülölsöd ad gebön telefonömis olsik, nunölsöd obe valikosi veütik. Täno osevobs, kisi kanobs dunön.”

Kludo obs valik ägolobs lomio. Äküpobs ye, das radion, televid e bevüresod no äjäfidons – leigoäsä ya iniludob –, e das telefonöms obsik äblebons müätiks. Dü soaralulit äcenon ad neit, äseglob sui gadapiadil obik ed älelogob sili.

Primo äcedob, das sil älefogon, ibä no älogob stelis. Ab täno äküpob, das lefogs no ädabinons. Ekö, sil pivagükon tefü stels!

Ämemob spikoti lätik oba ko el Jonathan: Atos ga äbinon utos, me kel itädöm, sevabo ad vagükön sili, dat alans fino ösüadons dö fägs oma. Äklülos fūmo, das hipul yunik leno äkanom-la moükön stelis de sil, säjäfidükön kosäda-dugodis valik e neletön menis ad lüvön zifili. Too atos äbinon stad obas nuik.

XI:100:2017

U hipul älabom fägis mödo vemikumis, kas äkanobs fomälön, u katastrof seimik ijenon ebo, ven inepubom. Älecedobs mögi telid luveratikumi.

Ägolob lü bed äspelölo ad galikön in vol nomik, e das el Jonathan ökomom dönu, läbik, das nek ädoton plu fägis oka, sodas ökanobs fövön lifis nomik obas. Egalikölo ädalogob galükiani. Äbinos düp 7id göda. Älöädob se bed, älogedob plödio ed äküpob, das nog löliko ädagos. Ün yelasäsun at sol äsülöpikon tüi düp: 7 minuts 15, klu sil ya äsöton litikön, ab no äjenos. Ägolob plödio su gadapliadiil obik, ädremölo dub kold. Neföro büo so vemo ikoldikos neito in dil at läna.

Telefonöm obik ai nog no äjäfidon, e leigo kosäda-dugods votik. Äklotob obi, ämeibob jimatani obik ad prüdön e blibön lomo, ed ägolob lü konsälöp. Poldacif e pösods anik votik – i fat ela Jonathan – ya äkomons.

“Kis jenon-li?” äsäkob. – “No sevobs seimosi”, äsagom poldacif. “Löpo stels defons. Jinos, das sol no osülöpikon. E vamot lailäsikon. Leno sevob, kisi kanobs-la dunön tefü atos. Spelob, das atos opasetonös e das dinäds ovedonsös nomiks, büä ucenons-la ad katastrof.” – “Kisi betikol-li?” äsäkob, do fe äkanob-la niludön atosi.

“No kanobs olailifön nen solalit”, äsagom. “Is ai plu okoldikos, jüs lif onemögikon.”

“Labol-li tiketi seimik dö kod atosa?”

Te ätovülom jotis, ab fat ela Jonathan äsagom: “Son obik ädunom atosi. Äsötobs ekredön utosi, kelosi äsagom. Kludo binos pök lönik obas, das nu mutobs sufön sekis.”

“Nesiäm kion!” poldacif äsagom. E ko jäst vali zü om jonöl älai-spikom: “Lio hilupul seimik kanom-la dunön atosi valik at?”

“Kanol-li üfo votiko plänön atosi?” äsäkob.

“Nö!” äsiom. “Fümo ye mijenot natik at ädrefon obis, ebo ven hipul elüvob obis.”

Fat ela Jonathan no äbaicedom tefü atos. “Istetom, das öjonedom obes utosi, ad kelos fägom. Itädom obis me lärnod sevärik.”

“Benö, ba so binos! E nu dönujäfidükomös nämeti!”

Valans ävedons seiliks, dub döbat nenfrutik at pifenükölo.

“Kod lindifon. Is binobs nen kosäd ko vol, e te kanobs stebedön e spelön.”

Ästebedobs kluo, ab sol no äsülöpikon, e vamot äbleibon läsikön. Ädremölo dub kold e dred ägegolom lomio ko nuns vemo badiks pro jimatan obik tefü el Dartmoor Creek e lödans ona. ■

Kis jenon-la, ven belegivoy eki súpädo (4)

fa Fritz Reuter, ini Volapük petradutöl fa kadäman: Igor Wasilewski.

Läd: jimatan konsälala ägetof sadinajuüpi blägik so stifiki kodü sadin, das tio äkanoy stanükon oni ini gul; e söl: konsälal cemakloti, dat no äbinomös soalik pö slip okik in konsälacem; e lüsör koleti teldilik di Stuart – bi laf votik no nog äblümon – e päris tel e lafi stogas, bal nog pätrikon fa daut, e nägatabi, pö kel ädefons nog lögäds e löpadil.

Daut ye ägetof so mödikosi, das me atos dauts tel fasiliko äkanofsöv paklotön de koap jü futs.

Täno pöjinaboliär gretik päblinon ini cem, e kek, nöts e pods, e nu fred zälük vo äprimon.

Söl: konsälal Zarnekow ägolom da cem, äknibom sumbudadilis ifefilöl de kandels, ämürom bevü tuts melodis seimik lefredik, älänutülom obi, äsmilom e nelaodiko äsagom:

"Atos binon te bümal, jönikünos okömon latikummo; labob nog pro voms obik benosüpoti plitülük."

Läd: jimatan konsälala äbiegädof lü ob ed äsagof: "Logolös nu, viofredik el Zarnekow binom; ab kio olöbunom poso, ven osüpädobs omi dub julklapp!"

Ädulos klu nelunüpo jüs súpädam vo äprimon.

"Julklapp!" ek ävokädom da yan ed änüjoikom ini cem päkedi gretik me stofäd pätegöli. Päladeton lü söl: konsälal. Klu äsöpäkom oni, e kis äsüikon-li? Bök nulik!

Primo söl: konsälal ädunom logodajästi boso nefümiki vomis älülogölo äsä kun baraka-leyani nulik*, ab täno äsüikon pö om tiket semik, ed äsagom lü ok it: "Benö, logolsöd jikäfanefi somik! Äspionofs legivoti obik, e nu lovegifofs obi me sod lönik oba*." Äläükom laodiko: "Cog plitülük kion!", äsmilom ed äsäkom: "Benö, bo fredols-li?"

E vomef omik leigo äsmilof, e lüsör oma äsagof: "Atosi, o Zarnekow, fūmo bo no itikol-li?"

* Fraseods Dona-Deutänik.

"Atosi itikob-li? Ob no ätikob-li...? Ö, kin üfo itikon-la dö atos? Ätikob, ob ätikob..."

"Si," äsagof, "ed ikredobs, das dö atos leno ätikol-la, e das öbinos-la benosüpot pro ol." – "Pro ob-li?... " äsäkom söl: konsälal go bluvikölo. "Si, pro ol", äsagof jimatanül omik. "Atos ba binon...", äsagof daut.

"Julklapp!" dönu ek äluvokädon da yan, ed äsleifon päkedi sümik piladetöl lü läd: jimatan konsälala. E kisi äkipädon-li? Böki nulik!

Söl: konsälal Zarnekow älogedom nu vomefi okik, täno obi, e poso lüblodi okik: Darius, e fino äsagom: "Ekö, böks tel! Atos kanon frutön."

"Böks tel!" äluvokädoj jimatan omik äplifölo namis, ed äsagof: "O God gudik! o Zarnekow, äkredobs..." – "Si!" äsagom, "Ed id ob äkredob..."

E täno valans äprimons dönu ad jelodön oki, e se okjelodam ädavedon fav bosik.

Te söl: konsälal Darius äsmilom kläniko, äbiegädom lü ob ed äsagom: "Milna dani Gode, das bog maleditik oba tävon – diab sevom kiöpio –; üf id on lükömonöv asoaro, dinäd at lölöfonöv."

"Julklapp!" äluvokädom ek dese vestibül.

"Ag," äsagob lü ob nelaodiko, "mifät davedon!", ibä ämemosevob vögi ela Jochen.

Yan ämaifikon ed änükömon lebog blägik oba labü penäd: "Lü siörs konsälalik: Zarnekow, ibä ati ob it ilükleibob büo.

Sosus äküpom bogi blägik, söl: konsälal Darius älöbunom, äzügolom zü bog ed älelogom oni äsva äsenom misauni, äsva älabom tutadolis ed äsva ösöpäkoyöv dese bog stumemi ad setirön tutis.

Älulogom bogi äsva ädesinom ad deiflapön me logs okik diabi, üf ba öbinomöv-la ninü on.

"Atos bo binon-li...?" äsagom lülogölo obi mu bluviko," atos bo binon-li...?"

"Lü ob e jimatán obik peladetöl" äsagom konsälal: Zarnekow, ed äde-kötóm väkastofädi blägik.

Ab sosus äpubon bog nüdik labü mal, söl: konsälal Darius äflanio-joikom söli: konsälal Zarnekow ed ekö! ädoseidom oki sui tegot boga lovetirölo tipülis okik. "Binos pök!" äluvokädóm, "Binos pök! Kipädón säedi pro hiel Schregel tö Möderitz."

"Nö!" äsagom söl: konsälal Zarnekow. "Nö!" äsagof läd: jimatán konsälala. "Nö!" äsagofs voms votik tel, e "nö!" äsagob id ob, "te vilom cogön".

Klu dü smilam mödik pälöpiotirom, e ven mals boga älogädikons, älu-vokädóm söl: konsälal Zarnekow: "Ad lif oba, o Darius, at binon ga girafabog olik!"

"Bog maleditik!" älerorom söl: konsälal. "Leadolsöd mogolön obi! Leadolsöd mogolön obi! Vilob golön lomio!"

Ye vü om e yan ästanofs voms ed äfäkädikofs ed äluspikotofs. Do nu esevädikos, das legivot äkömon de om, too äbinon nog süpot pro ofs, bi nek ya äsevon, kis äbinon in bog.

Söl: konsälal in vut stilik äjutedóm sui söfagul e zuniko smilölo me logod lölik äluvokädóm: "Benö, binos jönik! Benö, ga leadolsöd süpädön olis! Dinäd at favükón obi. Ed ol" – äflekölo oki lü ob – "kanol odelo vegön soeliko! Igo no stepi bal obevegob ko ol!"

Bog pämaifükón nu, e kis äsüikon-li? Bök nulik. O God obik! Logodajästi kion ädunóm söl: konsälal Zarnekow, e kioni famül löfik oka!

Vütimo söl: konsälal Darius ireafón ini vim japöfik, e lelaodiko äsmilom: "Ekö, o Zarnekow, o stupan! Dub possedam olik boga evedüköl obi kofäbi tö Parchim lölik. Ab ol nu labol girafi! Ekö, o Zarnekow, dins anik, ven kömons, kömons lemödo! Ekö, o Zarnekow, nu lepladobsös

kilis valik näi ods, dat ga gudikumo kanolsös loveologön benosüpoti at! Ekö, o Zarnekow, nu te bal defon, ed alan olas labonöv böki lönik oka!"

Täno dub lejek äpaelikom, ven yan ämaifikon.

Bökan konsälalik: Friedrich änükomom polölo bo-si su jot, ed äsagom:

"O söl: konsälal! Tü soar kritidazäla saludik vilob dunön ole benosüpoti klänik. Bök bäldik obas petuvon. Ekö, is binon!" E täno äpladom ini cem böki folid.

* * *

"E nu, o son obik," äläükom ziom obik ekonomölo jenotemi, "fredükams e süpots kläniks at spelabo osaidons ole. Benö! Välo-löd ga sio se ons seimiki ma plid olik, e nu jonolöd obe, benosüpoti kisik vilol-li dunön mote olik?"

Klu äsävilupob päkedi obik, e kis äsüikon-li? Lün!

"Logobsös," äsagom, "lün-li? E kikodo älabol-li tiketi at?"

"Voiko," äsagob, "ün soar semik bü nelunüp, ven äseadobs zü tab, motül ävilof tirön fadi da nad. Ab no gudiko äplöpof tefü atos. Äfavikof ed äsagof: No frutos, pomütob ad remön lüni, ed atosi äseivob."

"Benö! Gololöd ko ob!" äsagom ziom obik. Älövokom söri obik: Lisette ed äsäkom ofe: "O Lisette, kisi legivol-li motüle?"

"Ab klänädolös osi, o ziom!" äsagof, "Lüni."

"Ed ol-li, o August?"

El August äbinom ettimo biganil gudik, klöpacügik somik; bosilo ästötom, e ven äbluvikom, no äkanom süükon igo vödi bal, ab kanitön äkanom. Kodü etos ziom: Matthies ilejonom ome, das pö jenets somik kanitomös gespiki okik.

Fövat ofovon.

YELOD 27^{id} NÜM: 12 DEKUL 2017 PADS: 105 – 112

O Volapükaflens valöpo!

Sperimänt tefü malüls anik finon. Vicifal: „Daniil Morozof” eplänom süadükölo, das sötobs kälön Volapüki, asä egerobs oni. E löliko gidetom. No spetobs, das Volapük föro ovedon-la valemäpük pro menef lölik, äsä nog äkredoms ed äspeloms els J. M. Schleyer, Arie de Jong, e pläidans Volapüka votiks.

Jenöfo geb malülas ma „Gramat Volapüka” fa „Arie de Jong” mödadilo pedütulon de geb otas dü tumyel 19^{id} in läns, kö äspikoy Deutänapüki – e dilo in läns votik –, e kö ägeboy slobapenäti tefädo äbükoy me **fraktur**, kels bofiks älabons tonatis e malülis patädik sa penamakösömotis votaseimo negeböfikis.

Atos tefon i teilamalüli (s), kel komädon te in „Gramat Volapüka” ed in „Vödabuk Volapüka” fa „Arie de Jong”. Malül at ädabinon in **fraktur**, kel ägebon jü fin tumyela 19^{id} in buks Deutänapükik. Fe in **fraktur** ädabinon te malül bal, sevabo el s, kel id äjonidon ad malön utosi, kelos in Volapüka penemon yümamalül. Id el Arie de Jong it poso ägebom te malüli bal (el -) ad malön e teila- e yümamalüli.

Geb lintekekamalüla zänodü set binon kösöm vönädik. Id „Johann Wolfgang von Goethe”: poedan famik Deutänik < ägebom oni ön mod at, ye te nesuvo, sevabo if lintekek äbinon dil nemedik seta. Om e mastans Volapüka ettimik neai ägebons liunüli po lintekekamalül somik. Mikösömot at balidnaedo äsüikon in vödems Volapükik ün yel: 1957. Sötoy vitön atosi. Alo, sötobs studön gebi malülas ma bagafs: 23 jü 35 in „Gramat Volapüka” plä nom tefü teilamalül. In gased yanula pläns vicifala ponotükons.

Ab to säkäds somik Volapüki teföls vilobs zelön delis leköma e kritida komölis.

Fredi vemik valanes vipom

Hermann Philipps

Kritid vietik.

Fa ‚Frank Roger‘, ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps‘.

Vef gretik äkoedon vakulön boti, ed el Marc tio äperom leigavetastadi omik. Vifiko ägleipom boidastutömi, ed äzilogom. Bots e floteds valiks vilagi flotöl äfomöls poyümons ko ods e fümo pinaikons, sodas igo tep no äkanon kodön seimiki dämi vemik.

Vien nu dalebladon, e val ävakülön ma vefamufs. El Marc esludom ad vestigön, va preparas tefü kritid äprogedons disiniko. Äbinom vilagacif, ed atos ga äbinon blig oma. Ägolom äl floted gretik zänodü vilag, ed äsäditretülöm, ven älogob, das kritidabim nog älöstanon.

Kritidabim-li? No äkanom taetön smilili. Äneodoy fomäli vemik ad lecedön as kritidabim fomädi at, ibä pejafädon me sveamaboat pikobüköl e piblimoy me dekadins pemekülöl, ab ga no ilogoy peini voik sis yels mödik. Soms dido no äflotons is zi.

„Cedol-li, das suno tep okömon?“

Atosi jiel Lucille isäkof spikölo de kayüt oka in bot nilädik. Älogom löpio lü sil stalablövik, in kel lefogs anik äbeispidons.

„No kredob osi“, ägesagom. „Vienos bosö e vemo vefos, atos ye nomon ün yelasäsun nuik.“

„Obinos-li bo kritid vietik?“ äsäkof. „Himatan obik kredom osi. Somo eyülom.“

„Ö! suemob“, äsagom. „Sevob eli Melvin e lefäki oma tefü yüls. I sevob, das odunom vali ad gaenön yüli oka. Too no kredob osi. Kritid vietik pö vamot gradas teldeg-li? Zö! Kiüpo nifüp jenöfik lätikna äbinon-li? Kanol-li üfo memön, lio nif logoton?“

Äbetikom cilüpi oka, ven povakapüts no nog ismetons, ven mens nog älifons su län, e ven nifüps jenöfik nog ädabinons. Tuvat imosveimon laidio delis gudik vönädik, menef vemo iläsikon dub jenots et, e love-lifädans ämutons fugön löpio ini bels u blibön su mel in vilags flotöl, äsä ut grupa omik. Vönaoloveikods pasetatima, samo kritid, ai nog päfölonas kuratiko, ibä ga ägevons trodi bosik ün tim fikulik at.

Vög löpöfik ela Peter: son ela Lucille, ebo äpubölo flanü mot omik, äkoedon geikön eli Marc presenio.

„Fatül sagom, das obinos kritid vietik. Fümom dö atos.“

„Marc‘ äsmilom äjonölo ad lefogils anik in sil. „Ha! de ats nif mödik bo no odoniokömon-la.“

„Lio stadons-li preparas?“ el Lucille äsäkof.

„Sunädo ovestigob atosi,“ äsagom, „ab no büocedob vemikis säkädiss seimik.“ — „E nif-li?“ el Peter äläidälom.

El Marc älemufükom kapi ed äsmilom: „If föro olabobsöv dönu kritidi vietik, fümo no ujenosöv me nif.“

Täno äprimom dalogama-zügoli oka. Pas ägolom lü zänakvisinöp gretik ed äsäkom pösodefe stadi dinädas us. Äsagoy ome, das bundano yago idagetoy mevis e das alan vilaganas ölabon kritida-lefidedi lölöfik.

Fe mevs no äbinons kritidagans u dinduns, ab ga no älabons väliidi.

Täno ägolom lü blesirayakt vönik, keli ävotabevoboy ad lefideda-spadäd e kel äbinon mödo geilikum ka bots votik smalikum. Id äsagoy ome, das legivots saidik ädabinons pro cils valik. Legivots at klüliko öbinons dins vemo balugiks, atos ye no äveüton. Nendoto kritidalefided öplöpon.

Gödo ün del kritidasoara änunoy ele Marc, das el Melvin kläno isuemom vifanafi ed ifagikom lü zeil nesevädik. Atos äbinon nun kudüköl. Kösömiko nek ädalon somo monafön nen däl e nes pebüdön ad lesed. Bänsin mu vemo ävöladon.

Atos ätefon-li yüli omik tefü kritid vietik? El Melvin älabon repüti ad duinön käfädis valasotik e ad gaenön suviküno yülis oka. Äyüloy ai mö drinavat, bi at ga äbinon stöf vemo pavogöl is su mel. Ämutoy konletön reinavati e täno kükön e sulön oni. Kludo läbik äbinon utan, kel äkanon dagetön drinavati gebablümik.

Dü del äprogedon, mel ämäpetikon, e vefs gretik äflapons ta bots lä siem vilaga flotöl. Va jenöfo tep ödalebladon-li? Lato tü poszedel el Melvin ägekömom ed äfimatatanom nafi. Älogodom dilo boso ditretüliko – bi äsevom mu gudiko, das ikondötom tanomiko – dilo levikodiko.

Büä el Marc äkanom säkön ome seimosi, el Melvin äsagom: „Atna olabobs kritidi vietik. Ogaenob vüli oba. Adelo oramenob drinavati obik.” Täno ämogolom lü bot lönik oka.

Pos düp bal ek änunon ele Marc, das flogs vietik ädonikons. Vifiko ägolom plödio, ägleipom boidastutömi ed älogom löpio. Veitiko sil äblövon. Lefogi nonik älogädon.

Too rein flogas vietik ädonikon valöpo sui vilag. Ägolom lü blesirayakt ed äpladom oki sui däk löpikün ad lovelogön gudikumo vali.

Sunädo äsuemom jenoti. Klülo leno änifos. Vien mäpetik äflapilon vati skömio; flogs vietik päpolons mo ini lutem dub vien. El Marc äfanom flogis anik ed äröbom onis vü doats. Nö! atos no äbinon sköm kösömik. Ab kis üfo äbinon-li? Klüliko atos ätefidon ko ‚Melvin‘. Kis äbinon-li desin mana at? Kisi idunom-li, dat ögaenom yüli okik?

„Mutob dasäkön omi“, ätikom. „Mutob dadranön lü atos. Te fomälob-li atosi, u dido badikumos-li?“ De küpedöp oka äloegom kömön flogis mödikum e gretikumis, kels äbleibons klebön uto in vilag, kö idonikons.

Ägegolom donio ed äkobükkom kvipi, kel ösöton möükön kleböfiki stöfi vietik. Täno ägolom lü bot ela Melvin.

„Ekö!“ el Melvin äsagom, „atos vo binon kritid vietik ...“

„Lio edunol-li atosi?“ el Marc äropom. „Lio e kiüpo ofinikos-li?“

Primo ‚Melvin‘ no ävilom spikön, el Marc ye äbinom laidälik jüs el Melvin äyilidom: „Memol-li nafi et, kel efimikon lä jol bü tim anik?“

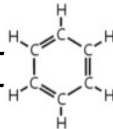
El Marc äsiom me kapanut. Ün yel epasetöl fledanaf ifimikon su diled läna balik, kel nog äbinon löpü vat. Fled ota äbinädon me moukabotas kiemik, kels inüflumon ini mel.

El Melvin älaispikom: „Ememob, das bal ninädianas ävoadon, e das kiemots äcenons ad sköm, ven äkontagons vati. So ädagetob tiketi tefü kritid vietik.“

„Moukabots kiemik venenik pla nif“, el Marc äsagom kapi lemufükölo.

„Täno äramenob ninädianis anik, ämaifükob onis, ed ästürob stöfi ini vat lüodi viena ädemölo“, el Melvin älaispikom. „Sek pespetöl äjenon, fe sköm mödikum edavedon, kas iniludob büo.“

„Nog ospikobs dö atos“, äsagom el Marc, ed ämogolom ad dalgön dämi. Vilag lölik nu pätegon me sköm, e flogs älaikömons. Vila-gans ätöbidons däspero ad moukön stöfi kleböfik at, ab tio nen sek.

„Marc‘ äblasfämom nelaodiko. „If atos laijenon,“ ätikom, „krisid le- vemik odareigon pö obs. Bo omutobsöv särajanön kritida-lefidedi. E kis ojenonöv-li, üf no oplöponsöv ad moukön skömajüdi bigik et? Kis-li, if vilag potegonöv löliko dub masat kiemastöfa vietik at?“ –

„Obinos kritid mu blägik pla vietik“, ätikom, ven äloegom lüjutedön nuliki skömavefi gianagretik. ■

Jipulil ko sulfinalümäts.

Mär fa ‚H. C. Andersen‘; tiäd rigik: „Den lille pige med svovlstikkerne“, petradutöl fa cifal ettimik: ‚F. J. Krüger‘ se Danänapük. Konotil at epubon balidnaedo in „Volapükagased pro Nedänapükans“, 1957, nüm: 1.

Äbinos so lenaudodiko koldik; äñifos; e soar dagik äprimon; äbinos i soar lätik yela: soar bü nulayel. In kold at ed in dag at jipulil pöfik ägolof su süt nüdakapo e nüdafuto. Ilenof dido pantufis, ven ägolof domao, ab fruti kinik atos kanon-li labön nu? Äbinons pantufs vemo gretiks, kelis mot ofik igebof lätiko: äbinons so gretiks, das smalanil äperof onis, ven äspidof ad travärön süti, bi vabs tel äbeivabons lenaudodiko vifiko; pantuf bal no plu äbinon tuvovik e ko votik hipul iderönom; äsagom, das ökanomöv gebön oni, ven om it ögetom seimna ün fütür cilis.

Nu jipulil ägolof us su futils nüdik, kels äbinons rediks e blöviks dub kold. In lebavet vorik älabof mödoti sulfinalümätas e tufi bal atas äpolof in nam. Dü del lölik nek iremon bosu de of, nek ilegivon ofe könädili smalikün no igo bali.

Kis jenon-la, ven belegivoy eki süpädo.

FIN.

fa ‚Fritz Reuter‘, petradutöl fa kadäman: ‚Igor Wasilewski‘.

„Lüni legivob id ob,
sadin vi- o- lä- tik ...”

Klu el August ädunom logodajästi vidik ed äprimom ad stötön.

„Kanitolöd! o put!” äsagom ziom: ‚Matthies‘, ed el August klu äprimom me vög jönik ä kleilik ma melod ela „jigamakronül”*:

„Jönö! o sonül obik!”, äsagom ziom: ‚Matthies‘ ed äflekölo oki lü ob: „Kisi sagol-li nu?” Äsagob nosi.

„Vo-li?” äfövom. „Motül olik demü lüns kil ba ofavöföv plu kas osenälöföv plidi; ed if no binöföv vom so sapik, ba okanöföv-la tuvön in atos lüjonili seimik.”

„Kömolöd isio!” äläükom ägolölo ä fenät. „Kis seaton-li us su süt?” — „Nif,” äsagob, „ga binos nifüp.”

„Verätö!” äsagom. “E nif e nifüp opasetikons e florüp olükömon, ye no süpo, ab pianiko. E somo i vedos tefü hitüp e fluküp da yel lölik, jüs dönu nifüp nilikon.

Ed if God: Söl obsik < süpädom obis semikna dü nifüpatim dub nolüdavien koldik ä jöpöfik, täno ols: cils < getons katari, ed obs: daülans < koldätikobs deadariskädo. Ab atosi dunom God: Söl obsik, ed om sevom, ad kis atos binon gudik.

If ye obs: menacils < vilobs sümädön omi, dunobs stupotis e kodons nesiämi.

Freds e lieds obis süpo dreföls binons gläv telkötedik. Flagons täläkti saunik e ladäli nämöfik ad taedön onis de obs, dat no päridükonsös obis.

Si! o son obik! I fred, ven kömon mu süpo, ai labon näismeki: if binon smalik, fava e ditretüla; if binon gretik, neläba okömöl. Lelogolöd müladünani, kel ebo polom gefi fulü vuitameil ini dom et.

* *Se lap: ‚Freischütz‘ (drefajütan konädik: jütan, kel jütom me glöbs fa diab pegiföls, kels ai drefons).*

Üf gaenomöv adelo premi gretik pö loter, binomöv men neläbikün dü ret lifa okik, ed üf odelo reg Preusäna omatilisitomöv dö jikvisinana obsik – kelosi ba fomälof ad mögön, bi jafäb fopik at reidof lekonedis – tän obinoföv asä jireg lukofäb pro län lölik, bi binof ed oblebof jinekälän bäldädik, ed igo no binof jikvisinan gebovik..

Feilan süenik ä plakugik alik sagon, das yel, kel pasetikon takediko e nomädiko binon benedikün ä liegikün, ed ob sagob ole, das lif menik läbikün binon ut, kel blebon mögiküno libü süpäds.”

Täno äflekom, e logodajäst gudik ä lefredik oma ävedon lügik.

Nu sevob, das ägidetom. Ettimo no nog ävilob kredön omi löliko, ab spikädi omik äkipedob memo, e pro ob älabon fruti bal:

Neai dü lif oba äkompenob pö loter alseimik.

FIN.

*Fövot konotila: „Jipulil ko sulfinalümäts”
de pad: 108.*

Faemiko e flodöfölo ägolof us ed älogotof as pösodil in dredäl pedugälöl, jipöfilan smalik et.Nifaflogs äfalons ini herem lunik blonik ofa, kel äkrugülikon so jöniko zü särvig, ab jöni at no äbetikof dü timül bal. Lit kandelas ästralon se fenäts valik ed in süt äsmelos so beniko äs ganaloet; äbinos ga soar bü nulayel; si! atosi äbetikof.

Ini gul vü doms tel, bal kelas äseädon boso plu ini süt ka votik, äseidof oki ed äkropikof ad blotükön oki mögiko smaliki. Lögilis smalik ilötirof dis ok, ab ävedof ai koldikum e no äriskof ad golön domio. No iselof ibo sulfinalümäti bal, igo no igetof könädili bal; fat ofik öflapom ofi ed in dom i äkoldos; löpü oks älabons te nufi, e vien älebladon da on ninio, do isteigädoy stoli e rägis ini slitods gretikün. Namils smalik ofa tio äbinons deadiks dub kold. He! sulfinalümätil te bal oplitonöv. Riskoföv-li ad tirön bali se tuf, ad filidön oni ed ad vamükön doatis dub on? Äsetirof bali... ,rits’!

Kio äspagon! kio äfilon! Ägivon flami vamik, milagik! Äjinos lü jipulil smalik, äsva äseadof-la fo fön ferik gretik labü lögäds lätenik e löpo lätenadekod niedik; fil äfilon so gloriko, ävamükon so gudiko!

Kis ga at äbinon-li? Jipulil ya ätenükof futis ad vamükon i onis; täno flam äkvänikon, fön änepubon – äseadof ko retäd smalik sulfinalümäta efifilöl in nam.

Äfilidof lümäti telid; äfilon, äliton, ed uto, kö lunid äfalon sui mön, at ävedon dulogamovik äsä veot; ebo änülogof ini cem, kö tab pistofedon me stofed nidiko vietik, ko bösin feinik. E kiogloriko ganaloet me plöms e pods pifulüköl äfögülön! Ed utos kelos äbinon nog glorikum, gan äbunon de bov ed ämufülön love glun ko neif e fok in bäk, stediko lü jipulil pöfik. Täno sulfinalümät äkvänikon, e te mön bigik, koldik äbinon logamovik

Äfilidof nuliki. Nu äseadof dis kritidabim mu magifik. At äbinon nog gretikum e dekim ka ut, keli ilogof da glätayan lomü tedan liegik ün kritid lätik. Milats litas äflamülön su tuigs grünik, e kritidamagodils vielik jönik äsä uts, kels älagons fo selidöpavitürs, älogons sui of. Jismalikan ätenükof namis bofik löpio – täno lümät äkvänikon; kritidalits mödik älopikons ai löpikumo; nu älogof, das äbinons stels kleilik len sil: bal onas ädofalon ed ävedükön filastripi lunik len sil.

„Nu ek deadon!” smalikan äsagof, ibä lemot bäldik ofa, balikan, kel ibinof gudik kol of, ab kel nu äbinof deadik, isagof: „Ven stel falon, lan löpikon lü God.”

Äluröbof dönu sulfinalümäti ta mön; äzüliton, ed in nid lemot bäldik ästanof so kleiliko, so nidiko, so löfidiko.

„O lemot!” smalikan ävokof. „O! kesumolös obi! Sevob, das i ol mogolol, ven sulfinalümät ukvänikon; leigoäsä fön vamik, ganaloet benosmekik e kritidabim gretik benedik!” – e mu spido äluröbof reti lölik sulfinalümätas, kels äbinons in tuf; ävilof dakipön lemoti mögiküno lunüpo. E sulfinalümäts älitons ko nid somik, das äbinos litikum ka dü del litik. Lemot ibinof neföro so gretik, so jönik; ätovof jipulili sui brad okik ed äflitofs löpio in nid e fred. Ed us kold nonik, faem nonik, e dredäl nonik ädabinons, – äbinofs lä God.

Ab in gul lä dom, ün lulit göda koldik, jipulil äseadof ko cügs redik, ko mud smililöl – ideiflodof ün soar lätik yela pasetik. Nulayelagöd äprimon love funil, kel äseadof us ko sulfinalümäts, de kels tuf bal tio ififilon. „Evilof vamükön oki”, äsagoy; nek äsevon, dinis kiojönik mödik ilogof, ini nid kinik inügolof ko lemot bäldik lü fred nulayela. ■

Nif.

fa ‚Akutagawa Ryūnosuke‘ (1892 – 1927).

Tefü lautan logolsös nümi: 3 < atyelik.

Kadäman: ‚Zhang Yutong‘ etradutom konotili at se Yapänapük.

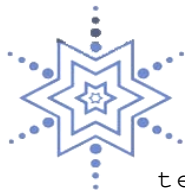
Ün poszedel fogik semik nifüpa, elogedob kedabelemi da fenät trena ela ‚Chūō-sen‘*. Belem ebinon fūmo vietik, ab noe ejinos binön nif, abgüä äs köl belaskina. Logedölo belemi, ememob smaloti somik:
* *trenaveg zänik in Yapän.*

Äbinos bü yels za lul. Ün poszedel fogik nifüpa, ed in voböp flena obik – fo ferafön mu nejönik – äspikob ko om e vogädijonan. Ädabionon dekadin nonik in voböp et plä pänots omik. Vogädijonan labü herem brefik äsmökof zigarüli – in mod seimik dido älabof jöni migalicinanasümik – ab sekü kod semik löliko isätirülof logabobis okik.

Nenkodiko äprimobs ad bespikön koldi vemik ettimik. Flen äsagom, vio äsenom säsunis dub tail yada, patiko vio isenom nifüpi dub tail yada: „Kludo, igo tail labon lifi.“

Lüükölo tabaki pipe, äzilogom logodis obsik. Äslürfob kafi seilölo, ab vogädijonan labü herem brefik äjinof fäkikön. Ätovülof logabobis redilik, ed älogetof lü smokalins. Poso älogedof löpio, äsva äspikof ko ek: „Skin binon ebo ot. Posä eprimob vobi at, skin obik id evedon nesmufik...“

Ün poszedel fogik semik nifüpa, elogedob kedabelemi da fenät trena ela ‚Chūō-sen‘. Belem ebinon fūmo vietik, ab noe ejinos binön nif, abgüä äs köl menaskina nesmufik. Logedölo belemi, ememob vogädijonani et – jilepuli Yapänik nen logabobs, e jöniki äs migalicinan. ■

Nif

in zif

e länäd

äsä tapäd

su glun seaton,

su bel, fälid e fon.

Glidob oli, o nifüp!

tegol tali fenik dü tüp

nesofik semik me nif e glad;

ye dis kold, nif e glad – o menalad!

ekö! glof nulik dönu eprimon,

si! ebo dub stil glof pafödon.

Demü atos glidob oli,

o nifüp! ibä soli

no obevikodol;

ed oreigon

sus bel e fon.

sus fälid

ko nid.

Yö!

TROD.

Poedot stelafomik
fa ‚Johann Schmidt‘.

Silabs 1 jüesa 10

e täno 10 jüesa 1.

Se Volapükagased,
1958, nüm: 5.

